

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ
«ԻՆժԵՆԵՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Լիցենզիա № ՔՊԼ-001233 առ 23.09.2024թ.

Պատվիրատու – «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ ԹԲԻԼԻՍՅԱՆ ԽՃՈՒՂԻ 43/2 ՀԱՍՑԵՈՒՄ
ԳՏՆՎՈՂ ՇԵՆՔԻ ՀԻՄՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

1-013-25 ԱՊ

Հատոր 5

Տնօրենի տեղակալ-
գլխավոր ճարտարագետ՝

ՆՀԲ պետ

Նախագծի գլխավոր
ճարտարագետ՝

Հ. Իսախիրյան

Գ. Ալավերդյան

Ա. Վարդանյան

Գրքի, հատորի համար	Նշանակումը	Անվանումը	Ծանոթություն
--------------------------	------------	-----------	--------------

**Օրյենտ ' «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ Թբիլիսյան խճուղի 43/2 հասցեում գտնվող շենքի
հիմնանորոգում**

Աշխատանքային նախագիծ

1	ԸԲ	Ընդհանուր բացատրագիր	
2	ՃՇ	Ճարտարապետաշինարարական մաս	
2.1	Ճ	Ճարտարապետական լուծումներ	
2.2	ԵԿ	Կոնստրուկտիվ լուծումներ	
3	ԻՑՍ	Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ	
3.1	ԷՄ	Էլեկտրամատակարարման համակարգ	
3.2	ՀԱ Կ ՊԱ	Հրդեհային ազդանշանում Հեռահաղորդակցման համակարգեր Պահպանության տեսահսկման և ազդանշանային համակարգ	
3.3	Գ	Գազամատակարարում	
3.4	ՋԿ	Ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգեր	
3.5	ՋՕ	Ջեռուցում և օդափոխություն	
4	ՀԱ	Հրդեհային անվտանգության միջոցառումներ	
5	ԱՊ	Աշխատանքի պայմաններ և կազմակերպում	
6	ՔՊ և ԱԻ	Քաղաքացիական պաշտպանության ու արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման միջոցառումներ	
7	ՏԱՊ	Տեղորհատական ակտերի դեմ պայքարի միջոցառումներ	
8	Ն	Շինարարական աշխատանքների նախահաշիվ	

Согласовано

Взам. инв. №

Подп. и дата

Инв. № подл.

1-013-25 ՆԿ

Փուլ	Մասն	Թերթ	№ստ	Ստոր.	Ամ.ա				
ՆԳՃ		Վարդանյան			05.2025	Նախագծի կազմը	Փուլ	Թերթ	Թերթեր
							ԱՆ	1	1
							Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներատեխնիկական կենտրոն» մասնաձյուղ		

վտանգավոր ԵՎ վնասակար արտադրական գործոններ	30
7. ԱՇԽԱՏԱՔԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ	31
7.1 Աշխատանքի պաշտպանության հրահանգների մշակումը և կանոնների պահպանումը	31
7.2 Աշխատանքի անվտանգության ապահովման կազմակերպչական միջոցառումներ	31
7.3 Աշխատանքի անվտանգության ապահովման տեխնիկական միջոցառումներ	32
7.4 Աշխատանքների անվտանգության այլ պահանջներ և միջոցառումներ՝ օբյեկտի առանձնահատկությունների հիման վրա.....	32
7.5 Հրդեհային անվտանգության ապահովում.....	33
7.6 Անվտանգության ապահովում ճառագայթային ազդեցությունից.....	33
7.7 Անհատական պաշտպանիչ միջոցների ապահովում	34
8. Պահանջներ կապիտալ շինարարության օբյեկտների անվտանգ շահագործման համար	35
8.1 Աշխատանքային տեղերի կազմակերպման ընդհանուր սկզբունքներ.....	35
8.2 Ընդհանուր տեղեկություններ ընկերության աշխատանքի պաշտպանության կազմակերպման վերաբերյալ.....	35
8.3 Աշխատանքի պաշտպանության ծառայություն.....	36
8.4 Անձնակազմի ապահովագրություն	37
8.5 Լրացուցիչ արձակուրդների տրամադրում	37
8.6 Վարձատրություն վնասակար աշխատանքների համար	37
Օգտագործված գրականություն.....	38
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	39
Լիցենզիա	40
«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 Թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	41
Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ.	42

[illegible]

1. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

- «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ 21.08.2024թ. №Ն/29/36146-2024 գրություն
- Երևանի ԳԳՄ կողմից 02.12.2024թ. տրամադրված 293/24 զազիֆիկացման տեխնիկական պայմաններ
- Մասնաշենքի տեխնիկական վիճակի գնահատման եզրակացություն՝ տրված «Սեյսմաէքսպերտ» ՍՊԸ կողմից:

Инв. № подл.						1-013-25 ԱՊ	Թերթ
Подп. и дата							3
Взам. инв. №							

2. ՕԲՅԵԿՏԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

2.1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վերակառուցվող շինությունը գտնվում է ՀՀ Քաղաք Երևան, Արաբկիր վարչական շրջան, ԹԲԻԼԻՍԿԱՅԱՆ ԽԱՆՈՒԼԻ 43/2 հասցեյում: Կադաստրային ծածկագիրը (01-003-0402-0294):

Հողամասում գոյություն ունի արտադրամաս, բաղկացած մեկ կիսանկուղային հարկից և երկու վերնահարկից: Արտադրամասի արտաքին չափերն են 13.00 մ x 30.00 մ: Բարձրությունը 12.00 մ: Տանիքը միալանջ է, թիթեղյա, կազմակերպված ջրահեռացմամբ:

Նկար 3.1. Վերականգնող օբյեկտի իրավիճակային պլանը

Արտադրամասին կից առկա է 84.00 քմ մակերեսով միահարկ կցակառույց, որը նախատեսվում է քանդել:

Արտադրամասը տեղակայված է հողամասի անմիջապես սահմանով: Շենքը կազմված է ե/բ կմախքից, պատի պանելներից և ծածկի պանելներից: Շենքի կիսանկուղային հարկից առկա է ելք դեպի կողքի հողամաս, որը նույնպես հանդիսանում է «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ - ի սեփականություն: Ներկայումս շենքն ունի թվով 2 մուտքեր, որոնք գտնվում են հողամասի սահմանից դուրս:

Ив. № подл.	<div></div>						1-013-25 ԱՊ	Թերթ
Подп. и дата								4
Взам. инв. №								

<p>Նկար 3.1. Վերակառուցվող օբյեկտի իրավիճակային պլանը</p> <p>Արտադրամասին կից առկա է 84.00 քմ մակերեսով միահարկ կցակառույց, որը նախատեսվում է քանդել:</p> <p>Արտադրամասը տեղակայված է հողամասի անմիջապես սահմանով: Շենքը կազմված է ե/բ կմախքից, պատի պանելներից և ծածկի պանելներից: Շենքի կիսանկուղային հարկից առկա է ելք դեպի կողքի հողամաս, որը նույնպես հանդիսանում է «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ - ի սեփականություն: Ներկայումս շենքն ունի թվով 2 մուտքեր, որոնք գտնվում են հողամասի սահմանից դուրս:</p>							
				Ստոր.	Ամս.		

Նախագծով նախատեսվում է.

1. Ապամոնտաժել շենքին կից միահարկ կցակառույցը,
2. Ապամոնտաժել շենքի տանիքը,
3. Ապամոնտաժել շենքի պատի պանելները և գոյություն ունեցող պատուհանները,
4. Ապամոնտաժել գոյություն ունեցող հողամասի սահմանից դուրս գտնվող թվով 2 մուտքերը,
5. Ապամոնտաժել շենքի ներքին բոլոր պատերը, թողնել միայն ե/բ կմախքը,
6. Կառուցել կցակառույց վերակառուցվող շենքին կից,
7. Արտաքին պատերը շարել ե/բ ծածկի վրա, պատի պանելների փոխարեն, ինչի արդյունքում շենքի արտաքին մակերեսը կփոքրանա և շինության արտաքին պատերը հողամասի սահմանից կհեռանան ամենաքիչը 100 մմ - ով,
8. Պատերը նախատեսվում է շարել 200 մմ հաստությամբ, տուֆով կամ բետոնե բլոկերով, արտաքինից ջերմամեկուսացնել և երեսապատել բնական քարով

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	

3. Ապամոմսմածել շենքի պատի պատնձները և փոխարինում ունեցող պատնձաձառնակը,
 4. Ապամոնտաժել գոյություն ունեցող հողամասի սահմանից դուրս գտնվող թվով 2 մուտքերը,
 5. Ապամոնտաժել շենքի ներքին բոլոր պատերը, թողնել միայն ե/բ կմախքը,
 6. Կառուցել կցակառույց վերակառուցվող շենքին կից,
 7. Արտաքին պատերը շարել ե/բ ծածկի վրա, պատի պանելների փոխարեն, ինչի արդյունքում շենքի արտաքին մակերեսը կփոքրանա և շինության արտաքին պատերը հողամասի սահմանից կհեռանան ամենաքիչը 100 մմ - ով,
 8. Պատերը նախատեսվում է շարել 200 մմ հաստությամբ, տուֆով կամ բետոնե բլոկերով, արտաքինից ջերմամեկուսացնել և երեսապատել բնական քարով

						1-013-25 ԱՊ	Թերթ
							5
				Ստոր.	Ամս.		

կամ սվաղ-ներկով,

9. Շենքի կցակառույցից նախատեսել գլխավոր մուտքը, 600մմ բարձր ասֆալտի նիշից, աստիճաններով և ԲՄԽ - ների համար աստիճան բարձրացնող էլեկտրական սարքով,
10. Մյուս մուտքը նախատեսել կիսանկուղային հարկից, «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սեփականություն հանդիսացող կից հողամասի տարածքից, կառուցելով 1500 մմ լայնությամբ դեպի 0.00 նիշ իջնող աստիճան,
11. Շարել ներքին պատերը նախագծով նշված հատվածներում,
12. Պահպանել գոյություն ունեցող աստիճանները,
13. Շենքի տանիքը նախատեսել հարթ, կազմակերպված ջրահեռացմամբ, կցակառույցից նախատեսել էլք դեպի հարթ տանիք սպասարկման համար,
14. Շենքը երեսապատել տրավերտինով, բազալտով, տուֆով, սվաղով և ներկով (նախագծով նշված հատվածներում),

Շենքը ծառայելու է որպես արտադրական և գրասենյակային նշանակության շինություն: Ներսում նախատեսվում է տարածքը բաժանել.

-1 հարկ.

1. Նախատեսվում է -1 հարկը բաժանել արտադրական սենքերի, պահեստասենյակների, որտեղ պահվելու են մետաղական խողովակներ, դետալներ և գործիքներ,
2. Նախատեսվում է ունենալ 2 սանհանգույց, լոգարաններով:
3. Արտադրական սենք 1 ում և 2 ում նախատեսվում է ունենալ պատուհաններ, վերևում տեղադրված:

1-ին հարկ.

1. Կցակառույցում անմիջապես մուտքի դիմաց նախատեսել պահակակետ,
2. Տվյալ հարկի մնացած հատվածը բաժանել աշխատասենյակների,
3. Իրականացնել տղամարդկանց սանհանգույց, թվով 2-ը, իսկ որպես կանացի սանհանգույց կարող է ծառայել ԲՄԽ-ների համար նախատեսված սանհանգույցը , որն ունի 1.65x1.8մ ներքին չափեր,
4. Միջանցքները նախատեսվում է անջատել աստիճաններից համապատասխան առանձին միջանցքներով:

2-րդ հարկ

1. 2-րդ հարկում նույնպես նախատեսվում է տարածքը բաժանել աշխատասենյակների, նշված հատվածներում ապակեպատումներով առանձնացված,

Взам. инв. №							
	Подп. и дата						
Инв. № подл.							
						1-013-25 ԱՊ	Թերթ
							6
				Ստոր.	Ամս.		

2. Սանհանգույցների հատվածում կրկնել 1-ին հարկի դասավորվածությունը:

3-րդ հարկ

- Նախատեսվում է 3-րդ հարկում ունենալ թվով 2 տեխնիկական սենյակ,
- Միջանցքից նախատեսել ելք դեպի հարթ տանիք, սպասարկումը ապահովվելու համար,
- Տանիքի պարապետերը նախատեսել 1200 մմ բարձրությամբ:
- Կցակառույցի տանիքը նույնպես նախատեսել հարթ, դեպի վերակառուցված շենքի տանիք ջրահեռացմամբ:

Վերակառուցման արդյունքում նախատեսվում է առաստաղների մաքուր բարձրությունը ունենալ 2800մմ, իսկ բոլոր միջանցքների և անցուղիների լայնությունները ամենաքիչը 1800մմ: Շենքում նախատեսվող աշխատողների քանակը - 1 հարկում 6 հոգի է, 1-ին հարկում աշխատելու են ընդհանուր թվով 15 հոգի, իսկ 2-րդ հարկում նախատեսվող աշխատողների քանակը նույնպես 15 հոգի:

<div> <div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div> </div>							<div>1-013-25 ԱՊ</div>	Թերթ
								7
					Ստոր.	Ամս.		

Օրյեկտների սպասարկման կազմակերպումը ենթադրում է, որ շահագործումը, անվտանգության ծառայության հրահանգների կատարումը, սարքավորումների և ապահովող համակարգերի հրատապ և կանխարգելիչ վերանորոգումը, հնարավոր վթարների վերացումը կիրականացվեն շահագործող կազմակերպության համապատասխան ծառայությունների անձնակազմի, նյութական ռեսուրսների և հնարավորությունների միջոցով:

Մպասարկոդ անձնակազմը պատասխանատվություն է կրում աշխատանքային և տեխնոլոգիական կարգապահության խախտման, վթարների և բարդացումների թույլատրության համար:

Աշխատատուն պարտավոր է ապահովել անձնակազմի համար անվտանգ աշխատանքային պայմաններ և պահպանել սանիտարական կանոնների պահանջները կապված աշխատանքային վայրերի կազմակերպման, աշխատողների պաշտպանական միջոցների, աշխատանքի և հանգստի ռեժիմի, ինչպես նաև կենցաղային սպասարկման հետ՝ արտադրական վնասվածքներից և մասնագիտական հիվանդություններից խուսափելու նպատակով:

Սպասարկող անձնակազմի մշտական գտնվելու տարածքներում ապահովված են օդափոխության, ջեռուցման, ջրամատակարարման և կոյուղու հարցերը: Աշխատանքային վայրերը համալրված են տեղային լուսավորությամբ: Արտաքին լուսավորությունը կազմակերպված է ժամանակակից պահանջներին համապատասխան:

3.1. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐԻ ՔԱՆԱԿՆ ՈՒ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԹԻՎԸ

Արտադրական և գրասենյակային տարածքներում զբաղված աշխատակիցների թիվ կազմուիմ է 36 մարդ:

Աշխատանքին կարող են մասնակցել միայն այն անձինք, ովքեր սահմանված կարգով անցել են հրահանգավորում, ուսուցում և գիտելիքների ստուգում՝ աշխատանքի պաշտպանության, անվտանգության տեխնիկայի և հրդեհային անվտանգության վերաբերյալ, ինչպես նաև չունեն բժշկական հակացուցումներ՝ սահմանված ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից, հաշվի առնելով ծանր և վնասակար ու վտանգավոր պայմաններում կատարվող աշխատանքների սահմանափակումները, համաձայն ՀԴ-010-2013 ՀՀ-ի :

3.2. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ և ՀԱՄԱԼՐՈՒՄ

3.2.1. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

Օրվա ընթացքում օբյեկտը սպասարկող անձնակազմը գտնվելու է շինության

Взам. инв. №	<p>վերաբերյալ, ինչպես նաև չունեն բժշկական հակացուցումներ՝ սահմանված ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից, հաշվի առնելով ծանր և վնասակար ու վտանգավոր պայմաններում կատարվող աշխատանքների սահմանափակումները, համաձայն ՀԴ-010-2013 ՀՀ-ի :</p>							
Подп. и дата	<p>3.2. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ և ՀԱՄԱԼՐՈՒՄ</p> <p>3.2.1. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՎԱՅՐԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ</p> <p>Օրվա ընթացքում օբյեկտը սպասարկող անձնակազմը գտնվելու է շինության</p>							
Инв. № подл.							1-013-25 ԱՊ	Թերթ
								8
				Ստոր.	Ամս.			

- Օդի հարաբերական խոնավություն՝ տարեկան միջինը 74% (ամռանը՝ 60%, ձմռանը՝ 51%),
- Օդի շարժման արագություն՝ 2,8 մ/վ,
- Ինֆրակարմիր, ուլտրամանուշակագույն և ռադիացիոն ճառագայթումներ՝ բնական ֆոն,
- Վիբրացիա (ընդհանուր և տեղային)՝ բացակայում է,
- Աղմուկ և ինֆրաձայն – բնական ֆոն,
- Քիմիական և կենսաբանական վնասակար նյութերի կոնցենտրացիա – բացակայում է,
- Աշխատանքային ծանրաբեռնվածության ցուցանիշներ (բեռնափոխադրման հեռավորություն, ծանրության զանգված, թեքման անկյուն, կրկնվող շարժումներ և այլն) – բացակայում են,
- Աշխատանքային լարվածության ցուցանիշներ (դիսպետչերացում, փոխադրամիջոցների կառավարում, կոնվեյերային աշխատանք, օպտիկական սարքերի օգտագործում, ձայնային ապարատի ծանրաբեռնվածություն) – բացակայում են:

Աշխատանքային պայմանները վնասակարության և (կամ) վտանգավորության աստիճանով բաժանվում են 4 դասի՝ օպտիմալ, թույլատրելի, վնասակար և վտանգավոր: Շրջիկի աշխատանքի պայմանների դասը՝ **1-րդ դաս (օպտիմալ)**:

4.3. ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՍԱՆԻՏԱՐԱՀԻԳԻԵՆԻԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Սանիտարահիգիենիկ պայմանները ներառում են տարածքի արտադրական միջավայրի բոլոր բաղադրիչները՝ մթնոլորտային պայմաններ, միկրոկլիմա, օդի մաքրություն, ճառագայթումներ, լուսավորություն, աղմուկ, վիբրացիա, ինչպես նաև աշխատանքի ծանրությունն ու լարվածությունը:

Ընդհանուր գնահատման շրջանակում աշխատանքի համար ուսումնասիրված են հետևյալ ֆիզիկական գործոնները (բոլորը՝ բնական ֆոն).

- Աղմուկ, ինֆրաձայն, ուլտրաձայն (օդային),
- Ոչ իոնացնող և իոնացնող ճառագայթումներ,
- Կլիմայական պարամետրեր (ջերմաստիճան, խոնավություն, օդի շարժման արագություն, ինֆրակարմիր ճառագայթում),
- Լուսային միջավայրի պարամետրեր:

Ըստ «Գազպրոմ» ՇՏՕ 18000-ի՝ չափման ենթակա ֆիզիկական գործոնների ցանկը կախված է մասնագիտությունից կամ պաշտոնից (տես Աղյուսակ 4.1):

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ԱՊ</div>	<div>Թերթ</div> <div>13</div>
					Ստոր.	Ամս.		

						1-013-25 ԱՊ
				Ստոր.	Ամս.	

**Գնահատման արդյունքներով աշխատանքի պայմանների դասը ըստ ծանրության՝
2-րդ դաս (թույլատրելի):**

Թույլատրելի դաս ունեցող աշխատողի համար գործատուն նախատեսում է աշխատանքային պայմանների բարելավման և առողջացման միջոցառումների համալիր, ներառյալ՝

- Կազմակերպական և տեխնիկական միջոցառումներ՝ վնասակար և (կամ) վտանգավոր գործոնների ազդեցության նվազեցման համար,
- Անհատական պաշտպանության միջոցների համալիր.
  - Պաշտպանիչ կոշիկ՝ հարվածներից, սահումից և խոնավությունից,
  - Աչքերի պաշտպանիչ միջոցներ՝ մեխանիկական վնասվածքներից, քամուց և արևից,
  - Բարձր տեսանելիությամբ բամբակյա հատուկ հագուստ,
  - Կասկետ՝ գլխի մեխանիկական վնասվածքներից պաշտպանելու համար:

Հաշվի առնելով տեղանքի կլիմայական պայմանները (+40°C-ից ցածր և -20°C-ից բարձր, տարեկան միջին ճառագայթման դոզա՝ 875,6 μ Sv), լրացուցիչ միջոցառումներ չեն նախատեսվում:

Անձնակազմը (նաև ենթակապալառուների աշխատողները) պետք է ծանոթ լինեն իրենց գործունեության հետ կապված ռիսկերի գնահատման արդյունքներին:

Աշխատանքային միջավայրի և աշխատանքային գործընթացի գործոնների հիգիենիկ գնահատումը, աշխատանքի պայմանների դասակարգումը և ընդհանուր հիգիենիկ գնահատումը ընդունվում են որպես բնական:

Գնահատման արդյունքների համաձայն՝ աշխատանքի պայմանների դասը աշխատանքային գործընթացի ծանրության հիման վրա՝ 2-րդ (թույլատրելի) է:

Աշխատակցի համար, որի աշխատանքի պայմանների դասի ընդհանուր գնահատականը 2-րդ (թույլատրելի) է, գործատուն նախատեսում է աշխատանքի պայմանների բարելավման և առողջացման համալիր միջոցառումներ, որոնք ներառում են արտադրական միջավայրի վնասակար և (կամ) վտանգավոր գործոնների ազդեցության նվազեցմանն ուղղված կազմակերպչատեխնիկական միջոցառումներ:

Հաշվի առնելով տեղանքի կլիմայական պայմանները (+40°C-ից ցածր և -20°C-ից բարձր ջերմաստիճաններ, տարեկան միջին), լրացուցիչ միջոցառումներ չեն նախատեսվում:

Անձնակազմը պետք է ծանոթացվի իրենց կողմից կատարվող աշխատանքների հետ կապված ռիսկերի գնահատման արդյունքներին, ներառյալ նաև այն պայմանագրային կազմակերպությունների աշխատողները, որոնք իրականացնում են աշխատանքներ:

Գնահատում Ինչպես գնահատել

«+» Տեղի է ունենում վտանգի առաջացման հավանականությունը

«-» Վտանգ չկա

«N/a» Գնահատում «N/a» (not available) – անհասանելի, չօգտագործվող, առկա չլինող: Օգտագործվում է այն դեպքերում, երբ որևէ պատճառով հնարավոր

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
1-013-25 ԱՊ						Թերթ
Ստոր. Ամս.						15

3 Վտանգների և ռիսկերի գնահատման աղյուսակ

• • •

Վտանգների և ռիսկերի գնահատում՝ հայերեն

Формат А4

Վտանգի տեսակ	Գնահատում («+», «-»)	P	S	R = P×S	Ռիսկի կատեգորիա
1. Մեխանիկական վտանգներ	+				
1.1 Բարձրությունից անկում, ընկնող առարկաներ	+	1	2	2	Նվազագույն
1.2 Սեղմման տակ գտնվող տարաների պայթյուն, մեխանիզմների վնասում	+	2	2	6	Նվազագույն
1.3 Տրանսպորտային միջոցների վրաերթ	-				
1.4 Սեղմման վտանգ	-				
1.5 Կտրած կամ կտրող վտանգ	+	1	1	1	Նվազագույն
1.6 Կտրելու կամ պատռվելու վտանգ	-				
1.7 Ներծծման կամ քիւ մեջ կցվելու վտանգ	+	1	1	1	Նվազագույն
1.8 Հարվածի վտանգ	+	1	1	1	Նվազագույն
1.9 Կտրելու կամ թափվելու վտանգ	+	1	1	1	Նվազագույն
1.10 Փորձանքից կամ աբրազիվ ազդեցությունից առաջացած վտանգներ	-				
1.11 Սառը կամ տաք հեղուկների արտահոսքից առաջացած վտանգներ	-				
2. Էլեկտրական վտանգներ	-				
2.1 Կոնտակտ ուղղակի (տոկով)	-				
2.2 Կոնտակտ անսարք (կոսվային կոնտակտ)	-				
2.3 Բարձր լարման ազդեցություն մարմնի վրա	-				
2.4 Տաքացում, ճառագայթ, հալված մասնիկների կամ քիմիական ազդեցություն	-				
3. Թերմալ վտանգներ	-				
3.1 Գոլորշիացում կամ այրում բարձր ջերմաստիճանի առարկաներով	-				
3.2 Աշխատանքային միջավայրի ծայրահեղ տաք կամ ցուրտ պայմաններից վնաս	-				

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	

				Ստոր.	Ամս.

1-013-25 ԱՊ

Թերթ

18

		Վտանգի տեսակ	Գնահատում («+», «-»)	P	S	R = P×S	Ռիսկի կատեգորիա	
		4. Չայնային վտանգներ	-					
		4.1 Լսողության կորուստ, ֆիզիոլոգիական խանգարումներ	-					
		4.2 Խոսքի և ազդանշանների ընկալման խնդիրներ	-					
		5. Բարձրացում և դղյակների ազդեցություն	-					
		5.1 Ձեռնարկների՝ նյարդաբանական կամ արյունատար խանգարումներ	-					
		5.2 Մարմնի բոլոր մասերի դղյակներ անհարմար դիրքում	-					
		6. Ռադիացիոն վտանգներ	-					
		6.1 Լազերներ	-					
		7. Վնասակար նյութերի և գազերի վտանգներ	-					
		7.1 Վտանգ օդից ներշնչման (հեղուկներ, գազեր, փոշի, ծուխ)	-					
		7.2 Պայթյուն կամ հրդեհ	-					
		8. Անսպասելի գործարկումներ	+					
		8.1 Վերահսկող համակարգի սխալ	+	1	1	1	Նվազագույն	
		8.2 Արտաքին ազդեցություններ (քաշ, քամի և այլն)	+	1	1	1	Նվազագույն	
		8.3 Էներգիայի վերականգնում	+	1	1	1	Նվազագույն	
		8.4 Էլեկտրամեքենաների արտաքին ազդեցություն	+	1	1	1	Նվազագույն	
		9. Մեքենայի կանգնեցման անկարողություն	-					
		10. Էներգիայի մատակարարումի խախտում	-					
		11. Վերահսկման սխալներ	+	1	1	1	Նվազագույն	
		12. Վնասներ աշխատանքի ընթացքում	+	1	1	1	Նվազագույն	
		13. Առարկաների կամ հեղուկների	-					
Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №		1-013-25 ԱՊ				Թերթ
			Ստոր.	Ամս.				19

Ռիսկի հաշվարկը՝
 $R = P \times S$
 որտեղ՝
 R – ռիսկ, միավորով;
 P – վտանգի առաջացման հավանականություն, միավորով;
 S – վտանգի ազդեցության հետևանքների լրջությունը, միավորով:

Ռիսկերի դասակարգման մատրիցա

S-ի ցուցանիշը, միավոր	Ռիսկը R, միավոր				
	P = 1	P = 2	P = 3	P = 4	P = 5
5	5	10	15	20	25
4	4	8	12	16	20
3	3	6	9	12	15
2	2	4	6	8	10
1	1	2	3	4	5

Ռիսկերի գնահատման արդյունքները աշխատանքային խումբը տեղափոխում է վտանգների նույնականացման և ռիսկերի գնահատման քարտի վրա:

Ռիսկերի կատեգորիաները՝

- ցածր ($R < 6$);
- միջին ($6 \leq R \leq 12$);
- բարձր ($R > 12$):

Գնահատումների համաձայն՝ զազատարի обходчик-ի գործունեությունը ռիսկի տեսանկյունից դասվում է ցածր մակարդակի ($R < 6$) կատեգորիայի մեջ:

Инв. № подл.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Աշխատակիցների համար մասնագիտական հիվանդությունների կանխարգելում նախատեսված է տարեկան բուժզննում իրականացնելու միջոցով, համաձայն ՀՀ կառավարության 1089 որոշման, ընդունված 10.08.2004թ:

						1-013-25 ԱՊ	Թերթ
				Ստոր.	Ամս.		23

«Գազպրոմ»-ի քաղաքականության համաձայն՝ աշխատողների համար մասնագիտական հիվանդությունների կանխարգելումը ներառում է.

- Նախնական բժշկական զննություն աշխատանքի ընդունվելիս;
- Պարբերական բժշկական զննություն (զննման ժամանակահատվածից կախված), ինչպես նաև պրոֆպարոլոգիայի կենտրոնում աշխատանքային զննություն ոչ պակաս քան 1 անգամ 5 տարվա ընթացքում:

Արտակարգ բժշկական օգնության անհրաժեշտության դեպքում կանչը կատարվում է ընկերության օպերատիվ կապի համակարգով, ներառյալ նրա արտադրական ստորաբաժանումներում:

Հիվանդների տեղափոխման համար՝ նախագծվող օբյեկտում ապահովվում է ուղևորատար և շտապ օգնության միջոցների հասանելիությունը, ցանկացած ժամի:

Աշխատակիցների առողջության պահպանման, վարակի և մասնագիտական հիվանդությունների կանխարգելման նպատակով գործատուն պարտավոր է ապահովել պարտադիր նախնական և պարբերական բժշկական զննումներ սեփական միջոցներով, ինչպես նաև աշխատակիցների անհապաղ բժշկական զննություն նրանց խնդրանքով:

Վնասակար և վտանգավոր գործոնների ազդեցության տակ աշխատողները պարտադիր հոգեբուժական զննում անցնում են ոչ պակաս քան 1 անգամ 5 տարվա ընթացքում:

Անվնաս և ոչ վտանգավոր գործոնների ազդեցության տակ աշխատողների բուժ-պրոֆիլակտիկ հետազոտությունները իրականացվում են հիվանդությունների ռիսկային գործոնների հայտնաբերման կամ վաղաժամ հայտնաբերման նպատակով:

Կատարվում է տարեկան ֆյուտրոգրաֆիկ հետազոտություն բոլոր աշխատողների համար և կանխարգելիչ միջոցառումներ վարակի տարածումը կանխելու համար, ներառյալ աշխատողների պատվաստումներ:

5.4 ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ԿԱՄ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՄ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁ

Վտանգավոր կամ վնասակար աշխատանքներում աշխատող աշխատողների իրավունքները, ապահովումները և փոխհատուցումները սահմանվում են ՀՀ Աշխատանքի օրենսգրքով:

Ծրագրվող օբյեկտում ոչ մի աշխատողի համար չի նախատեսվում հատուկ սննդակարգ:

5.5 ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

Շահագործող անձնակազմի համար սահմանվում են հետևյալ ուսուցման և որակավորման բարձրացման ձևերը:

- Դասընթացներ և վկայագրեր;
- Հրահանգավորում (նախնական, առաջնային, կրկնակի, արտապլանային և նպատակային);

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
1-013-25 ԱՊ						Թերթ
Ստոր. Ամս.						24

- Արտակարգ և հրդեհային վարժանքներ:

Աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների ծախսերը իրականացվում են նպատակային ծրագրերի համաձայն և ներառում են.

- Պարբերական բժշկական զննություններ;
- Աշխատանքի պաշտպանության և արդյունաբերական անվտանգության ուսուցում;
- Աշխատողների ապահովում մասնագիտական հանդերձանքով, կոշիկներով և այլ ԱՊՄ-ներով;
- Աշխատանքային պայմանների գնահատում;
- Աշխատանքի պաշտպանության համաձայնագրի միջոցառումների կատարում;
- Մեկ այլ միջոցառումներ, ըստ «Աշխատանքի պաշտպանության և անվտանգության միջոցառումներ» բյուջեի հատկացումների:

Շահագործող կազմակերպության անձնակազմի արտակարգ պատրաստությունը անցկացվում է տարվա պլանով (1 վարժանք յուրաքանչյուր եռամսյակ):

Արտակարգ փրկարարական ստորաբաժանումների անձնակազմը ուսուցանվում է պլանային դասընթացներով՝ 20 ժամ (14 ժամ հիմնական, 6 ժամ հատուկ) 7 ուսուցողական խմբերում, ինչպես նաև գորավարժությունների և վարժանքների ժամանակ:

Անհանգստացող աշխատակիցները և ԻՏԱ-ը, ուսուցանվում են պլանային 14-ժամյա ուսուցողական ծրագրով 5 խմբերում:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ԱՊ	Թերթ
								25
								Ստոր.

6.3 ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ և ՆՈՐՈԳՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ ԵՎ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ

Ֆիզիկական:

- շարժվող մեքենաներ և մեխանիզմներ;
- կործանվող կառուցվածքներ;
- սարքավորումների և նյութերի մակերեսների բարձր և ցածր ջերմաստիճան;
- աշխատանքային գոտու օդի բարձր և ցածր ջերմաստիճան;
- բարձր աղմուկի մակարդակ;
- բարձր ցնցումների մակարդակ;
- հրդեհավտանգություն;
- պայթյուն-հրդեհավտանգություն;
- գործող էլեկտրահաղորդային համակարգեր;
- գազի ճնշում գործող կոմունիկացիաներում:

Քիմիական:

- Մարդու օրգանիզմի վրա ազդեցության բնույթով՝ թունավոր, գրգռող;
- Մարդու օրգանիզմ ներթափանցման ուղիներով՝ շնչառական, սննդառական, մաշկի միջոցով:

Մենստրա-ֆիզիոլոգիական գործոններ:

- Ֆիզիկական ծանրաբեռնվածություն՝ ստատիկ և դինամիկ;
- Նյարդ-հոգեբանական ծանրաբեռնվածություն՝ մտավոր լարվածություն, մոնոտոն աշխատանք, էմոցիոնալ ծանրաբեռնվածություն:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ԱՊ		Թերթ
									27
						Ստոր.	Ամս.		

7. ԱՇԽԱՏԱՔԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄԸ ԵՎ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ

7.1 ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄԸ և ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ

Բոլոր գործունեությունները՝ տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման հետ կապված, իրականացվում են գործող հրահանգների (պաշտոնական, հատուկ, աշխատանքի պաշտպանության, սարքավորումների շահագործման և սպասարկման) համաձայն՝ անհրաժեշտ անվտանգության միջոցների պահպանմամբ, որոնք կանխարգելում են անձնակազմի վնասվածքները և սարքավորումների վնասումը:

Նախագծվող օբյեկտի շահագործման ընթացքում նոր հրահանգներ կստեղծվեն, իսկ գործող պաշտոնական հրահանգները համապատասխան կճշտվեն աշխատանքի պաշտպանության համար, այն մասնագիտությունների և աշխատանքների համար, որոնք կապված են նախագծվող օբյեկտների շահագործման հետ:

7.2 ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Կազմակերպչական միջոցառումները ներառում են՝

- Աշխատանքի թույլտվություն;
- Հսկողություն աշխատանքի ընթացքում;
- Աշխատանքի ընդհատման, տեղափոխման կամ ավարտի ձևակերպում:

Վերոնշյալ միջոցառումներն փաստաթղթերում պարունակվող կանոններն ու առաջարկությունները սահմանում են աշխատավայրերի և աշխատանքի անվտանգ կատարման կազմակերպման միասնական անվտանգության պահանջներ՝ միատեսակ արտադրական գործընթացներով: Վերոնշյալ միջոցառումների յուրաքանչյուր կետի մանրամասն բովանդակությունը, հաշվի առնելով աշխատանքի կատարման առանձնահատկությունները, կոնկրետ աշխատավայրերի առանձնահատկությունները և դիտարկվող օբյեկտի հետ կապված պաշտոնների և մասնագիտությունների առանձնահատկությունները, կիրականացվի շահագործման հրահանգների, աշխատանքի պաշտպանության և հրդեհային անվտանգության վերաբերյալ ուղեցույցների, երթուղային թերթիկների, շահագործման փորձարկումների ժամանակացույցների (օրինակ՝ պաշտպանիչ սարքավորումների էլեկտրական և/կամ մեխանիկական փորձարկումներ), տեխնիկական սպասարկման և պլանային կանխարգելիչ նորոգումների ժամանակացույցների և այլ փաստաթղթերի շրջանակներում և դրանց տեսքով:

Взам. инв. №	առանձնահատկությունները, կոնկրետ աշխատավայրերի առանձնահատկությունները և դիտարկվող օբյեկտի հետ կապված պաշտոնների և մասնագիտությունների առանձնահատկությունները, կիրականացվի շահագործման հրահանգների, աշխատանքի պաշտպանության և հրդեհային անվտանգության վերաբերյալ ուղեցույցների, երթուղային թերթիկների, շահագործման փորձարկումների ժամանակացույցերի (օրինակ՝ պաշտպանիչ սարքավորումների էլեկտրական և/կամ մեխանիկական փորձարկումներ), տեխնիկական սպասարկման և պլանային կանխարգելիչ նորոգումների ժամանակացույցերի և այլ փաստաթղթերի շրջանակներում և դրանց տեսքով:														
Подп. и дата															
Инв. № подл.							1-013-25 ԱՊ								Թերթ
															28
					Ստոր.	Ամս.									

7.3 ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Բոլոր գործունեությունները, կապված տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործման և սպասարկման հետ, կիրականացվեն գործող հրահանգների հիման վրա, և երբ թույլատրվում է՝ սարքավորումների արտադրողի հրահանգներով:

Համընդհանուր կանոն՝ յուրաքանչյուր սարքավորումը շահագործումից դուրս հանվելիս սպասարկման կամ դիտարկման համար, ապահովվում է՝

- Էլեկտրահամակարգի անջատմամբ;
- Սնուցումների և արտահոսքերի փակմամբ;
- Անհրաժեշտ միջոցառումներ ճնշման վերահսկման համար:

Բոլոր սարքավորումները, որոնք անվտանգ վիճակում են, պետք է նշվեն զգալի նշաններով (գրությամբ), որոնք զգուշացնում են, որ սարքավորումը կամ համակարգը անջատված և ապահովված է:

Սարքավորումների բացումն ու կրկնակի միացումը իրականացվում է օբյեկտի ընդունված տեխնիկական շահագործման կանոններով:

Արդյունաբերական օբյեկտներում, որտեղ կիրառվում է բաց կրակ կամ էլեկտրական կամավոր կտրող սարքեր, աշխատանքները կատարվում են միայն համապատասխան թույլտվությամբ և անվտանգության հրահանգների պահպանմամբ, և միայն այն ժամանակ, երբ հաստատված է, որ սարքավորումը անվտանգ է:

Աշխատակիցները պետք է շարունակաբար հսկեն անվտանգությունը եռակցման ամբողջ աշխատանքների կամ մետաղի կտրող աշխատանքների ընթացքում: Անվտանգության խախտման դեպքում աշխատանքները դադարեցվում են անմիջապես:

Տեխնոլոգիական սարքավորումների ցանկացած պահեստամաս փոխարինելիս օգտագործվում են միայն համապատասխան անալոգների սարքավորումներ, որոնք համապատասխանում են սկզբնական չափանիշներին:

Ճնշման տակ գտնվող տեխնոլոգիական սարքավորումների աշխատանքների դեպքում անձնակազմը պետք է կատարի հետևյալ տեխնիկական միջոցառումները՝

- Անջատումներ և միջոցներ՝ ճնշման պատահական կամ ինքնակամ ավելացումը կանխելու համար;
- Ռեժիմային կառավարման հսկողության պլակատներ;
- Ստուգել ճնշման բացակայությունը;
- Տեղադրել անվտանգության ցանկապատեր:

7.4 ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՅԼ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ և ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ՝ ՕԲՅԵԿՏԻ ԱՌԱՆՋՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄԱՆ ՎՐԱ

Նախագծվող օբյեկտում աշխատանքի անվտանգության լրացուցիչ (հատուկ) հրահանգներ և միջոցառումներ պետք է մշակվեն նաև այն պատճառով, որ որոշ

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ԱՊ	Թերթ 29
					Ստոր.	Ամս.		

աշխատանքներ սարքավորումների և շինարարությունների վրա ունեն իրենց հատուկ բնույթը: Այսպիսի բոլոր աշխատանքները պետք է կատարվեն աշխատանքի պաշտպանության համապատասխան բաժինների պահանջների խստագույն պահպանմամբ, ինչպես ընդհանուր, այնպես էլ ոլորտային կանոնների և ուղեցույցների համաձայն, օրինակ՝ «Վտանգավոր արտադրական օբյեկտների արդյունաբերական անվտանգության կանոններ՝ բարձր ճնշման տակ աշխատող սարքավորումներ օգտագործող օբյեկտների համար» և այլ համապատասխան փաստաթղթերով:

7.5 ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

Աշխատողները, մասնագետները և պաշտոնյաները կկարողանան աշխատել միայն հրդեհային անվտանգության կանոնների և հրահանգների ուսումնասիրության ուսուցում անցնելուց հետո:

Հրդեհային նախապատրաստությունը, որը նախատեսված է նախագծվող օբյեկտի սպասարկման և շահագործման անձնակազմի համար, իրականացվում է Հրդեհային անվտանգության տեխնիկական կանոնների պահանջների համաձայն:

Նախնական և աշխատանքի տեղային հրդեհային դասընթացները ընդգրկվում են համապատասխան գրանցումներով՝ հատուկ ամսագրերում և քարտերի վրա, ինչպես նաև վերահսկվում են ղեկավարների կողմից:

Աշխատողները հաճախում են հրդեհային անվտանգության դասընթացներ ամեն կիսամյակում՝ անկախ իրենց կրթությունից, մասնագիտությունից կամ աշխատանքային փորձից:

Որպես հավելյալ անվտանգության միջոց՝ տարածքում արգելվում է՝

- Անհամապատասխան էլեկտրական համակարգերի տեղադրում;
- Ժամանակավոր էլեկտրական ցանցերի օգտագործում, առանց հրդեհապաշտպան սարքերի;
- Հրդեհավտանգ էլեկտրական սարքերի և սարքավորումների օգտագործում;
- Գազատարների կամ սարքավորումների պատերի օգտագործում որպես հողման օբյեկտ;
- Մասնագիտական հագուստը չորացնել ջեռուցման կամ գազային համակարգերի վրա;
- Ստալե նավահանգիստներով կամ կոշիկներով աշխատանք;
- Բաց կրակի օգտագործում սառած խողովակների տաքացման համար և այլն:

7.6 ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ ՃԱՌԱԳԱՅԹԱՅԻՆ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

Նախկին նմանատիպ օբյեկտների փորձը ցույց է տալիս, որ հատուկ միջոցառումներ ճառագայթային անվտանգության ապահովման համար անհրաժեշտ չեն:

Взам. инв. №							
Подп. и дата							
Инв. № подл.							
						1-013-25 ԱՊ	Թերթ
				Ստոր.	Ամս.		
							30

8. ՊԱՀԱՆՁՆԵՐ ԿԱՊԻՏԱԼ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳ ՇԱՀԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Նախագծի կառուցվածքային լուծումները ուղղված են՝

- Հրդեհի առաջացման բացառման և կանխարգելման;
- Մարդկանց և գույքի պաշտպանության ապահովմանը;
- Հրդեհի վտանգավոր գործոնների ազդեցության նվազեցմանը շրջակա միջավայրի վրա:

Մինչև օբյեկտի շահագործումը նախատեսվում է ապահովել՝

- Հրդեհավտանգ գործոնների տարածման սահմանափակում;
- Հրդեհի տարածման կանխարգելում;
- Մարդկանց անվտանգ տարածք ներգրավում;
- Հրդեհային ծառայությունների անձնակազմի հասանելիություն և միջոցների տրամադրում;
- Հրդեհային նյութերի մատակարարում;
- Փրկարարական և վնասազերծման միջոցառումների հնարավորություն:

Տեխնիկական լուծումները համապատասխանում են ՀՀ հրդեհային նորմերին և ապահովում են մարդու կյանքի և առողջության համար անվտանգ շահագործում:

8.1 ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՏԵՂԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐ

Աշխատանքային վայրերի կազմակերպումը, պարունակությունը, աշխատանքային մեթոդները և սանիտարական կանոնները ընդունվում են նախագծում ՀԴ-010-2013 համաձայն:

8.2 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Օբյեկտի աշխատանքային վայրերում անվտանգ աշխատանքային պայմանների ստեղծման միջոցառումները առաջնահերթություն են, որոնք ուղղված են աշխատողների առողջության, աշխատունակության պահպանմանը և աշխատանքային ժամանակի կորուստների նվազեցմանը:

Այդ միջոցառումները մշակված են և համապատասխան են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքի պաշտպանության օրենսդրությանը:

Աշխատողների ապահովումը հատուկ հագուստով, կոշիկով, անհատական պաշտպանիչ միջոցներով, լվացվող կամ վնասազերծող միջոցներով իրականացվում է ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի պահանջների համաձայն՝ «Աշխատողներին ապահովելու կանոններ հատուկ հագուստով, կոշիկով և այլ անհատական պաշտպանիչ միջոցներով» և գործող այլ նորմատիվ փաստաթղթերի հիման վրա:

Աշխատանքի պաշտպանության միջոցառումների իրականացման համար

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ԱՊ</div>	<div>Թերթ</div> <div>32</div>
					Ստոր.	Ամս.		

ծախսերի կազմը և կառուցվածքը սահմանվում է հատուկ ոլորտային փաստաթղթերով:

8.3 ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ըստ գործող օրենսդրության և ոլորտային նորմատիվ փաստաթղթերի՝ կազմակերպությունում անվտանգ պայմանների և աշխատանքի պաշտպանության ապահովման պարտավորությունը դրվում է գործատուի վրա:

Արտադրական-տեխնոլոգիական ստորաբաժանումներում աշխատողներին առողջ և անվտանգ պայմաններ ապահովելու պարտականությունը դրվում է տնօրենին, իսկ աշխատանքի պաշտպանության, արդյունաբերական, հրդեհային և էկոլոգիական անվտանգության կազմակերպումն իրականացնում է գլխավոր ինժեների միջոցով համապատասխան ստորաբաժանումների և առանձին կատարողների:

Աշխատանքի պաշտպանության մասնագետները կազմակերպվում են հետևյալ խնդիրների իրականացման համար՝

- Աշխատողներին աշխատանքի պաշտպանության պահանջների կատարման կազմակերպում;
- Աշխատողների կողմից օրենքների, այլ նորմատիվ ակտերի, կոլեկտիվ պայմանագրի, տեղական կանոնակարգերի պահպանման վերահսկում;
- Նախագգուշական աշխատանքների կազմակերպում՝ արտադրական վնասվածքների, մասնագիտական հիվանդությունների կանխարգելման և աշխատանքային պայմանների բարելավման նպատակով;
- Աշխատողների և ղեկավարության տեղեկատու-համապահովում աշխատանքի պաշտպանության հարցերում;
- Աշխատանքի պաշտպանության լավագույն փորձի ուսումնասիրություն և տարածում, իրազեկում:

Աշխատանքի պաշտպանության մասնագետները վերահսկում են՝

- Աշխատողների կողմից օրենքների և նորմատիվ ակտերի պահպանումը;
- Անհատական և կոլեկտիվ պաշտպանիչ միջոցների ապահովումը և ճիշտ օգտագործումը;
- Աշխատանքի բարելավման և պաշտպանության ծրագրերի կատարման վերահսկումը;
- Աշխատանքի պաշտպանության հրահանգների առկայությունը և ժամանակին վերանայումը;
- Պաշտպանիչ սարքերի և սարքավորումների վիճակը;
- Աշխատանքի անվտանգության ուսուցումների և գիտելիքների ստուգումների ժամանակին անցկացման վերահսկում;
- Աշխատանքային վայրերի կազմակերպումը աշխատանքային անվտանգության պահանջներին համապատասխան;
- Աշխատանքի պաշտպանության միջոցների նպատակային օգտագործումը:

Взам. инв. №	Подп. и дата	Инв. № подл.							Թերթ	
								1-013-25 ԱՊ		33
				Ստոր.		Ամս.				

8.4 ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աշխատակիցների, այդ թվում՝ նախագծվող օբյեկտի արտադրական անձնակազմի ապահովագրությունն նախատեսված չէ:

8.5 ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԱՐՁԱԿՈՒԴՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ

Լրացուցիչ արձակուրդ և կրճատված աշխատանքային օր տրամադրվում են աշխատողներին, ինժեներ-տեխնիկական անձնակազմին և պաշտոնյաներին ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի համաձայն:

Նախագծվող օբյեկտում աշխատանքի պայմաններից ելնելով, լրացուցիչ արձակուրդի իրավունքը հատուկ որևէ աշխատող չի ունենալու:

8.6 ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅՈՒՆ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՀՀ կառավարության 2003 թվականի մարտի 27-ի №347-Ն որոշման, համապատասխան հոդվածների համաձայն, ծանր, վնասակար կամ վտանգավոր աշխատանքների վարձատրությունը պետք է վճարվի բարձրացրած դրույքով, սակայն նախագծվող օբյեկտում նման վճարներ չեն նախատեսվում:

Անհատական լրացուցիչ վճարների կամ բարձրացված դրույքների անհրաժեշտության որոշումը կկայացվի աշխատանքային վայրերի պլանային արժեստացիայից հետո:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ԱՊ		Թերթ
						Ստոր.	Ամս.		34

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Ինվ. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №		1-013-25 ԱՊ						Թերթ
												36
										Ստոր.	Ամս.	

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 ԱՊ	Թերթ
								37
					Ստոր.	Ամս.		

«ԳԱԶՊԻՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 Թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ինվ. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №						1-013-25 ԱՊ	Թերթ
											38
											Ստոր.

Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ.

Ինվ. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №								1-013-25 ԱՊ		Թերթ
														39
												Ստոր.	Ամս.	

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ
«ԻՆժԵՆԵՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Լիցենզիա № ՔՊԼ-001233 առ 23.09.2024թ.

Պատվիրատու – «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ ԹԲԻԼԻՍՅԱՆ ԽՃՈՒՂԻ 43/2 ՀԱՍՑԵՈՒՄ
ԳՏՆՎՈՂ ՇԵՆՔԻ ՀԻՄՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ
ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

1-013-25 ՔՊ և ԱԻ

Հատոր 6

Տնօրենի տեղակալ-
գլխավոր ճարտարագետ՝

ՆՀԲ պետ

Նախագծի գլխավոր
ճարտարագետ՝

Հ. Իսախիրյան

Գ. Ալավերդյան

Ա. Վարդանյան

Գրքի, հատորի համար	Նշանակումը	Անվանումը	Ծանոթություն
--------------------------	------------	-----------	--------------

**Օրյեկտ՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ Թբիլիսյան խճուղի 43/2 հասցեում գտնվող շենքի
հիմնանորոգում**

Աշխատանքային նախագիծ

1	ԸԲ	Ընդհանուր բացատրագիր	
2	ՃՇ	Ճարտարապետաշինարարական մաս	
2.1	Ճ	Ճարտարապետական լուծումներ	
2.2	ԵԿ	Կոնստրուկտիվ լուծումներ	
3	ԻՑՍ	Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ	
3.1	ԷՄ	Էլեկտրամատակարարման համակարգ	
3.2	ՀԱ Կ ՊԱ	Հրդեհային ազդանշանում Հեռահաղորդակցման համակարգեր Պահպանության տեսահսկման և ազդանշանային համակարգ	
3.3	Գ	Գազամատակարարում	
3.4	ՋԿ	Ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգեր	
3.5	ՋՕ	Ջեռուցում և օդափոխություն	
4	ՀԱ	Հրդեհային անվտանգության միջոցառումներ	
5	ԱՊ	Աշխատանքի պայմաններ և կազմակերպում	
6	ՔՊ և ԱԻ	Քաղաքացիական պաշտպանության ու արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման միջոցառումներ	
7	ՏԱՊ	Տեղորհատական ակտերի դեմ պայքարի միջոցառումներ	
8	Ն	Շինարարական աշխատանքների նախահաշիվ	

Согласовано				

Взам. инв. №

Подп. и дата

Инв. № подл.

						1-013-25 ՆԿ		
Փուլ	Մասն	Թերթ	№ստ	Ստոր.	Ամ.ա	Նախագծի կազմը		
ՆԳՃ	Վարդանյան				05.2025			
						Փուլ		
						ԱՆ	1	1
						Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներատեխնիկական կենտրոն» մասնաձյուղ		

8.1. Լուսային և այլ տեսակի քողարկման միջոցառումներ.....	46
8.2. ՔՊ և ԱԻ-ում բնակչության պաշտպանության համակարգերի նախապատրաստման տարեկան հիմնական միջոցառումների պլան	47
8.3. Արտակարգ իրավիճակների հիմնահարցերով ուսուցման ծրագիր	51
9. Վթարափրկարարական և վերականգնողական աշխատանքներ	56
10. Աղետների ռիսկի կառավարման ու բնակչության պաշտպանության նյութատեխնիկական ապահովումը և ֆինանսավորումը.....	59
Օգտագործված գրականությունը	60
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	61
Լիցենզիա.....	62
«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ	63
Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ.	64

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ
								2
					Ստոր.	Ամս.		

1 ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

- «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ 21.08.2024թ. №Ն/29/36146-2024 գրություն
- Երևանի ԳԳՄ կողմից 02.12.2024թ. տրամադրված 293/24 գազիֆիկացման տեխնիկական պայմաններ
- Մասնաշենքի տեխնիկական վիճակի գնահատման եզրակացություն՝ տրված «Սեյսմաէքսպերտ» ՍՊԸ կողմից:

Инв. № подл.						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ						
							3						
Подп. и дата													
Взам. инв. №													
					Ստոր.	Ամս.							

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ՀՀ Հայաստանի Հանրապետություն

ՆԳՆ Ներքին գործերի նախարարություն

ՓԾ Փրկարար ծառայություն

ԱԻ Արտակարգ իրավիճակ

ՏԻՄ Տեղական ինքնակառավարման մարմին

ՄՄԼԿ Միջգերատեսչական միացյալ լրատվական կենտրոն

ՃԿԱԿ Ճգնաժամային կառավարման ազգային կենտրոն

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ Թերթ 4
					Ստոր.	Ամս.	

կառավարման մարմինները, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, կազմակերպությունները և բնակչությունը.

- 9) **անհետաձգելի արձագանքման աշխատանքներ՝** շտապ բժշկական օգնության ցուցաբերում, սանիտարահակահամաճարակային միջոցառումների իրականացում, տարածքի վարակազերծում.
- 10) **արտակարգ իրավիճակ՝** իրադրություն, որն առաջացել է որոշակի տարածքում կամ օբյեկտում բնական, կլիմայական, տեխնոլոգիական, կենսաբանական (համաճարակ, անասնահամաճարակ, բույսերի վարակիչ հիվանդություններ) վտանգավոր երևույթների, զենքի տեսակների կիրառման հետևանքով և հանգեցրել է կամ կարող է հանգեցնել մարդկային զոհերի, մարդկանց առողջության վատթարացման, շրջակա միջավայրի վնասման, նյութական կորուստների և կենսագործունեության բնականոն պայմանների խախտման.
- 11) **արտակարգ իրավիճակի գոտի՝** տարածք, որի սահմաններում տեղի է ունեցել արտակարգ իրավիճակը.
- 12) **արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացում՝** արտակարգ իրավիճակներում փրկարարական, վթարավերականգնողական և անհետաձգելի արձագանքման աշխատանքների կատարում, մարդկանց կյանքի, առողջության ու կենսագործունեության առաջնահերթ պայմանների ապահովում, բացասական գործոնների հնարավոր զարգացումների կանխում և կանխարգելում.
- 13) **արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման միջոցներ՝** փրկարարական, վթարավերականգնողական, անհետաձգելի արձագանքման աշխատանքների իրականացման համար նախատեսված տեխնիկական, գիտատեխնիկական կամ մտավոր արտադրանք, տեխնիկա, սարքեր, սարքավորումներ, հանդերձանք, գույք, այդ թվում՝ կառավարման և կապի հատուկ միջոցներ, մեթոդական նյութեր, համակարգչային ծրագրեր և տվյալների բազա.
- 14) **արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման ուժեր՝** արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման և վերականգնողական աշխատանքների իրականացման նպատակով՝ պետական կառավարման համակարգի մարմիններին, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, կազմակերպություններին ենթակա ուժեր.
- 15) **բնակչության պաշտպանություն՝** արտակարգ իրավիճակներից մարդկանց կյանքի և առողջության պաշտպանությանը, բնականոն կենսագործունեության ապահովմանն ուղղված իրավական, կազմակերպական, ինժեներատեխնիկական փոխկապակցված միջոցառումների համալիր.

Взам. инв. №						<p>14) արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման ուժեր՝ արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման և վերականգնողական աշխատանքների իրականացման նպատակով՝ պետական կառավարման համակարգի մարմիններին, տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, կազմակերպություններին ենթակա ուժեր.</p> <p>15) <i>բնակչության պաշտպանություն՝ արտակարգ իրավիճակներից մարդկանց կյանքի և առողջության պաշտպանությանը, բնականոն կենսագործունեության ապահովմանն ուղղված իրավական, կազմակերպական, ինժեներատեխնիկական փոխկապակցված միջոցառումների համալիր.</i></p>	
Подп. и дата							
Инв. № подл.							
						<p>1-013-25 ԲՊ և ԱԻ</p>	Թերթ
							6
				Ստոր.	Ամս.		

16) **իրագեկում՝** պետական մարմիններին, պետական կառավարման համակարգի մարմիններին, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին, կազմակերպություններին և բնակչությանն ազդարարման համակարգերով, զանգվածային լրատվական և այլ միջոցներով (եղանակներով) աղետների ռիսկի նվազեցման, արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացման, հետադետային վերականգման ընթացքում նախատեսվող կամ իրականացվող միջոցառումների վերաբերյալ, ինչպես նաև խուճապի կանխման ու քարոզչության նպատակով տեղեկատվության տրամադրում.

17) **լիազոր մարմին՝** բնակչության պաշտպանության համակարգի սուբյեկտների պատրաստվածության համակարգման, աղետների ռիսկի կառավարման և բնակչության պաշտպանության ոլորտում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության քաղաքականության մշակման, համակարգման և իրականացման պետական կառավարման համակարգի մարմին.

18) **խոցելիություն՝** վտանգի, վտանգավոր երևույթի ազդեցությանը ենթակա տարածքում առկա բնակչության և նրանց կենսագործունեությունն ապահովող տարրերի (շենք, շինություն, ջրային և հողային ռեսուրսներ, ենթակառուցվածքներ և այլն) վնասվելու հակվածության աստիճանը.

19) **կարողություն՝** պետության, համայնքի, կազմակերպության, անհատի մոտ առկա բոլոր հնարավորությունների, հատկանիշների և ռեսուրսների (նյութական, ֆիզիկական, մտավոր) միասնություն, որը կարող է օգտագործվել աղետների ռիսկի կառավարման և բնակչության պաշտպանության ոլորտում սահմանված նպատակներին հասնելու համար.

20) **կարևորագույն նշանակության օբյեկտներ՝** բնակչության կենսագործունեությունն ապահովող (ջրամատակարարման, կոյուղու, հոսող ջրերի մաքրման, ջերմամատակարարման, հիդրոտեխնիկական, էներգետիկ և պետության ռազմավարական շահերի համար հատուկ նշանակություն ունեցող) պետական, համայնքային նշանակության և մասնավոր օբյեկտներ.

21) **կենսաապահովում՝** բնակչության կենսագործունեության համար նրա ֆիզիոլոգիական, առողջական, նյութական և հոգևոր պահանջմունքների բավարարման նպատակով անհրաժեշտ նվազագույն պայմանների ստեղծում և պահպանում.

22) **նյութական պաշարներ՝** արտակարգ իրավիճակների կանխման, կանխարգելման և բնակչության պաշտպանության համակարգի պատրաստվածության, ինչպես նաև արտակարգ իրավիճակներին արձագանքելու, կենսաապահովման, հետադետային

Взам. инв. №								
	Подп. и дата							
Инв. № подл.								
							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ
				Ստոր.	Ամս.			
								7

վերականգնման համար անհրաժեշտ նյութեր, դեղամիջոցներ, սնունդ, ջուր, պարագաներ, հանդերձանք և այլ միջոցներ.

23) **պատրաստվածություն**՝ համայնքի և հասարակության կարողությունն է՝ ուղղված աղետների ռիսկի կառավարմանն ու բնակչության պաշտպանությանը.

24) **վթարավերականգնողական աշխատանքներ**՝ առաջնահերթ աշխատանքներ՝ ուղղված մարդկանց կյանքին և առողջությանը սպառնացող այնպիսի գործոնների ազդեցության վերացմանը, որոնք խոչընդոտում են մարդկանց որոնելուն և փրկելուն, ինչպես նաև շենքերի, շինությունների ամրացմանը կամ քանդմանը, հեղուկ վառելիքի, գազի, էլեկտրաէներգիայի և ջրի աղբյուրների վթարային անջատմանը, բնակչության ու փրկարարների կենսաապահովումն իրականացնող առաջնահերթ կազմակերպությունների վերականգնմանը, վերանորոգմանը և տարածքի սանիտարական մաքրմանը.

25) **վտանգ**՝ երևույթ, գործընթաց, գործունեություն, իրադարձություն, նյութ, որը կարող է հանգեցնել մարդկային զոհերի, նրանց առողջության վատթարացման, կենսաապահովման միջոցների, գույքի և նյութական կորուստների, սոցիալական, տնտեսական գործունեության և ծառայությունների խաթարումների, բնապահպանական և այլ վնասների.

26) **վտանգի կանխարգելում**՝ վտանգի հնարավոր բացասական ազդեցության նվազեցմանն ուղղված միջոցառումներ.

27) **վտանգի կանխում**՝ վտանգ առաջացնող գործոնների բացահայտմանը, գնահատմանը և վերացմանն ուղղված միջոցառումներ.

28) **տարահանում**՝ վտանգավոր տարածքից անվտանգ տարածք՝ մարդկանց, կենդանիների, նյութական և մշակութային արժեքների ժամանակավոր տեղափոխում, անհրաժեշտության դեպքում տեղաբաշխում ու կենսաապահովում.

29) **տարահանման հանձնաժողով**՝ նշանակված կազմ, որը կազմակերպում ու ղեկավարում է տվյալ տարածքի բնակչության, կազմակերպությունների (անկախ կազմակերպական-իրավական ձևից) (այսուհետ՝ կազմակերպություն), նյութական և մշակութային արժեքների տարահանման միջոցառումները.

30) **տարահանման հավաքակալայն**՝ տարահանվող բնակչության ընդունման և հաշվառման հավաքատեղի.

31) **ընդհանուր տարահանում**՝ տվյալ տարածքի (բնակավայրի) ամբողջ բնակչության տարահանում.

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								8

- 32) **մասնակի տարահանում**՝ մինչև 16 տարեկան երեխաների, հղի և մինչև 8 տարեկան երեխա ունեցող կանանց, 8-16 տարեկան երեխա ունեցող այն կանանց, որոնց ընտանիքների կազմում չկան տարահանման ենթակա՝ աշխատունակ անդամներ, հաշմանդամների և կենսաթոշակառուների տարահանում կամ տվյալ տարածքի բնակչության մի մասի տարահանում.
- 33) **Տարահանման երթուղի**՝ տարահանվող բնակչության բնակավայրը տեղաբաշխման բնակավայրին միացնող ճանապարհ (ճանապարհահատված).
- 34) **տարահանման ավտոշարասյուն**՝ տարահանման հավաքակայանից (բնակավայրերից) ընդունման հավաքակայան (բնակավայր) մեկնող երկու կամ ավելի ավտոմեքենայից բաղկացած շարասյուն.
- 35) **տարահանման հետիոտն շարասյուն**՝ տարահանման հավաքակայանից (բնակավայրից) ընդունման հավաքակայան (բնակավայր) տեղափոխվող հետիոտն կազմակերպված խումբ.
- 36) **տարահանման պլան**՝ նախապես մշակված փաստաթուղթ, որով կանոնակարգվում են մեկ տարածքից (բնակավայրից, կազմակերպությունից) մեկ այլ տարածք բնակչության (աշխատողների) տեղափոխման, տեղաբաշխման և բազմակողմանի կենսաապահովման միջոցառումները, ինչպես նաև՝ նյութական և մշակութային արժեքների տեղափոխումը և պահպանումը.
- 37) **տարահանման միջոցառումներ**՝ արտակարգ իրավիճակներում կամ ռազմական դրության ժամանակ վտանգավոր տարածքից անվտանգ տարածք բնակչության, նյութական և մշակութային արժեքների տարահանման ապահովման միջոցառումների համալիր.
- 38) **տարահանման մարմիններ**՝ մարմիններ, որոնց վրա անմիջականորեն դրվում են բնակչության տարահանման պլանավորումը, կազմակերպումը և իրականացումը.
- 39) **տարահանման միջանկյալ կետ** (կարճաժամկետ տեղակայման կետ)՝ ստեղծվում է վտանգավոր գոտու սահմաններից դուրս՝ մոտակա բնակավայրերին և հաղորդակցման ուղիներին մոտ.
- 40) **տուժած բնակչություն**՝ արտակարգ իրավիճակից կորուստներ և վնասներ կրած բնակչություն.
- 41) **փրկարարական աշխատանքներ**՝ միջոցառումների համալիր ուղղված մարդկանց, կենդանիների և նյութական արժեքների հայտնաբերմանը, փրկմանը և համապատասխան օգնության ցուցաբերմանը:

Взам. инв. №							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ	
	Подп. и дата								
Инв. № подл.							Ստոր.	Ամս.	9

Նախագծով նախատեսվում է.

1. Ապամոնտաժել շենքին կից միահարկ կցակառույցը,
2. Ապամոնտաժել շենքի տանիքը,
3. Ապամոնտաժել շենքի պատի պանելները և գոյություն ունեցող պատուհանները,
4. Ապամոնտաժել գոյություն ունեցող հողամասի սահմանից դուրս գտնվող թվով 2 մուտքերը,
5. Ապամոնտաժել շենքի ներքին բոլոր պատերը, թողնել միայն ե/բ կմախքը,
6. Կառուցել կցակառույց վերակառուցվող շենքին կից,
7. Արտաքին պատերը շարել ե/բ ծածկի վրա, պատի պանելների փոխարեն, ինչի արդյունքում շենքի արտաքին մակերեսը կփոքրանա և շինության արտաքին պատերը հողամասի սահմանից կհեռանան ամենաքիչը 100 մմ - ով,
8. Պատերը նախատեսվում է շարել 200 մմ հաստությամբ, տուֆով կամ բետոնե բլոկերով, արտաքինից ջերմամեկուսացնել և երեսապատել բնական քարով

[illegible]

						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ
				Ստոր.	Ամս.		12

2. Սանհանգույցների հատվածում կրկնել 1-ին հարկի դասավորվածությունը:

3-րդ հարկ

1. Նախատեսվում է 3-րդ հարկում ունենալ թվով 2 տեխնիկական սենյակ,
2. Միջանցքից նախատեսել ելք դեպի հարթ տանիք, սպասարկումը ապահովվելու համար,
3. Տանիքի պարապետերը նախատեսել 1200 մմ բարձրությամբ:
4. Կցակառույցի տանիքը նույնպես նախատեսել հարթ, դեպի վերակառուցված շենքի տանիք ջրահեռացմամբ:

Վերակառուցման արդյունքում նախատեսվում է առաստաղների մաքուր բարձրությունը ունենալ 2800մմ, իսկ բոլոր միջանցքների և անցուղիների լայնությունները ամենաքիչը 1800մմ: Շենքում նախատեսվող աշխատողների քանակը - 1 հարկում 6 հոգի է, 1-ին հարկում աշխատելու են ընդհանուր թվով 15 հոգի, իսկ 2-րդ հարկում նախատեսվող աշխատողների քանակը նույնպես 15 հոգի:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ
										13
										Ստոր.

3. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՀԵՏԵՎԱՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՎԵՐԱՑՈՒՄԸ

3.1. ՀՆԱՐԱՎՈՐ ՎԹԱՐԱՑԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Հնարավոր վթարային իրավիճակներ կարող են առաջանալ հետևյալ դեպքերում՝

- երկրաշարժ.
- վարարում.
- սահքեր, ճեղքեր, սելավ.
- խոշոր ֆիլտրացիա կամ խոշոր արտահոսք,
- ահաբեկչական գործողություններ,
- ռազմական ագրեսիա:

Առաջարկվող գործողությունները Երկրաշարժի դեպքում

Ունենալ իրազեկ ճարտարագետ, որը կգննի շենքերը և շինությունները և կգնահատի արտակարգ իրավիճակի մակարդակը: Եթե իրազեկ ճարտարագետն անմիջապես մատչելի չէ, տեխնիկական անձնակազմը պետք է կազմակերպի տարածքի շրջայց և իրականացնի վիզուալ գնում՝ մինչև իրազեկ ճարտարագետի կողմից գնման իրականացումը:

Օգտագործելով արտակարգ իրավիճակների դիագրամը, գնահատել արտակարգ իրավիճակի մակարդակը (նկ.3.1):

Եթե շենքերը և շինությունները վթարվում է կամ լրջորեն վնասված է, ընդունել արտակարգ իրավիճակի «ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ» մակարդակը, անմիջապես տեղեկացնել արտակարգ իրավիճակների դիագրամում նշված համապատասխան մարդկանց և սկսել գործողությունները:

Ստուգել շենքերի և շինությունների վիճակը:

Եթե առկա է չափավոր, բայց կայուն վնասումներ, մինչև շենքեր և շինությունները կկարողանա գննել որակավորված մասնագետ՝ ընդունել արտակարգ իրավիճակի «ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿ» մակարդակը:

Եթե շենքեր և շինությունները վնասվել է, սակայն չի թվում այնքան վտանգավոր, որ կարող է պատճառել շենքեր և շինությունների վթար, ապա ընդունել արտակարգ իրավիճակի «ԴԻՏՈՒՄ» մակարդակը (գծ. 3.1): Հետևել և հաղորդել վնասվածքի բնույթի և տեղի մասին, նկարագրել սահքերը, նստեցումները, հաղորդել կառուցվածքների վնասվածքների մասին և այլն:

Եթե պարզվի, որ շենքեր և շինությունների վթարի վերահաս վտանգ չկա, այնուամենայնիվ պետք է իրականացնել ուշադիր գնում շենքեր և շինությունների

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div>	Թերթ
					Ստոր.	Ամս.		

Իրազեկ ճարտարագետի կողմից, որը կատուզի՝

Առաջարկվող գործողություններ վարարման դեպքում

Եթե հաղորդվում է ծայր աստիճան ուժեղ վարարման մասին, պարբերաբար (ժամը մեկ) հետևել գետում և ջրավազաններում ջրի մակարդակին և պարբերաբար (ժամը մեկ) ստուգել իրավիճակի փոփոխությունները:

Օգտագործելով արտակարգ իրավիճակների դիագրամը, որոշել արտակարգ իրավիճակի մակարդակը (նկ.3.1):

Եթե ջրի մակարդակը շարունակում է բարձրանալ, անմիջապես տեղեկացնել արտակարգ իրավիճակների դիագրամում նշված համապատասխան մարդկանց:

Մոնիթորինգի ծրագրի շրջանակներում պետք է ստուգել առնվազն հետևյալ հատկանիշները, որոնք կարող են մատնանշել հնարավոր խնդրի առաջացման մասին՝

- շենքեր և շինությունների միջով նոր տեղերից ջուր է հոսում.
- ճեղքեր, սահքեր, նստեցումներ կամ վնասվածքի այլ նշաններ.

Եթե շենքեր և շինությունները վթարվում է, կամ լրջորեն վնասվում, կամ ջրի մակարդակը բարձրանում է առավելագույն մակարդակից ավել՝ անկախ ամեն ինչից, սկսել բնակչության տարահանումը աղետի ազդանշան տալուց հետո:

Ընդունել արտակարգ իրավիճակի «ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ» մակարդակը, անմիջապես տեղեկացնել արտակարգ իրավիճակների դիագրամում (գծ. 3.1) նշված համապատասխան մարդկանց: Լուրջ խնդրի առկայության մասին անհրաժեշտ է մատնանշել անվտանգ երևույթները:

Արտակարգ իրավիճակի ավարտից հետո իրականացնել անհրաժեշտ վերանորոգման աշխատանքներ:

Առաջարկվող գործողություններ Սահքեր, ճեղքեր և սելավների դեպքում

Ունենալ շենքեր և շինությունների իրազեկ ճարտարագետ, որը կզննի շենքեր և շինությունները և կգնահատի արտակարգ իրավիճակի մակարդակը: Եթե իրազեկ ճարտարագետն անմիջապես հասանելի չէ, անձնակազմը պետք է կազմակերպի շենքեր և շինությունների շրջայց և իրականացնի դրանց վիզուալ զննում՝ մինչև շենքեր և շինությունների իրազեկ ճարտարագետի կողմից զննման իրականացումը:

Օգտագործելով արտակարգ իրավիճակների դիագրամը (գծ. 3.1.), գնահատել արտակարգ իրավիճակի մակարդակը:

Եթե շենքեր և շինությունները վթարվում է կամ լրջորեն վնասված է, ընդունել արտակարգ իրավիճակի «ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ» մակարդակը, անմիջապես տեղեկացնել

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div>	Թերթ
					Ստոր.	Ամս.		
								16

արտակարգ իրավիճակների դիագրամում (գծ.3.1.) նշված համապատասխան մարդկանց:

Եթե շենքեր և շինությունները չի վթարվում կամ լրջորեն վնասվում, ստուգել խախտումները՝

- շենքեր և շինությունների միջով նոր տեղերից, կամ ուժեղացող հոսք արդեն գոյություն ունեցող հատվածներում.
- ուժեղ հատակային հոսք.
- ճաքեր, սահքեր, նստեցումներ կամ վնասվածքի այլ նշաններ:

Ընդունել արտակարգ իրավիճակի «ՊԱՏՐԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿ» մակարդակը: Տեղեկացնել արտակարգ իրավիճակների դիագրամում նշված համապատասխան մարդկանց:

Եթե շենքեր և շինությունները թեթևակի վնասվել է, սակայն չի թվում այնքան վտանգավոր, որ կարող է պատճառել շենքեր և շինությունների վթար, ապա ընդունել արտակարգ իրավիճակի «ԴԻՏՈՒՄ» մակարդակը: Հետևել և հաղորդել վնասվածքի բնույթի և տեղի մասին, նկարագրել սահքերը, նստեցումները, սելավները, հաղորդել կառուցվածքների և խողովակների վնասվածքների մասին և այլն:

Արտակարգ իրավիճակի ավարտից հետո իրականացնել անհրաժեշտ վերանորոգման աշխատանքներ:

Առաջարկվող գործողություններ ահաբեկչական գործողությունների կամ ռազմական ագրեսիային դեպքում

Ահաբեկչական գործողությունների կամ ռազմական ագրեսիային հետևանքով ստեղծված իրավիճակում հետևել ներքին ռադիոհանգույցի հեռարձակումներին և ղեկավարների ցուցումներին: Եթե սպառնալիքի առբյուրը անհատ է և նույնականացված չէ գործել ըստ վթարային և արտակարգ իրավիճակներում գործելու հրահանգի պահանջներին համապատասխան: Հնարավորության դեպքում կազմակերպված տեղափոխվել ապաստարան, նախապես համոզվել, որ նման գործողություններն անվտանգ են:

Պատասխանատու աշխատակիցների հետ իրականացնել տեխնոլոգիական գործընթացների անվտանգ և անվնաս դադարեցում, կառավարման վահանակներին կողմնակի անձանց մոտեցման ուղիների արգելափակում, բարիկադավորում, էլեկտրասնուցման ընդհատում, կապիտալ շինարարության օբյեկտի թիրափային հատվածների մուտքերի արգելափակում:

Ստեղծված իրավիճակում հետևել ռադիոհանգույցի հաղորդումներին, մոբիլ կապի օպերատորի հաղորդագրություններին, ղեկավարների հրահանգներին և պահպանել հանգստություն: Եթե բացակայում են հաղորդումները և հաղորդագրությունները, ապա

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div> <div>Ստոր. Ամս.</div> </div> <div>Թերթ</div> </div>						

ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

- արդյունաբերական անվտանգություն;
- ջերմային անվտանգություն;
- էլեկտրական անվտանգություն;
- պաթյունի անվտանգություն;

Формат А4

- հրդեհային անվտանգություն;
- մեխանիկական անվտանգություն;
- ճառագայթային անվտանգություն;
- կառավարման համակարգի անվտանգություն;
- տարածքներ, տեղամասեր.

3.3 ՇԵՆՔԵՐԻ, ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ և ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ

ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

ՀՀՇՆ I-3.01.01-2008 սահմանում է շենքերի և շինությունների, ցանցերի և ինժեներական համակարգերի, ինչպես նաև նախագծային գործընթացների համար անհրաժեշտ նվազագույն պահանջները.

- մեխանիկական անվտանգություն;
- հրդեհային անվտանգություն;
- անվտանգություն բնական վտանգավոր գործընթացների և երևույթների և (կամ) տեխնաժին ազդեցությունների ժամանակ.
- անվտանգ կենսապայմաններ մարդու առողջության և շենքերում և շինություններում մնալու համար.
- անվտանգություն շենքերի և շինությունների օգտագործողների համար.
- շենքերի և շինությունների հասանելիությունը հաշմանդամություն ունեցող անձանց և սահմանափակ շարժունակությամբ բնակչության այլ խմբերի համար.
- շենքերի և շինությունների էներգաարդյունավետություն.
- շրջակա միջավայրի վրա շենքերի և շինությունների ազդեցության անվտանգ մակարդակը:

Նախագծային փաստաթղթերը պետք է օգտագործվեն որպես հիմնական փաստաթուղթ՝ շենքի կամ շինության կյանքի ցիկլի բոլոր հետագա փուլերում շենքի կամ շինության անվտանգության ապահովման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

Աղյուսակ 3.1 – Նախագծված շենքերի և շինությունների նույնականացման առանձնահատկությունները

Взам. инв. №		Подп. и дата		Инв. № подл.				Թերթ 19
							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	
					Ստոր.	Ամս.		

Շինության անվանումը	Շենքերի և շինությունների նույնականացման ցուցանիշները						
	Անվտանգության վրա ազդող ենթակառուցվածքային օբյեկտներին պատկանելիությունը	Օբյեկտի տարածքում տարերային և տեխնաճին երևույթների նկարագրիրը	Հրդեհային և պայթյունային վտագավորությունը			Մարդկանց մշտական գտնվելու կարիքը	Պատասխանատվության մակարդակը, շինության դասը, հուսալիության գործակիցը, նշանակալիության դասը
			Շինության կատեգորիան	դասը	Կոնստուկցիայի դասը		
Արտադրական	Ոչ	Դիտարկված չէ	Դ	Փ5.1	С0,	ԱՅՈ	Մակարդակը-նորմալ Շինության դասը- KC-2 Հուսալիության գործակիցը-1,0 Նշանակալիության դասը-2
Գրասենյակ	Ոչ	Դիտարկված չէ	Դ	Փ5.1	С0,	ԱՅՈ	Մակարդակը-նորմալ Շինության դասը- KC-2 Հուսալիության գործակիցը-1,0 Նշանակալիության դասը-2

						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ
				Ստոր.	Ամս.	

իրավունքների, պարտականությունների և պատասխանատվությունների սահմանում:

4.1. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿ ՀԱՅՏԱՐԱՐԵԼԸ և ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԴԱԴԱՐՈՒՄԸ

Արտակարգ իրավիճակ հայտարարվում է ՀՀ ամբողջ տարածքում կամ դրա առանձին տարածքներում՝ հանրապետական, մարզային կամ համայնքային մակարդակի արտակարգ իրավիճակի առաջացման կամ դրա անմիջական սպառնալիքի առկայության դեպքերում:

Արտակարգ իրավիճակ կարող է հայտարարել՝

1) ՀՀ կառավարությունը՝ հանրապետական և մարզային մակարդակի արտակարգ իրավիճակների պարագայում՝

- լիազոր մարմնի ղեկավարի առաջարկությամբ,
- ՀՀ տարածքային կառավարման մարմնի ղեկավարի առաջարկությամբ,
- համայնքի ղեկավարի առաջարկությամբ.

2) համայնքի ղեկավարը՝ համայնքային կամ տեղային (օբյեկտային) մակարդակի արտակարգ իրավիճակների պարագայում՝

- լիազոր մարմնի կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարի առաջարկությամբ,
- ՀՀ տարածքային կառավարման մարմնի ղեկավարի առաջարկությամբ,
- համայնքի վարչական տարածքի (շրջանի) ղեկավարի առաջարկությամբ,
- համայնքի տարածքում գործող կարևորագույն նշանակության օբյեկտի, կազմակերպության ղեկավարի կամ հերթապահի (օպերատիվ հերթապահի, կարգավարի, ավագ կարգավարի) զեկույցի հիման վրա:

ՀՀ կառավարությունը կամ համայնքի ղեկավարը հայտարարում է արտակարգ իրավիճակ, ձեռնարկում է իրավիճակից բխող միջոցառումներ:

Համայնքի ղեկավարի որոշմամբ արտակարգ իրավիճակ հայտարարվելու դեպքում համայնքի ղեկավարի նախաձեռնությամբ անհապաղ գումարվում է համայնքի ավագանու արտահերթ նիստ:

Արտակարգ իրավիճակ հայտարարելու մասին ՀՀ կառավարության կամ համայնքի ղեկավարի որոշումը, ինչպես նաև որոշման մեջ կատարվող փոփոխությունները և լրացումներն անհապաղ հրապարակվում են հանրային հեռուստատեսությամբ և ռադիոյով, իսկ եթե դա հնարավոր չէ՝ զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով:

ՀՀ կառավարության, ինչպես նաև համայնքի ղեկավարի արտակարգ իրավիճակ հայտարարելու մասին որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից, եթե այդ որոշմամբ ուժի մեջ մտնելու ավելի ուշ ժամկետ նախատեսված չէ:

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								22

Արտակարգ իրավիճակ հայտարարելու մասին որոշումը պետք է ներառի՝

- հայտարարելու անհրաժեշտության հիմնավորումը.
- արտակարգ իրավիճակի հետևանքով տուժած տարածքները.
- արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման ուժերն ու միջոցները.
- միջազգային հումանիտար աջակցության ուղղություններն ու ծավալները (աղետի դեպքում).
- ուժի մեջ մտնելու և գործողության ժամկետները:

Արտակարգ իրավիճակի գործողության դադարումը

Եթե արտակարգ իրավիճակ հայտարարելու համար հիմք ծառայած հանգամանքները վերացել են մինչև արտակարգ իրավիճակի գործողության ժամկետի ավարտը, ապա արտակարգ իրավիճակը դադարեցվում է համապատասխանաբար ՀՀ կառավարության կամ համայնքի ղեկավարի որոշմամբ, որը ենթակա է անհապաղ հրապարակման հանրային հեռուստատեսությամբ և ռադիոյով, իսկ եթե դա հնարավոր չէ, ապա զանգվածային լրատվության այլ միջոցներով: ՀՀ կառավարության, ինչպես նաև համայնքի ղեկավարի որոշումն ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

Համայնքի ավագանին կարող է սահմանված կարգով վերացնել համայնքի ղեկավարի որոշմամբ հայտարարված արտակարգ իրավիճակը կամ չեղյալ հայտարարել արտակարգ իրավիճակում նախատեսված միջոցառումների իրականացումը:

4.2. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԵՎ ՎԹՐԱՅԻՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱԳՈՒՇԱԿՄԱՆ

Արտակարգ և վթարային իրավիճակներ հնարավոր է առաջանալ՝

- մարդու գործունեության հետևանքով,
- բնական անցանկալի երևույթների հետևանքով:

Արտակարգ կամ վթարային իրավիճակների հետևանքների կանխագուշակման մաթեմատիկական մոդելի հիմքում ընկած է երկու պրոցեսների պատճառահետևանքային կապը՝

- Խոցման գործոնների ազդեցությունը օբյեկտի վրա :
- Օբյեկտի հակազդումը տվյալ խոցման գործոնին:

Նշված երկու պրոցեսները կրում են վառ արտահայտված պատահական բնույթ: Այսինքն, խոցման գործոնները, որոնց համար հնարավոր չեն կանխագուշակել առաջացման և ի հայտ գալու պայմանները, ինտենսիվությունը տվյալ տարածքի և օբյեկտի համար՝ իր բոլոր բնութագրերով, խոցման տարբեր հավանականությամբ, կարող են ունենալ ոչ համարժեք ազդեցություն: Բացի դրանից, շենքի վրա նույնացված

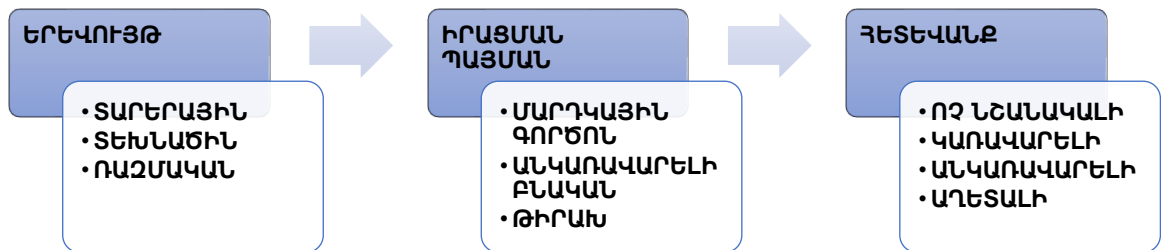
Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="text-align: center;">1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div>						Թերթ
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Ստոր. Ամս. </div>						23

Խոցման գերծոնները և հիմնական բնութագրերը

Արտակարգ իրավիճակի տեսակը	Խոցման գործոնները	Պարամետրերը
Երկրաշարժ	շենքերի, շինությունների բեկոբներ	երկրաշարժի ինտենսիվությունը
Պայթյուն	հարվածային ալիք	օդային հարվածային ալիքի ճակատում ավելցուկային ճնշումը
Հրդեհ	ջերմային ճառագայթում	ջերմային հոսքի խտությունը, հրդեհի տևողությունը
Ցունամի, հիդրոտեխնիկական վթարներ	ցունամիի ալիք, ճեղքման ալիք	ալիքի բարձրությունը, առավելագույն արագությունը, հիդրավլիկական հոսքի ճնշումը, ջրառղողման տարածքը և տևողությունը
Ռադիացիոն վթար	ռադիոակտիվ վարակում	ճառագայթման դոզան, ճառագայթման դոզայի հզորությունը
Քիմիական վթար	տոկսիկ բեռնվածություններ	սահմանային թույլատրելի կոնցետրացիան, տոկսիդոզան

Մարդկանց խոցման հավանականությունը կախված է ինչպես առաջնային գործոններից, այնպես էլ մի շարք պատահական այլ պատահարներից, մասնավորապես, ռիսկի գոտում մարդկանց հայտնվելու, գտնվելու հավանականությունից, ազգաբնակչության խտությունից և երկրորդային էֆֆեկտի (բեկորներ, պայթյուններ և այլն) խոցման արգասիքների ազդեցության հավանականությունից:

ճիսկի գոտում մարդկանց հայտնվելու, գտնվելու հավանականությունից, ազգաբնակչության խտությունից և երկրորդային էֆֆեկտի (բեկորներ, պայթյուններ և այլն) խոցման արգասիքների ազդեցության հավանականությունից:

```

graph LR
    A[ԵՐԵՎՈՒՅԹ] --> B[ԻՐԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆ]
    B --> C[ՀԵՏԵՎԱՆՔ]
  
```

ԵՐԵՎՈՒՅԹ	ԻՐԱՑՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆ	ՀԵՏԵՎԱՆՔ
<ul style="list-style-type: none"> • ՏԱՐԵՐԱՅԻՆ • ՏԵԽՆԱԾԻՆ • ՈԱԶՄԱԿԱՆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆ • ԱՆԿԱՌԱՎԱՐԵԼԻ ԲՆԱԿԱՆ • ԹԻՐԱՆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ՈՉ ՆՇԱՆԱԿԱԼԻ • ԿԱՌԱՎԱՐԵԼԻ • ԱՆԿԱՌԱՎԱՐԵԼԻ • ԱՂԵՏԱԼԻ

Տարերային և տեխնաժին անցանկալի երևույթների իրացման պայմանները կառավարվում ու բացառվում են հետևյալով՝

- Մեյսնակայուն շինարարության իրականացումով:
- Սողանքավտանգ հատվածներում պաշտպանական կառույցների իրականացումով:
- Ափապաշտպան կառույցների իրականացումով:
- Տեխնոլոգիական գործընթացների կառավարման անտոմատացված համակարգերի կիրառումով:
- Սարքավորումների պարբերական տեխնիկական սպասարկման իրականացումով:
- Անձնակազմի պարբերական ուսուցումով և վերապատրաստումով:
- Արտակարգ և վթարային իրավիճակներում գործողությունների թեմաներով անձնակազմի պարբերական հրահանգավորումով:

Արտակարգ ու վթարային իրավիճակների հետևանքների մեղմման նպատակով իրականացվում են հետևյալ միջոցառումները՝

- Տեղամասի ՔՊ և ԱԻ պլանները մշակել և կապիտալ շինարարության օբյեկտի ընդհանուր քաղաքականությանը համապատասխան և ինտեգրել գործողությունների ընթացակարգերում:
- Մեփական վթարափրկարարական խմբի ստեղծում և պատրաստավածունքային համապատասխան աստիճանի բերում ու մարտունակ վիճակի պահպանում:
- Վթարավերականգնողական աշխատանքների արդունավետության և օպերատիվության մակարդակի բարձրացման նպատակով անհրաժեշտ նյութա-տեխնիկական պաշարի ստեղծում և պահպանում:
- Ճանապարհների, անցումների և մոտոցումների ազատ պահելը:
- Ազդարարման, ահազանգման համակարգերի պարբերական փորձարկումները և գործունակ վիճակում պահելը:
- Արտակարգ և վթարային իրավիճակների արձագանքման և գործողությունների պլանի պարբերական թարմացում, ըստ անվտանգության ռիկերի, օրեսդրական պահանջների փափախությունների:
- Քաղաքացիական պաշտպանության պլանի պարբերական թարմացում, ըստ անվտանգության ռիկերի, օրեսդրական պահանջների փափախությունների:
- Ազդակիր համայնքներում ազդարարման համակարգերի տեղադրում, փորձարկում և գործունակ վիճակում պահում:
- Բնակչության շրջանում ուսումնական վարժանքների պարբերական իրականացում:

Взам. инв. №	Подп. и дата	Инв. № подл.							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ
										25
										Ստոր.

4.3. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔՈՒՄԸ

Արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացման համար ներգրավված արձագանքման ուժերից ու միջոցներից էլնելով, ՀՀ տարածքում սահմանվում են արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման կառավարման հետևյալ մակարդակները՝

- Հանրապետական:
- Մարզային:
- Համայնքային:
- Տեղային (օբյեկտային):

Արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման կառավարման մարմիններն են՝

1) հանրապետական մակարդակում՝

- ՀՀ փոխվարչապետը:
- արտակարգ իրավիճակների կառավարման հանրապետական հանձնաժողովը.
- արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման պետական կառավարման համակարգի մարմնի հանձնաժողով:

2) մարզային մակարդակում՝

- արտակարգ իրավիճակների կառավարման մարզային հանձնաժողովը;
- տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների ղեկավարները:

3) համայնքային մակարդակում՝

- արտակարգ իրավիճակների կառավարման համայնքային հանձնաժողովը;
- տարածքային ստորաբաժանումների, վարչական տարածքների, կազմակերպությունների ղեկավարները:

4) տեղային (օբյեկտային) մակարդակում՝

- արտակարգ իրավիճակների կառավարման օբյեկտային հանձնաժողով
- օբյեկտի ղեկավար կազմը:

Արտակարգ իրավիճակներին արձագանքումն իրականացնում են արձագանքման ուժերը՝ օգտագործելով իրենց ունեցած նյութական պաշարները և միջոցները:

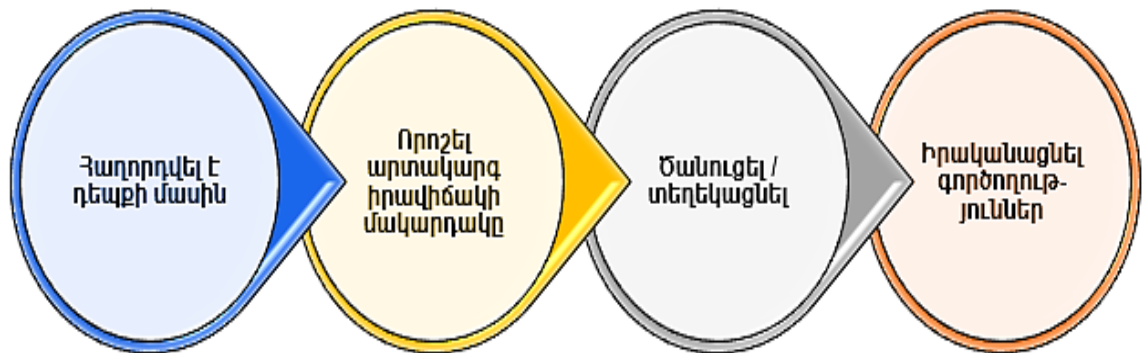
Արտակարգ իրավիճակների կառավարման համայնքային հանձնաժողովի գործունեությունը ղեկավարում է համայնքի ղեկավարը կամ նրա կողմից լիազորված պաշտոնատար անձը:

Արտակարգ իրավիճակների կառավարման օբյեկտային հանձնաժողովի գործունեությունը ղեկավարում է օբյեկտի ղեկավարը կամ նրա կողմից լիազորված անձը:

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								26

Արտակարգ դեպքի, պատահարի վայրում արձագանքումն անմիջականորեն ղեկավարում է առաջինը ժամանած պետական կառավարման համակարգի մարմինների արձագանքման ուժերի լիազոր պաշտոնատար անձը, հաշվի առնելով արտակարգ դեպքի առաջացման պատճառի բնույթը, մինչև սահմանված ղեկավարների ժամանումը:

Տեղամասային պլանի արտակարգ իրավիճակների ընթացակարգը բերված է գծապատկեր 4.1-ում:

Գծապատկեր 4.1. Տեղամասային պլանի ընթացակարգը:

Եթե դաշտային պայմաններում ստեղծվել է գործողությունների ղեկավարման շտաբ, ապա արձագանքման ուժերը, անկախ իրենց ենթակայությունից, արտակարգ իրավիճակի կամ աղետի գոտի ժամանելուն պես անցնում են գործողությունների ղեկավարման շտաբի ենթակայության ներքո:

Արտակարգ իրավիճակի կամ աղետի գոտում արտակարգ իրավիճակին արձագանքման ղեկավարը պատասխանատու է պետական կառավարման համակարգի մարմինների արձագանքման ուժերի և արտակարգ իրավիճակների արձագանքման այլ մասնակիցների անվտանգության համար:

ՀՀ վարչապետը, լիազոր մարմնի առաջարկությամբ, կայացնում է որոշում՝ ՀՀ զինված ուժերի և այլ զորքերի համապատասխան ստորաբաժանումներին ներգրավել արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացման աշխատանքներին:

Արտակարգ իրավիճակների արձագանքման կազմակերպումը և ղեկավարումն իրականացվում է համաձայն արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանությանն ուղղված գործողությունների պլանների, միջազգային պայմանագրերի, համաձայնագրերի, փոխգործողությունների պլանների և այլ պլանավորման փաստաթղթերի:

Գործողությունների պլանի մշակմանը օգնելու համար տեղեկատվությունը ներառում է՝

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div> <div>Թերթ</div> </div> <div>27</div> </div> </div>						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div>Ստոր.</div> <div>Ամս.</div> </div> </div> </div>						

- Հիմնական կոնտակտներ.
- Շենքեր և շինությունների և ազդակիր տարածքը ընդհանուր սխեման.
- Վնասման գոտիների քարտեզներ.
- Շենքերի, շինությունների գծագրեր.
- Միջոցառումներ և այլ սարքավորումներ:

Взам. инв. №					
Подп. и дата					
Инв. № подл.					
				Ստոր.	Ամս.
1-013-25 ՔՊ և ԱԻ					Թերթ
					28

5. ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումները բաժանվում են նախապատրաստական և հիմնական միջոցառումների:

Քաղաքացիական պաշտպանության նախապատրաստական միջոցառումներն իրականացվում են նախապես:

Քաղաքացիական պաշտպանության հիմնական միջոցառումներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության վրա զինված հարձակման, դրա անմիջական վտանգի առկայության կամ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի կողմից պատերազմ հայտարարվելու դեպքում:

Քաղաքացիական պաշտպանության նախապատրաստական միջոցառումներն են՝

- քաղաքացիական պաշտպանության օբյեկտային ուժերի համալրումը, պատրաստումը և մշտական պատրաստվածության ապահովումը.
- շենքերի, շինությունների, ինժեներական ցանցերի, հիդրոտեխնիկական կառույցների, տրանսպորտային հաղորդակցության ուղիների և մայրուղիների շինարարության անվտանգության ու հուսալիության ապահովումը. վտանգավոր օբյեկտների անվտանգ գործունեության ապահովումը.
- կառավարման, կապի ու ազդարարման համակարգերի հիմնումը և դրանց բնականոն գործունեության ապահովումը.
- պետական, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ համատեղ բնակչության ուսուցումը.
- կառավարման մարմինների և բնակչության իրազեկման ապահովման համակարգի հիմնումը.
- պաշտպանական կառույցների շինարարությունը և պահպանումը.
- անհատական պաշտպանության միջոցների ու քաղաքացիական պաշտպանության նպատակով այլ գույքի անհրաժեշտ պաշարների կուտակումը և պահպանումը.
- բժշկական ու նյութատեխնիկական անհրաժեշտ պաշարների ստեղծումը և պահպանումը.
- քաղաքացիական պաշտպանության պլանների մշակումը:

Նշված միջոցառումներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Քաղաքացիական պաշտպանության հիմնական միջոցառումներն են՝

- կառավարման մարմինների և բնակչության ազդարարումը.
- տարահանումը և տեղաբաշխումը.

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div>	Թերթ
					Ստոր.	Ամս.		

- պատսպարումը.
- քողարկումը.
- փրկարարական աշխատանքների իրականացումը.
- բժշկական ապահովումը.
- հակահրդեհային ապահովումը.
- վտանգավոր տարածքների բացահայտումը, վնասազերծումն ու վարակազերծումը ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական միջոցներից.
- օբյեկտի կենսագործունեության ապահովումը.
- շրջակա միջավայրի, ջրի, սննդամթերքի վիճակի ու վարակվածության դիտարկման և հսկողության մշտական իրականացման ուժեղացումը.
- կառավարման մարմինների և բնակչության իրազեկման ապահովումը.
- անհետաձգելի վթարավերականգնողական աշխատանքների կատարումը.
- հասարակական կարգի ապահովումը, ինչպես նաև հատուկ, կարևորագույն նշանակության օբյեկտների պահպանման ուժեղացումը.
- նյութատեխնիկական պաշարների, տրանսպորտային և այլ միջոցների նպատակային օգտագործման ապահովումը.
- փրկարարական աշխատանքների կազմակերպման ու իրականացման համար կապի հանրապետական, գերատեսչական և տեղական ցանցերի առաջնահերթ օգտագործումը:

Նշված միջոցառումներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ
								30
								Ստոր.

6. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐՈՒՄ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

Բնակչության պաշտպանության կանխարգելիչ միջոցառումներն են՝

- շենքերի, շինությունների, ինժեներական ցանցերի, հիդրոտեխնիկական կառույցների, տրանսպորտային հաղորդակցության ուղիների և մայրուղիների շինարարությունը՝ անվտանգության և հուսալիության անհրաժեշտ մակարդակներով.
- վտանգավոր օբյեկտների անվթար գործունեության ապահովումը.
- շրջակա բնական միջավայրի, տարածքների և օբյեկտների՝ ճառագայթային, քիմիական և մանրէաբանական վարակվածության դիտարկման և հսկողության կազմակերպումը.
- բնակչության ուսուցման կազմակերպումը:

Բնակչության պաշտպանության կանխարգելիչ միջոցառումներն իրականացվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանած կարգով:

Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության հիմնական միջոցառումներն են՝

- արտակարգ իրավիճակների սպառնալիքի կամ առաջացման մասին պետական մարմիններին և բնակչությանն ազդարարումը.
- աղետի գոտում բնակչության պատսպարման, տարահանման և անհատական պաշտպանության միջոցներով ապահովման կազմակերպումն ու իրականացումը.
- աղետի գոտում փրկարարական և այլ անհետաձգելի վթարային վերականգնողական աշխատանքների կատարումը.
- աղետի գոտում հասարակական կարգի, ինչպես նաև պաշտպանական նշանակության, բնակչության կենսագործունեությունն ապահովող և այլ կարևորագույն օբյեկտների պահպանության ուժեղացումը.
- աղետի գոտում բնակչության կենսաապահովման միջոցառումների իրականացումը.
- աղետի գոտում քաղաքացիների, տրանսպորտային միջոցների տեղաշարժման, բեռների ներմուծման և արտահանման կանոնակարգումը.
- պետական մարմինների գույքի, նյութատեխնիկական պաշարների, տրանսպորտային և այլ միջոցների նպատակային հավաքումն ու օգտագործումը.

Взам. инв. №		Подп. и дата		Инв. № подл.			Թերթ
						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	
				Ստոր.	Ամս.		31

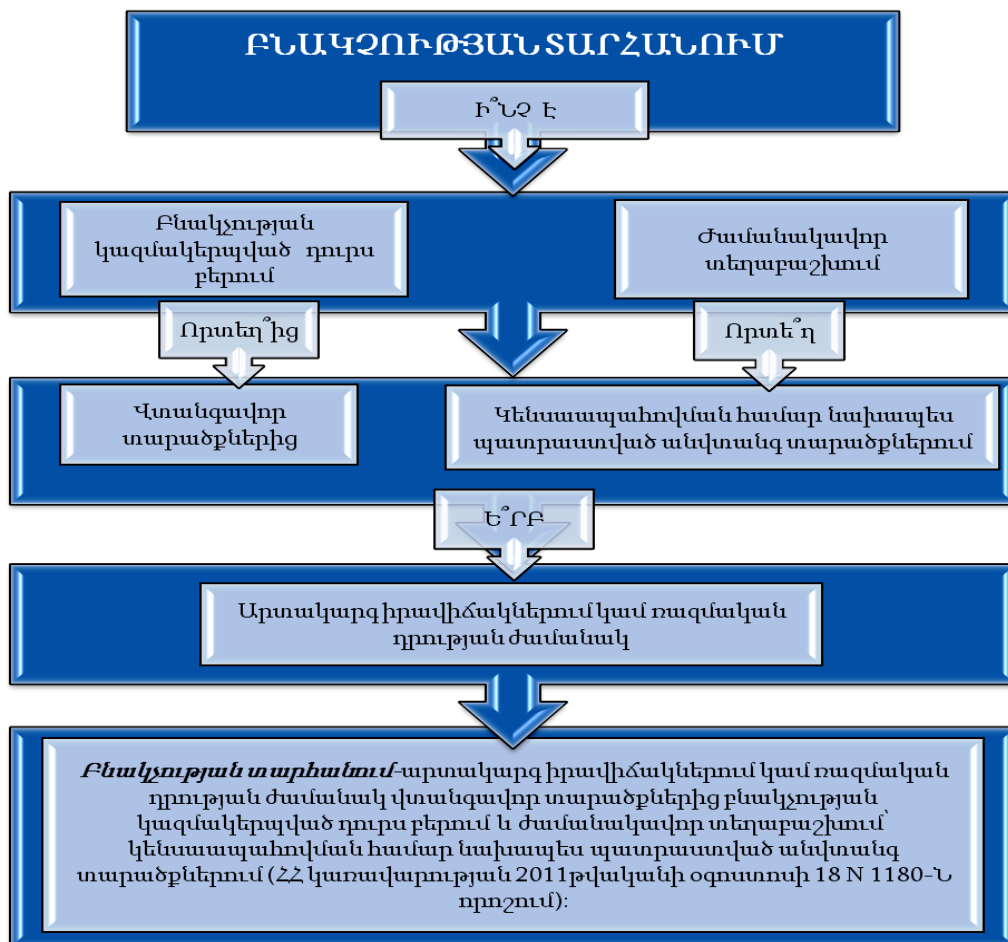

Նախատեսված միջոցառումներ իրականացնելու նպատակով, անհրաժեշտության դեպքում, Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն աղետի գոտում կարող է ստեղծել կառավարման հատուկ մարմիններ:

[illegible]

7.1. ՏԱՐԱՀԱՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Տարահանումն իրականացվում է այնպիսի իրավիճակների առաջացման կամ անմիջական սպառնալիքի դեպքում, որի հետևանքով որոշակի տարածքներում (բնակավայրերում, օբյեկտներում) կարող են առաջանալ մարդկանց կյանքի և կենսագործունեության բնականոն պայմանների վրա բացասաբար ազդող գործոններ:

Նկ.7.1. Բնակչության տարահանման ուրվագիծ

Այդպիսի իրավիճակներ հաճախ առաջանում են տարերային աղետների և տեխնաժիկ լավնամաստաբ վթարների ու ռազմական գարծողությունների արդյունքում:

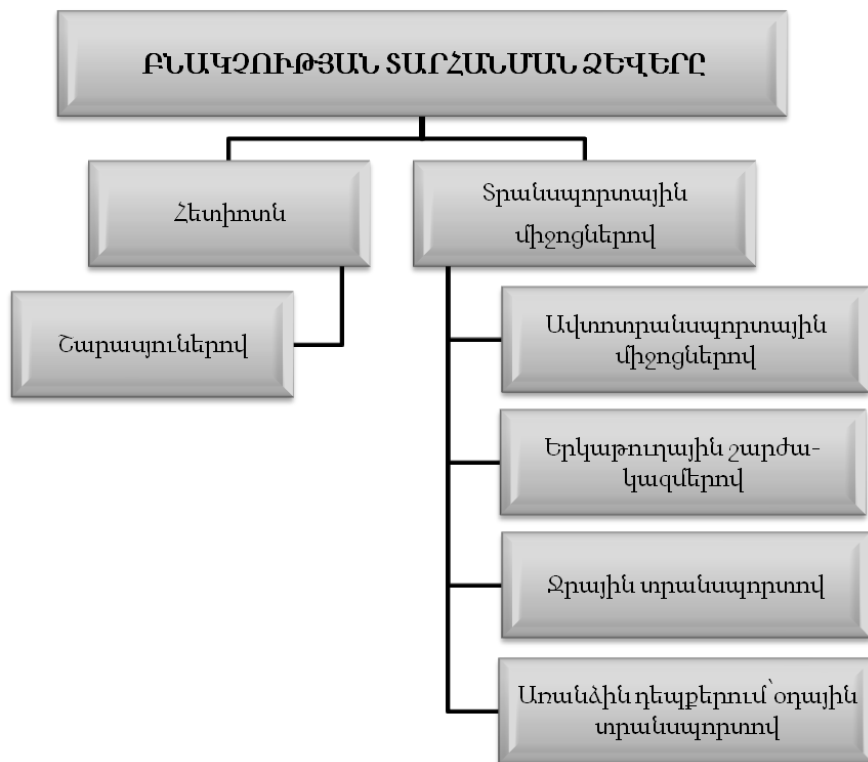
Տարահանված բնակչության և աշխատակիցների համար օգտագործվում են դպրոցները, ակումբները, հյուրանոցները, հանրակացարանները, բնակելի տները (անկախ

սեփականության ձևից), որպես ժամանակավոր կացարաններ, որոնց տրամադրումը իրականացվում է հետագա համարժեք փոխհատուցմամբ՝ ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Համաձայն ներկայացված գծապատկերի, բնակչությունը կարող է տարահանվել հետիոտն կարգով (խմբերով) կամ տրանսպորտային միջոցներով՝ ավտոշարասյուններով, երկաթուղային շարժակազմերով և ջրային տրանսպորտով:

Առանձին դեպքերում տարահանման համար ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կարող են տրամադրվել նաև օդային տրանսպորտային միջոցներ: Տարահանման համար տրամադրվող տրանսպորտային միջոցների կիրառումն ու վառելիքաքսության նյութերով ապահովումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության կողմից սահմանված կարգով:

Տարահանման մասին որոշում ընդունում է ՀՀ կառավարությունը, պետական կառավարման տարածքային, տեղական ինքնակառավարման մարմինները՝ իրենց իրավասության սահմաններում: Տարահանման մասին որոշում ընդունող պաշտոնատար անձը նշում է տարահանման ժամկետները, (սկիզբը, ավարտը), ձևը (հետիոտն շարասյուններով, տրանսպորտային միջոցներով) (նկ.10.2) և իրականացնում է բնակչության տարահանումը և տարահանված բնակչության ընդունումը և տեղաբաշխումը: Այդ միջոցառումները կանոնակարգվում են համապատասխան տարահանման հանձնաժողովների կողմից նախապես մշակված պլաններով:

Նկ.7.2. Բնակչության և աշխատակիցների տարահանման ձևերը

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
1-013-25 ՔՊ և ԱԻ						
Ստոր. Ամս.						
Թերթ						
34						

Формат А4

Այս փուլի նպատակն է՝ ցույց տալ շենքեր և շինությունների վթարի դեպքում վտանգված աշխատակիցների հավանական թիվը, ինչպես նաև տարահանման համար մատչելի ժամանակը:

Կապիտալ շինարարության օբեկտին պետք է տրամադրվի կոնկրետ «Տազնապի պլան», որը գործի կղրվի արտակարգի իրավիճակի «Պատրաստվածության վիճակ» մակարդակի դեպքում: Բացի այդ, յուրաքանչյուր տարի պետք է իրականացվի փորձնական տարահանում:

Հաջորդ աղյուսակը ցույց է տալիս վտանգված տարածքները և բնակչության թիվը, հեռավորությունը մինչև ապահով ապաստան և ուղղությունը, որով բնակչությունը պետք է շարժվի կյանքը փրկելու համար:

Հանաձայն գլխավոր հատակագծի, օբյեկտից ամենամոտ շենքերը և շինությունները գնտվում են 120 մետր և ավելի հեռավորության վրա, որը հանաձայն գնահատված ռիսկերի քարտեզի, գտնվում են վնասակարության և հազվադեպ պատահող մերժի սահմանին:

Աղյուսակ 7.1 Անվտանգ և անվնաս տարածք հասնելու/հեռանալու ուղղություններն ու ժամանակահատվածները

Տեղամասի անվանումը	Աշխատակիցների քանակը	Վտանգված մարդկանց հնարավոր թիվը	Հեռանալու համար անվտանգ ժամանակը	Անվտանգ և անվնաս տարածք հասնելու/հեռանալու ուղղությունը
Գրասենյակային	16	6	3 րոպե	Շինության ընդհանուր երկարությունը 31 մ է, ելքերի քանակը 1, մինչև ժամանակավոր հավաքման կետ հեռավորությունը 90մ, օբյեկտիի տարածքից դուրս գալու ամենակարճ հեռավորությունը դեպի հարավ ուղղությունն է՝ 90 մ, իսկ դեպի հարավ մոտ 110մ հեռավորության վրա անվտանգ և անվնաս տարածք է բնակավայրի սահմաններում:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №

Արտադրական	20	6	3 րոպե	Շինության ընդհանուր երկարությունը 31 մ է, ելքերի քանակը 1, մինչև ժամանակավոր հավաքման կետ հեռավորությունը 90մ, օբյեկտիի տարածքից դուրս գալու ամենակարճ հեռավորությունը դեպի հարավ ուղղությունն է՝ 90 մ, իսկ դեպի հարավ մոտ 110մ հեռավորության վրա անվտանգ և անվնաս տարածք է բնակավայրի սահմաններում:
------------	----	---	--------	--

All

The Administrative District of Arabkir
Puskin Street, 2

AddReset

Parameters ▾Depart now

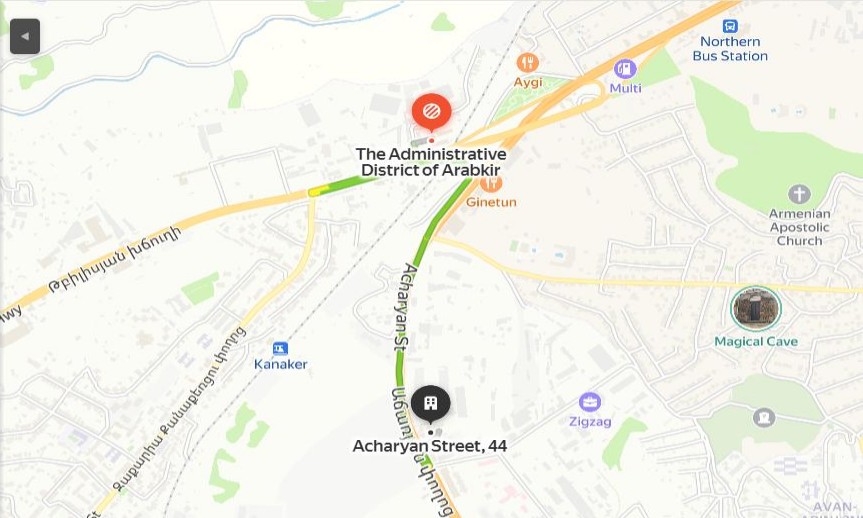
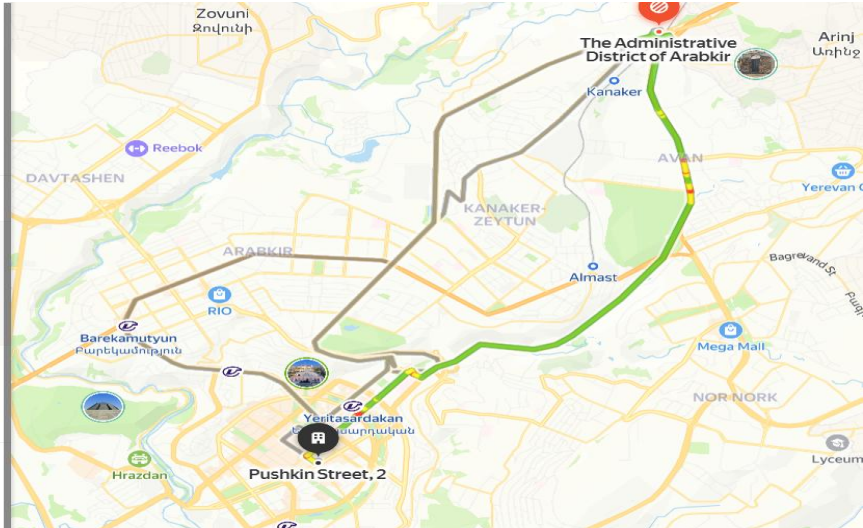
16 minArrive at 23:42
9.7 kmRoute leads to closed areaReport

Details

17 minArrive at 23:43
10.1 kmRoute leads to closed areaReport

Details

19 minArrive at 23:45
9.8 kmRoute leads to closed areaReport

 All

The Administrative District of Arabkir

Kanaker Hydroelectric Power Station

Add

Reset

Parameters ▼

Depart now

9 min

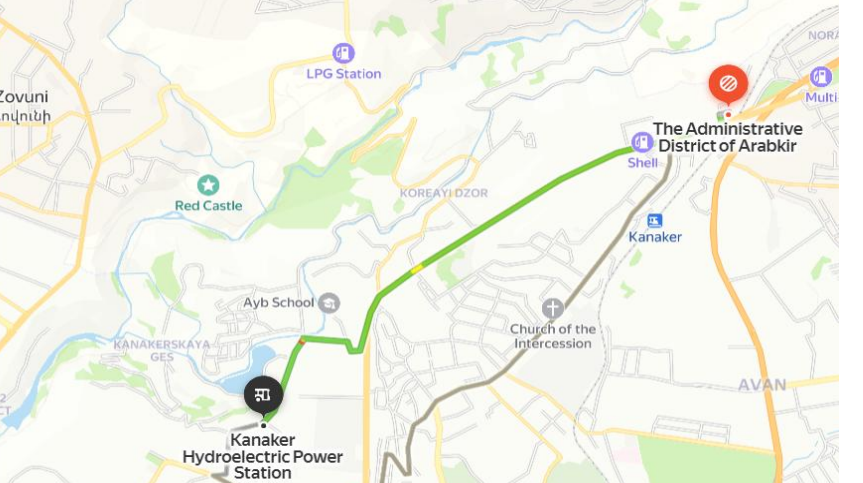
4.1 km

Details

Report

13 min

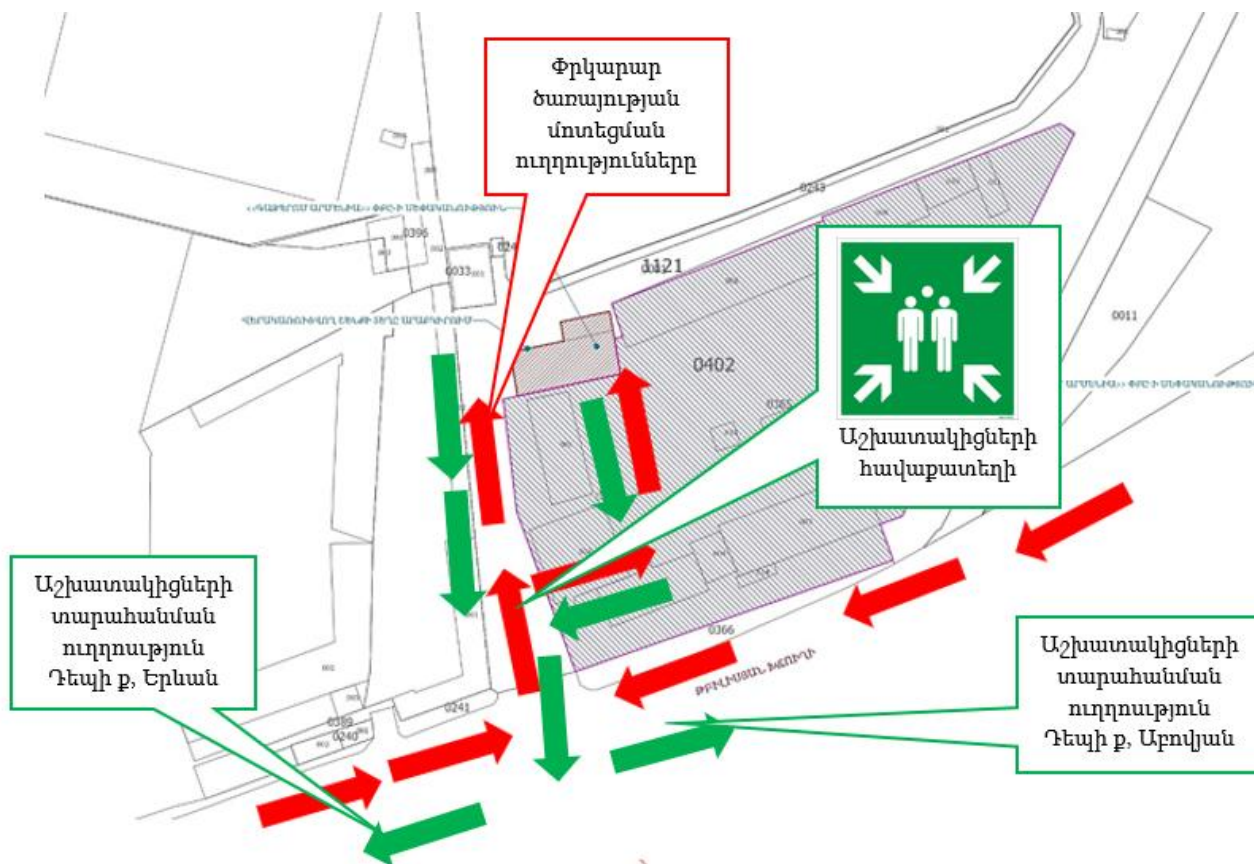
6 km

						1-013-25 ԲՊ և ԱԻ
				Ստոր.	Ամս.	

Նկար 7.1. ՀՀ ՆԳՆ ՓՋ-ների տեղակայման վայրերը և մոտեցման ճանապարհները

Նկար 7.2. Վերակառուցվող շինությանը փրկարարական տեխնիկայի մոտեցման ուղիները

Հակահրդեհային ծառայության աշխատակիցները, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, պատասխանատվություն են կրում հրդեհաշիջման ժամանակ թույլ տրված սխալների, ինչպես նաև իրենց պարտականությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար:

Օբյեկտերին արտակարգ, վթարային և հրդեհի դեպքերում փրկարարական տեխնիկայի մոտեցումներն ապահովվում է Վերակառուցվող ձեռնարության գլխավոր հատակագծով սահմանված ներտնտեսային ճանապարհներով և անցուղիներով (ըստ ՀՀ Կառավարություն 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 1920-Ն որոշման պահանջների), որոնց թողունակությանն ապահովվում է շենքերի և շինությունների միջև հակահրդեհային տարածություններով:

[illegible]

7.3. ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐԻ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒՄԸ

Տեղեկատվության և հասարակայնության հետ կապերի համար պատասխանատու մարմինը՝ ներգրավելով զանգվածային լրատվամիջոցներին, իրականացնում է՝

- բնակչության վարքի կանոնների մասին ուսուցանումն ու իրազեկումը,
- փրկարարական աշխատանքների ընթացքի և աղետի հետևանքների վերացման վերաբերյալ հաղորդումների հեռարձակումը:

Տեղեկատվական ապահովումը ներառում է՝

- Հանրային իրազեկմանն ուղղված գործընթացներն ապահովում է Միջգերատեսչական միացյալ լրատվական կենտրոնը (ՄՄԼԿ), որն աղետի դեպքում կազմակերպվող խումբ է, շահագրգիռ բոլոր գերատեսչությունների և կազմակերպությունների ներկայացուցիչների ներգրավումով: ՄՄԼԿ-ն գործում է որպես միջանկյալ օղակ պետական, տեղական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հասարակության միջև, հետևում է իրադարձությունների ընթացքին, անընդհատ կապի մեջ է ՀՀ ՆԳՆ ՓԾ ՃԿԱԿ-ի և հետևանքների վերացման գործում ներգրավված մարմինների հետ:
- Հրատապ հաղորդագրության դեպքում կազմվում է բնակչության վարքականոնների մասին հաղորդագրություն, որը փոխանցվում է բջջային կապի օպերատորներին և մարզային (տարածքային) կապի հանգույցներին՝ բաժանորդներին SMS հաղորդագրություններ ուղարկելու համար: Այս հաղորդագրությունները տրվում են նաև տեղական հեռուստատեսային հեռարձակման հանգույցներով: Անհրաժեշտության դեպքում ՀՀ Հանրային հեռուստատեսությամբ և ռադիոյով «Հատուկ թողարկում» խորագրի ներքո պարբերաբար հեռարձակվում է տեղեկատվություն բնակչության վարքականոնների, իրավիճակի, հետագա հնարավոր զարգացումների և իրականացվելիք միջոցառումների մասին:
- ՄՄԼԿ-ն պարբերաբար կազմակերպում է աղետի ընթացքը լուսաբանող մամուլի ասուլիս՝ շահագրգիռ պետական կառավարման մարմինների, կազմակերպությունների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ, ինչպես նաև հարցազրույցներ բնակչության պաշտպանության բնագավառի լիազոր մարմնի մամուլ խոսնակի, պաշտոնյաների հետ: ԶԼՄ-ներին ապահովում անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ, պատասխանում հասարակության հարցերին, ամփոփում և բնակչությանը տեղեկատվություն ներկայացնում կառավարման մարմինների գնահատականների, որոշումների ու ձեռնարկվող քայլերի մասին, հետևում արտաքին աղբյուրներից ներթափանցող տեղեկատվությանը, կազմակերպում է ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների տեղափոխումը, համակարգում պատերազմի գոտում ճեպագրույցների կազմակերպման աշխատանքները:
- ՄՄԼԿ-ն իրականացնում է շուրջօրյա օպերատիվ աշխատանք՝ համակարգելով պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների,

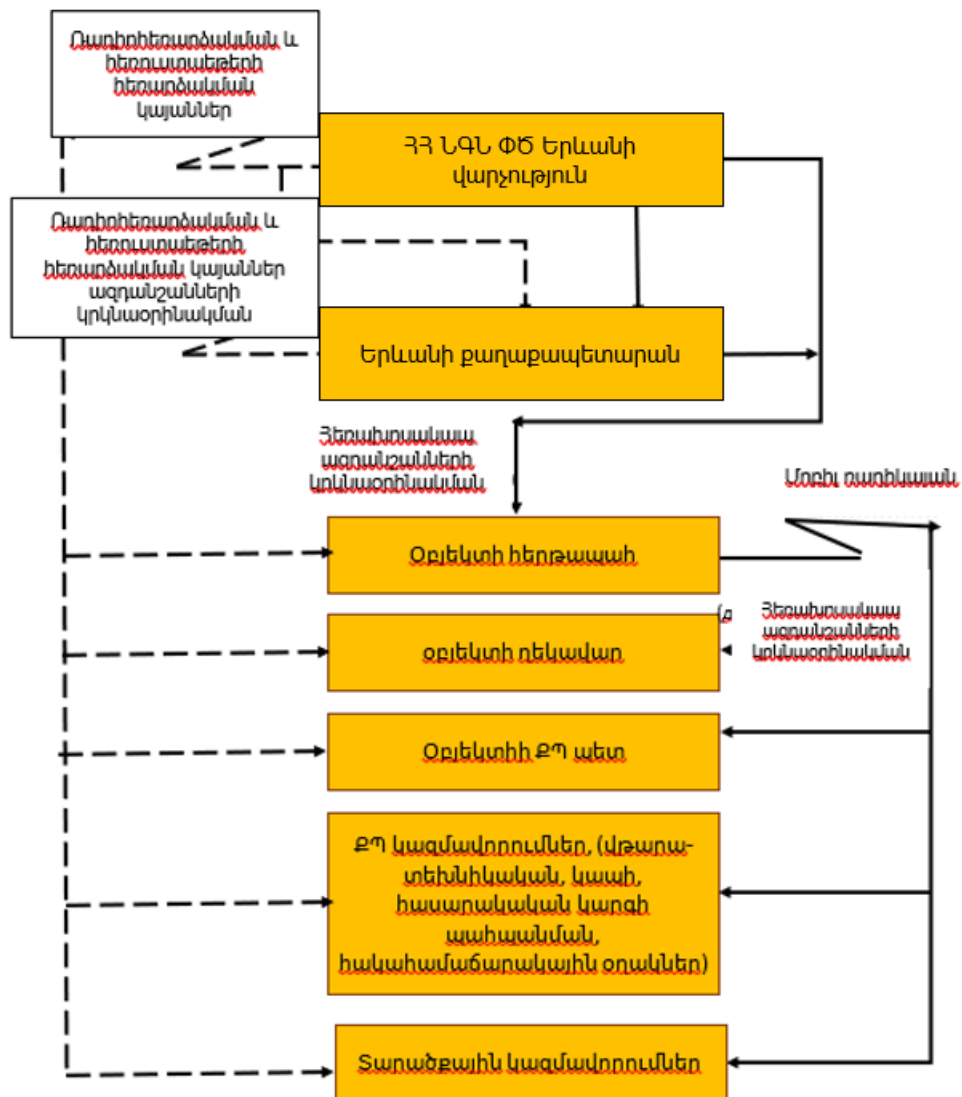
Взам. инв. №								
	Подп. и дата							
Инв. № подл.								
						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ	
						Ստոր.	Ամս.	40

						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ
				Ստոր.	Ամս.	

8. ՕԲՅԵԿՏԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ, ՌԱԶՄԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՄ ԱՅՐ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԵՏՆԱՆՔՈՎ ԱՌԱՋԱՑՈՂ ՎՏԱՆԳՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻՆ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ.

Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների ազդանշաններ ստանալու և փոխանցելու, ինչպես նաև քաղաքացիական պաշտպանության գործունեության մասին օբյեկտի անձնակազմին ծանուցելու համար կօգտագործվեն օպերատիվ տեխնոլոգիական հաղորդակցությունները:

- ավտոմատ հեռախոսային կապ (ATS);
- Ավտոմատ ռադիոհեռախոսային հաղորդակցություն արտակարգ իրավիճակների արձագանքման խմբերի, արտադրական և կարգավարական հաղորդակցություններ շարժական և ստացիոնար կապի սարքավորումների միջոցով:

Գծապատկեր 8.1. Ազդարարման կառուցվածքն ըստ ԲՊ ազդանշանի

<div> <div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div> </div>						<div>1-013-25 ԲՊ և ԱԻ</div>		Թերթ
								42
				Ստոր.	Ամս.			

Օդային (հրթիռային և ավիացիոն) վտանգի մասին ազդարարումն իրականացվում է ՀՀ ՆԳՆ մարզային ՓԾ և Ճգնաժամային կառավարման մարզային կենտրոնի կողմից հանրային նախազգուշացման համակարգով՝ ուղարկելով «Ուշադրություն բոլորին» ազդանշանը, միացնելով էլեկտրական ազդանշանները և փոխանցելով ձայնային հաղորդագրություն օդային հարձակման նախազգուշացումով:

Ստանալով քաղաքացիական պաշտպանության «Ուշադրություն բոլորին» ազդանշանը՝ օբյեկտի հերթապահը պարտավոր է միացնել հեռուստացույցը կամ լարել ռադիոն տեղական ալիքին՝ լսելու արտակարգ հաղորդագրության բովանդակությունը: Լսելով արտակարգ հաղորդագրությունը, դիսպետչերը պարտավոր է անհապաղ հայտնել դրա մասին ղեկավարությանը, անձնակազմին հաղորդել ազդանշանը և ազդանշանին արձագանքելու կարգը բարձրախոսով:

8.1. ԼՈՒՍԱՅԻՆ և ԱՅԼ ՏԵՍԱԿԻ ՔՈՂԱՐԿՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Համաձայն ԳՕՍՏ Ռ 55201-2012 3.15 կետի «Քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումների ցանկի մշակման կարգը, բնական և տեխնածին արտակարգ իրավիճակների կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումները կապիտալ շինարարական նախագծերի նախագծման ժամանակ» նախագծված օբյեկտի տարածքը չի մտնում լուսաքողարկվող օբյեկտների ցանկում:

Վթարային վերականգնման աշխատանքների ժամանակ լուսային քողարկումն իրականացվում է երկու ռեժիմով՝ մասնակի և ամբողջական:

Այս ռեժիմներում հոսանքազրկման իրականացումն ապահովելու համար նախապատրաստական միջոցառումները պետք է իրականացվեն նախապես՝ խաղաղ պայմաններում:

Տեղամասերում ապահովված են լուսավորության հետևյալ տեսակները՝ աշխատանքային ներքին, վերանորոգման շարժական, վթարային ներքին, տարածքի արտաքին լուսավորություն: Աշխատանքային և վթարային լուսավորության ցանցերի լարումը 220 Վ է: Վերանորոգման լուսավորության համար էլեկտրամատակարարումն իրականացվում է 220V/12V լարման մեկուսացման տրանսֆորմատորի միջոցով:

Նաև վթարային լուսավորության համար նախագիծը նախատեսում է SGV տիպի մարտկոցներով շարժական պայթյունակայուն լամպ:

Վթարային լուսավորության լուսատուներն ունեն աշխատանքային լուսավորության լուսատուներից տարբերվող նշան և ըստ անհրաժեշտության տեղադրվում են աշխատանքային տարածքների մոտ: LED լամպերը ունեն IP65 պաշտպանության աստիճան:

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px;"></div> </div> <div style="margin-left: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; margin-bottom: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; margin-bottom: 2px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 100px; height: 20px; display: flex; justify-content: space-between;"> Ստոր. Ամս. </div> </div> </div> <div style="margin-left: 10px; text-align: center;"> <p>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</p> </div> <div style="border: 1px solid black; width: 40px; height: 20px; text-align: center; margin-left: 10px;">Թերթ</div>						
						43

**8.2. ՔՊ և ԱԻ-ՈՒՄ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ
ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՊԼԱՆ**

Հ/Հ	Միջոցառումը և թեման	Կատարման և ժամկետը	Պատասխանատու	Կատարողներ	Մասնակից
-----	---------------------	--------------------------	--------------	------------	----------

**I. ՆԳՆ ՓԾ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ՄՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐԻ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ**

1. Օպերատիվ տակտիկական պատրաստություն

1 1 Հատուկ տակտիկական ուսումնավարժություն

Մասնակցություն «Կարճ հաղորդագրություններով պաշտոնատար անձանց իրազեկում» թեմայով	Հուլիս	Համայնքապետարարներ, ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ պետ		համապատասխան պաշտոնատար անձիք
---	--------	---------------------------------------	--	-------------------------------

2. Ընդհանուր պատրաստություն

Մասնակցություն համայնքների ՔՊ հարցերով պատասխանատուների հետ սեմինար պարապմունքների անցկացմանը	Յուրաքանչյուր կիսամյակ	համայնքապետեր, ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ պետ	ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ ՔՊ բաժին	համապատասխան վարչություններ
---	---------------------------	----------------------------------	---------------------	-----------------------------

3 Արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման և հետևանքների վերացման ուղղությամբ

Մասնակցություն գարնանային վարարումների և սելավների ռիսկերից բնակավայրերը, տնտեսական արժեքներ կայացնող տարածքները, գյուղատնտեսական հողատեսքերն ու բնակչության գույքը պաշտպանելու նպատակով անհրաժեշտ կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացմանը	Մինչև 23.02	համայնքապետեր, ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ պետ	ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ ՔՊ բաժին	համապատասխան վարչություններ
--	-------------	----------------------------------	---------------------	-----------------------------

Մասնակցություն համայնքներում առաջացած բնական բնույթի վտանգների ու վտանգավոր երևույթների ուսումնասիրության իրականացմանը, դրանց սպառնալիքի դեպքում կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացման մասին առաջարկությունների ներկայացմանը	Տարվա ընթացքում	համայնքնապետ, ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ պետ	ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ ՔՊ բաժին	համապատասխան վարչություններ
---	-----------------	---------------------------------	---------------------	-----------------------------

Մասնակցություն ՀՀ կառավարության 10.11.2011թ. N 1582-Ն որոշման համաձայն՝ արտակարգ իրավիճակների հետևանքով ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց պատճառով վնասների մասին տվյալների ամփոփում, վերլուծում և տեղեկատվության ներկայացմանը	Յուրաքանչյուր ամսվա 28-ը՝ նախորդ ամսվա համար	համայնքնապետ, ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ պետ	ՆԳՆ ՓԾ ՄՓՎ ՔՊ բաժին	համապատասխան վարչություններ
--	--	---------------------------------	---------------------	-----------------------------

4. Փրկարարական ուժերի պատրաստության բարձրացման ուղղությամբ

Взам. инв. №		Подп. и дата		Инв. № подл.		1-013-25 ՔՊ և ԱԻ				Թերթ
										44
					Ստոր.	Ամս.				

II. ՄԱՐԶՈՒՄ ԱՆՑԿԱՑՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ				
5 Օպերատիվ տակտիկական պատրաստություն				
5.1 Հրամանատարաշտաբային ուսումնավարժություն				
5.2 Շտաբային ուսումնավարժություն				
5 3 Ցուցադրական հատուկ տակտիկական ուսումնավարժություն				
5.4 Օբյեկտային վարժանք				
Մարզի տարածքում գործող կազմակերպություններում օբյեկտային վարժանքների անցկացում	Տարվա ընթացքում	Համապատասխան կազմակերպության տնօրեն	Համապատասխան կազմակերպության ղեկավար կազմ	Համապատասխան կազմակերպության անձնակազմ, ՄՓՎ ՔՊ Բաժին
5 5 Հատուկ տակտիկական ուսումնավարժություն				
Մարզի տարածքում գործող կազմակերպություններում հատուկ տակտիկական ուսումնավարժությունների անցկացում	Տարվա ընթացքում	Համապատասխան կազմակերպության տնօրեն	Համապատասխան կազմակերպության ղեկավար կազմ	Համապատասխան կազմակերպության կազմավորումներ,
«Անձնակազմի և սաների տարահանման կազմակերպումը» թեմայով	03 06	Ազդակիր համայնքների կրթական հաստատություններ	ղեկավար կազմ	անձնակազմ և սաներ, ՄՓՎ ՔՊ Բաժին
«Անձնակազմի, այցելուների և նյութական արժեքների տարահանման կազմակերպումը» թեմայով	10 07	կազմակերպություններ	ղեկավար կազմ	անձնակազմ և այցելուներ, ՄՓՎ ՔՊ Բաժին

						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ
				Ստոր.	Ամս.	

						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ
				Ստոր.	Ամս.	

8.3. ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐՈՎ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

						1-013-25 ՔՊ և ԱԻ
				Ստոր.	Ամս.	

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №	<table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td>Ստոր.</td><td>Ամս.</td> </tr> </table>																						Ստոր.	Ամս.	1-013-25 ՔՊ և ԱԻ Թերթ 49
					Ստոր.	Ամս.																			
3. Շտաբային ուսումնական-ժողովություն																									
յուրաքանչյուր տարի՝ մեկ անգամ																									
1-2 օր																									
Հրամանատարա-րաշտաբային ուսումնական-ժողովություն						2 տարին մեկ անգամ	2-3 օր	ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմիններ (քաղաքային համայնքներ), որոնց տարածքում տվյալ տարվա ընթացքում լիազորված մարմնի կողմից չի անցկացվել հրամանատարաշտաբային ուսումնական-ժողովություն:	ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների աշխատակազմեր, արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողով, տարահանման հանձնաժողով, քաղաքացիական պաշտպանության ծառայություններ (առկայության դեպքում), ենթակա կազմակերպություններ																
Շտաբային ուսումնական-ժողովություն						յուրաքանչյուր տարի՝ մեկ անգամ	1-2 օր	լիազորված մարմին ՀՀ պետական կառավարման հանրապետական մարմիններ՝ բացառությամբ ՀՀ պաշտպանության նախարարության ՀՀ ՆԳՆ ՀՀ կառավարության առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության	1. լիազորված մարմնի ենթակա ստորաբաժանումների ղեկավար կազմեր, պետական կառավարման մարմիններ, հանրապետական արտակարգ իրավիճակների հանձնաժողով, տարահանման հանձնաժողով, քաղաքացիական պաշտպանության ծառայությունների պետեր, քաղաքացիական պաշտպանության կազմավորումների հրամանատարներ 2. ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների ղեկավար կազմեր ՀՀ պետական կառավարման հանրապետական մարմինների աշխատակազմեր, արտակարգ																

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №	<div> <div> <div>4.</div> <div> <p>Հատուկ տակտիկական ուսումնական վարժություն</p> </div> <div> <p>յուրաքանչյուր տարի</p> </div> <div> <p>2 օր</p> </div> </div> <div> <p>Կազմակերպություններ, որոնցում ստեղծված են քաղաքացիական պաշտպանության ծառայություններ, կազմավորումներ, հրշեջ և փրկարարական խմբեր: լիազորված մարմին</p> </div> <div> <p>իրավիճակների հանձնաժողով, տարահանման հանձնաժողով, հրամանատարներ, քաղաքացիական պաշտպանության ծառայությունների պետեր, ենթակա տարածքային ստորաբաժանումների և կազմակերպությունների ղեկավար կազմեր</p> </div> <div> <p>կազմակերպության քաղաքացիական պաշտպանության կազմավորումներ, հրշեջներ (առկայության դեպքում), կամավոր փրկարարներ, քաղաքացիական պաշտպանության ծառայություններ, կազմավորումներ (առկայության դեպքում) լիազորված մարմնի ուժեր, կազմակերպությունների քաղաքացիական պաշտպանության կազմավորումներ, կազմակերպությունների փրկարար ուժեր (առկայության դեպքում), կամավոր փրկարարներ</p> <p>1. լիազորված մարմնի ուժեր, ՀՀ պետական կառավարման մարմիններ</p> <p>2. ՀՀ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների քաղաքացիական պաշտպանության կազմավորումներ, կազմակերպությունների փրկարար ուժեր</p> </div> </div>						Թերթ
	1-013-25 ՔՊ և ԱԻ						50
	Ստոր. Ամս.						

Взам. инв. №		Подп. и дата		Инв. № подл.		<div>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div>						Թերթ					
												51					
						Ստոր.		Ամս.									

	Դասախոսություն	յուրաքանչյուր տարի	60 րոպե	կազմավորումների հրամանատարներ, քաղաքացիական պաշտ-պանության շտաբների պետեր, քաղաքացիական պաշտպանության ծառայությունների պետեր լիազորված մարմնի ուսումնական հաստատություն	կազմավորումների անձնակազմեր աշխատող բնակչության կազմից նշանակված ուսումնական խմբի ղեկավարներ աշխատող բնակչության կազմից նշանակված ուսումնական խմբի անձնակազմ քաղաքացիական պաշտպանության ամբիոնի
--	----------------	--------------------	---------	--	---

				<p>աշխատող բնակչության կազմից նշանակված ուսումնական խմբի ղեկավարներ լիազորված մարմնի ուսումնական հաստատություն</p>	<p>դասախոսներ քաղաքացիական պաշտպանության ամբիոնի դասախոսներ՝ աշխատանքի անցնելուց հետո միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների դասախոսներ հանրակրթական դպրոցների ուսուցիչներ և միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների ռազմագիտության ուսուցիչներ Նախադպրոցական հաստատությունների ղեկավարներ</p>
--	--	--	--	--	---

[illegible]

9. ՎԹԱՐԱՓՐԿԱՐԱՐԱԿԱՆ և ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՂԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Արտակարգ իրավիճակներում փրկարարական աշխատանքների իրականացման և առօրյա պայմաններում բնակչությանը մասնագիտացված օգնություն ցույց տալու նպատակով ստեղծվում են փրկարար ուժեր, որոնք մշտական պատրաստվածության վիճակում են, ընդգրկում են պետական, հասարակական ու գերատեսչական փրկարարական մասնագիտացված կազմավորումները և արտակարգ իրավիճակներում գործում են կենտրոնացված կառավարման սկզբունքով, արդարացված ռիսկի շրջանակներում:

Արտակարգ իրավիճակներում փրկարարական և անհետաձգելի վերականգնողական աշխատանքներ կատարելիս փրկարարները կարող են՝

- անարգել մուտք գործել ձեռնարկությունների, հիմնարկների, կազմակերպությունների տարածքները, իսկ բացառիկ դեպքերում՝ նաև քաղաքացիների բնակարանները.
- բացել փակ դռները, պատուհանները, քանդել ցանկապատերը, շինությունները, եթե դրանց առկայությունը խոչընդոտում է փրկարարական աշխատանքների կատարմանը կամ կարող է առաջացնել ծանր հետևանքներ:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս առաջացած արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացման աշխատանքներում փրկարար ուժերն ընդգրկվում են Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ:

Փրկարար ուժերի կարգավիճակը, փրկարարների, նրանց ընտանիքների, ինչպես նաև փրկարարական աշխատանքներում ընդգրկված ոչ փրկարար քաղաքացիների սոցիալական ապահովության կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Փրկարարական աշխատանքների հետևանքով պատճառված վնասների փոխհատուցման կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

Փրկարարների կատարած ապօրինի գործողությունների, ինչպես նաև պետական և ծառայողական կամ առևտրային գաղտնիքի հրապարակման համար նրանց պատասխանատվությունը սահմանվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Վնասման օջախում կատարվում են աշխատանքների երկու հիմնական տեսակ՝ փրկարար և անհետաձգելի վթարային-վերականգնման:

Փրկարար աշխատանքներին վերաբերում են՝ վնասվածների որոնումը, նրանց

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՔՊ և ԱԻ</div>	Թերթ
								53
					Ստոր.	Ամս.		

առաջին բժշկական օգնություն ցույց տալը, տուժածների դուրս բերումը վնասման օջախից, հրդեհների տեղայնացումը և մարումը, փլատակների տակ մնացածներին օդ մատակարարելը, մարդկանց դուրս բերումը փլատակներից, հրդեհի օջախներից մարդկանց փրկելը վառվող շենքերից:

Վերականգնման աշխատանքներին վերաբերվում են՝ հակահրդեհային հատվածաշերտերի կառուցումը, շարաայունային ճանապարհների անցկացումը, փլվածքների միջով և վրայով կառանցների սարքավորումը, կոմունալ-էներգետիկ տնտեսության ցանցերում վթարների տեղայնացումն ու վերացումը, տերիտորիաների, շինությունների, տրանսպորտի ու տեխնիկայի վարակազերծումը և անհետաձգելի ուրիշ աշխատանքների կատարումը:

Աշխատանքների ամբողջ կոմպլեքսից առաջին հերթին կատարվում են այն աշխատանքները, որոնցից անմիջականորեն կախված է մարդկանց փրկելը կամ նրանց անվտանգությունը: Վնասման օջախի սանիտարական մաքրումը, արժեքների հավաքումը, հաշվառումն ու պահպանումը, որպես կանոն, կատարում են փրկարար աշխատանքների ավարտից հետո: Սակայն այդ աշխատանքների որոշ մասը, ուժերի ու միջոցների բավականաչափ քանակի առկայության դեպքում, կարող է կատարվել փրկարար աշխատանքների հետ միաժամանակ:

Փրկարար և վերականգնման աշխատանքները կատարվում են միաժամանակ վնասման օջախի ամբողջ տերիտորիայի վրա շրջամասից դեպի կենտրոն, անընդհատ և շուրջօրյա, մինչև դրանց լրիվ ավարտը:

Փրկարար և վերականգնման աշխատանքների հաջող կատարման և ավելի լավ կազմակերպման համար վնասման օջախի ամբողջ տերիտորիան բաժանում են աշխատանքների շրջանների, տեղամասերի և օբյեկտների:

Աշխատանքների շրջանն ընդգրկում է վնասման օջախի տերիտորիայի մի մասը, որը կազմված է աշխատանքների մի քանի տեղամասերից: Նրանում կարող են աշխատել մի քանի կազմավորումներ: Այդ կազմավորումները միավորվում են մեկ պետի հրամանատարության տակ:

Աշխատանքների տեղամասը կազմված է աշխատանքների մի քանի օբյեկտներից, որտեղ աշխատում է որևէ մեկ կազմավորում, որի հրամանատարը աշխատանքների տեղամասի պետն է հանդիսանում:

Աշխատանքների օբյեկտն այն տեղն է, որտեղ աշխատանք է կատարում ստորաբաժանումը (խմբակը, օղակը): Աշխատանքների օբյեկտի պետ է հանդիսանում ստորաբաժանման (խմբակի, օղակի) հրամանատարը:

Օբյեկտում մարդկանց փրկելը և վթարների վերացումը կազմակերպում է օբյեկտի

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								54

քաղաքացիական պաշտպանության պետը հարձակումից անմիջապես հետո: Դրա համար նա ներգրավում է կազմակերպումները, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ օբյեկտի բոլոր բանվորներին ու ծառայողներին, որոնք չեն տուժել հարձակման ժամանակ:

Վնասման օջախում տուժածներին փրկելու խնդիրների հաջող լուծումը ձեռք է բերվում առաջին հերթին փրկարար աշխատանքները վարելու համար ուժերի և միջոցների արագ բացազատմամբ: Այս նպատակով բոլոր կազմավորումները և առաջին հերթին փրկարար, վթարային-տեխնիկական, հրշեջ, բժշկական կազմավորումները անհապաղ ձեռնարկում են տուժածների փրկումը: Աշխատանքները սկսվում են չսպասելով հետախուզության լրիվ տվյալների ստանալուն: Առաջինը փրկարար աշխատանքների մեջ ներգրավվում են քաղաքում և օբյեկտներում պահպանված կազմավորումները (աշխատող հերթափոխների բանվորներն ու ծառայողները): Այնուհետև տարվող աշխատանքների տեմպը աճում է այլ համայնքներից հասնող ուժերի օգնության համար ժամանող կազմավորումների հաշվին:

Չափազանց կարևոր է փրկարար աշխատանքները կատարել շատ կարճ ժամկետներում: Դրա համար անհրաժեշտ է ձգտել հնարավորին չափով շուտ օդ մատակարարել փլված կամ վնասված ապաստարաններին, առաջին բժշկական օգնություն ցույց տալ վնասվածներին, տեղայնացնել հրդեհները: Այդ պատճառով աշխատանքները պետք է կատարվեն հերթափոխերով, անընդհատ, գիշեր և ցերեկ: Հերթափոխների աշխատանքի տևողությունը սահմանում է կազմավորման հրամանատարը, ելնելով իրադրությունից:

Հիմնական ուժերն ու միջոցները օգտագործում են քաղաքի, օբյեկտի տերիտորիայի առավել կարևոր տեղամասերում, որտեղ կարող է գտնվել տուժածների մեծ մասը:

Վնասման օջախում աշխատանքները կատարվում են մեխանիզացիայի տեղական միջոցների օգտագործմամբ և միայն դրանց բացակայության դեպքում՝ ձեռքի ուժով: Ձեռք են առնվում բոլոր միջոցները, որպեսզի տեխնիկայի միջոցներն աշխատանքի վայրը հասցվեն ժամակին և ապահովվեն վառելանյութով:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №							1-013-25 ՔՊ և ԱԻ	Թերթ
								Ստոր.	Ամս.	55

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Ինվ. № подл.		Подл. и дата		Взам. инв. №		1-013-25 քղ և ԱԻ						Թերթ
												58
										Ստոր.	Ամս.	

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 քղ և ԱԻ	Թերթ
								59
					Ստոր.	Ամս.		

«ԳԱԶՊԻՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 Թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ինվ. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №						1-013-25 ԲՊ և ԱԻ		Թերթ
												60
										Ստոր.	Ամս.	

Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ.

Ինվ. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №							1-013-25 ԲՊ և ԱԻ		Թերթ	
													61	
											Ստոր.	Ամս.		

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ
«ԻՆՓԵՆԵՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Լիցենզիա № ՔՊԼ-001233 առ 23.09.2024թ.

Պատվիրատու – «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ ԹԲԻԼԻՍՅԱՆ ԽՃՈՒՂԻ 43/2 ՀԱՍՑԵՈՒՄ
ԳՏՆՎՈՂ ՇԵՆՔԻ ՀԻՄՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

ՏԵՌՈՐԻՍՏԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

1-013-25 ՏԱՊ

Հաստիք 7

Տնօրենի տեղակալ-
գլխավոր ճարտարագետ՝

ՆՀԲ պետ

Նախագծի գլխավոր
ճարտարագետ՝

Հ. Իսախիրյան

Գ. Ալավերդյան

Ա. Վարդանյան

Գրքի, հատորի համար	Նշանակումը	Անվանումը	Ծանոթություն
--------------------------	------------	-----------	--------------

**Օրյեկտ՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ Թբիլիսյան խճուղի 43/2 հասցեում գտնվող շենքի
հիմնանորոգում**

Աշխատանքային նախագիծ

1	ԸԲ	Ընդհանուր բացատրագիր	
2	ՃՇ	Ճարտարապետաշինարարական մաս	
2.1	Ճ	Ճարտարապետական լուծումներ	
2.2	ԵԿ	Կոնստրուկտիվ լուծումներ	
3	ԻՑՍ	Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ	
3.1	ԷՄ	Էլեկտրամատակարարման համակարգ	
3.2	ՀԱ Կ ՊԱ	Հրդեհային ազդանշանում Հեռահաղորդակցման համակարգեր Պահպանության տեսահսկման և ազդանշանային համակարգ	
3.3	Գ	Գազամատակարարում	
3.4	ՋԿ	Ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգեր	
3.5	ՋՕ	Ջեռուցում և օդափոխություն	
4	ՀԱ	Հրդեհային անվտանգության միջոցառումներ	
5	ԱՊ	Աշխատանքի պայմաններ և կազմակերպում	
6	ՔՊ և ԱԻ	Քաղաքացիական պաշտպանության ու արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման միջոցառումներ	
7	ՏԱՊ	Տեղորիստական ակտերի դեմ պայքարի միջոցառումներ	
8	Ն	Շինարարական աշխատանքների նախահաշիվ	

Согласовано				

Взам. инв. №

Подп. и дата

Инв. № подл.

						1-013-25 ՆԿ		
Փուլ	Մասն	Թերթ	№ստ	Ստոր.	Ամ.ա	Նախագծի կազմը		
ՆԳՃ	Վարդանյան				05.2025			
						Փուլ		
						ՓԲԸ		
						«Ինժեներատեխնիկական		
						կենտրոն» մասնաձյուղ		

Բովանդակություն

Օգտագործվող հիմնական հասկացությունները	7
1. Ելակետային փաստաթղթեր.....	6
2. Օբյեկտի նկարագիրը	9
2.1. Ընդհանուր տեղեկություններ	9
2.2. Վերակառուցվող օբյեկտի տեխնիկական սարքերի, սարքավորումների, շենքերի ԵՎ շինությունների անվտանգության ապահովման պահանջների ապահովման միջոցառումները	13
2.2.1. Տեխնիկական սարքերին ներկայացվող պահանջներ.....	13
2.2.2. Տեխնիկական սարքերի ԵՎ սարքավորումների անվտանգության պահանջների ապահովում	13
2.2.3. Շենքերի, շինությունների ԵՎ շինությունների անվտանգության ապահովում պահանջներ	14
2.2.4. Տեղեկատվություն աշխատողների հաշվարկային թվաքանակի, աշխատատեղերի ԵՎ դրանց հագեցվածության մասին	15
3. Կապիտալ շինարարության օբյեկտի հակահաբեկչական պաշտպանության կազմակերպման պահանջները	16
4. Կապիտալ շինարարության օբյեկտի հակահաբեկչական պաշտպանության կազմակերպման պահանջները	18
4.1. Ընդհանուր դրույթներ.....	18
4.2. Մուտքի հսկողության կազմակերպման պահանջները.....	20
4.3. Կանխարգելիչ ԵՎ ուսումնամարզական գործունեության կազմակերպման պահանջները	21
4.4. Ահաբեկչական միջադեպերին արձագանքելու, ինչպես նաև ԵՎ տեխնադին սպառնալիքների վերացման հարցերում համագործակցության կազմակերպման	

Согласовано			

Взам. инв. №

Подп. и дата

1-013-25 ՏԱՊ

Инв. № подл.	Удостоверение	Подпись	Дата	Содержание	Фамилия	Инициалы	Подпись
ՆԳՃ	Վարդանյան		03.25	Տեղորիստական ակտերի դեմ պայքարի միջոցառումներ	Փուլ	Թերթ	Թերթեր
Նախագծող	Սարգսյան				P	1	
					«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներատեխնիկական կենտրոն» մասնաձյուղ		

պահանջները, որոնք առաջացել են ահաբեկչական գործողության հետեւանքով 24

5. օբյեկտը ինժեներատեխնիկական սարքավորումներով հագեցնելու պահանջները
26

Հավելված 1 31

Հավելված 2 32

Հավելված 3 34

Հավելված 4 38

Հավելված 5 42

Հավելված 6 45

Հավելված 7 47

Օգտագործված գրականություն 50

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ 51

Լիցենզիա 52

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ 53

Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ. 54

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 СУՊ	Թերթ
								2
								Ստոր.

1. ԵԼԱԿԵՏԱՅԻՆ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐ

- «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ 21.08.2024թ. №Ն/29/36146-2024 գրություն
- Երևանի ԳԳՄ կողմից 02.12.2024թ. տրամադրված 293/24 գազիֆիկացման տեխնիկական պայմաններ
- Մասնաշենքի տեխնիկական վիճակի գնահատման եզրակացություն՝ տրված «Սեյսմաէքսպերտ» ՍՊԸ կողմից:

Инв. № подл.						1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
							3
Подп. и дата							
Взам. инв. №							
				Ստոր.	Ամս.		

Формат А4

Նախագծով նախատեսվում է.

1. Ապամոնտաժել շենքին կից միահարկ կցակառույցը,
2. Ապամոնտաժել շենքի տանիքը,
3. Ապամոնտաժել շենքի պատի պանելները և գոյություն ունեցող պատուհանները,
4. Ապամոնտաժել գոյություն ունեցող հողամասի սահմանից դուրս գտնվող թվով 2 մուտքերը,
5. Ապամոնտաժել շենքի ներքին բոլոր պատերը, թողնել միայն ե/բ կմախքը,
6. Կառուցել կցակառույց վերակառուցվող շենքին կից,
7. Արտաքին պատերը շարել ե/բ ծածկի վրա, պատի պանելների փոխարեն, ինչի արդյունքում շենքի արտաքին մակերեսը կփոքրանա և շինության արտաքին պատերը հողամասի սահմանից կհեռանան ամենաքիչը 100 մմ - ով,
8. Պատերը նախատեսվում է շարել 200 մմ հաստությամբ, տուֆով կամ բետոնե բլոկերով, արտաքինից ջերմամեկուսացնել և երեսապատել բնական քարով

Взам. инв. №		Подп. и дата		Инв. № подл.		<p> 3. Ապամոնտաժել շահքի պատերի պատվարները և գոյություն ունեցող պատմամասերը, 4. Ապամոնտաժել գոյություն ունեցող հողամասի սահմանից դուրս գտնվող թվով 2 մուտքերը, 5. Ապամոնտաժել շենքի ներքին բոլոր պատերը, թողնել միայն ե/բ կմախքը, 6. Կառուցել կցակառույց վերակառուցվող շենքին կից, 7. Արտաքին պատերը շարել ե/բ ծածկի վրա, պատի պանելների փոխարեն, ինչի արդյունքում շենքի արտաքին մակերեսը կփոքրանա և շինության արտաքին պատերը հողամասի սահմանից կհեռանան ամենաքիչը 100 մմ - ով, 8. Պատերը նախատեսվում է շարել 200 մմ հաստությամբ, տուֆով կամ բետոնե բլոկերով, արտաքինից ջերմամեկուսացնել և երեսապատել բնական քարով </p>	Թերթ 7
						1-013-25 ՏԱՊ	
				Ստոր.	Ամս.		

կամ սվաղ-ներկով,

9. Շենքի կցակառույցից նախատեսել գլխավոր մուտքը, 600մմ բարձր ասֆալտի նիշից, աստիճաններով և ԲՄԽ - ների համար աստիճան բարձրացնող էլեկտրական սարքով,
10. Մյուս մուտքը նախատեսել կիսանկուղային հարկից, «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սեփականություն հանդիսացող կից հողամասի տարածքից, կառուցելով 1500 մմ լայնությամբ դեպի 0.00 նիշ իջնող աստիճան,
11. Շարել ներքին պատերը նախագծով նշված հատվածներում,
12. Պահպանել գոյություն ունեցող աստիճանները,
13. Շենքի տանիքը նախատեսել հարթ, կազմակերպված ջրահեռացմամբ, կցակառույցից նախատեսել էլք դեպի հարթ տանիք սպասարկման համար,
14. Շենքը երեսապատել տրավերտինով, բազալտով, տուֆով, սվաղով և ներկով (նախագծով նշված հատվածներում),

Շենքը ծառայելու է որպես արտադրական և գնասենյակային նշանակության շինություն: Ներսում նախատեսվում է տարածքը բաժանել.

-1 հարկ.

1. Նախատեսվում է -1 հարկը բաժանել արտադրական սենքերի, պահեստասենյակների, որտեղ պահվելու են մետաղական խողովակներ, դետալներ և գործիքներ,
2. Նախատեսվում է ունենալ 2 սանհանգույց, լոգարաններով:
3. Արտադրական սենք 1 ում և 2 ում նախատեսվում է ունենալ պատուհաններ, վերևում տեղադրված:

1-ին հարկ.

1. Կցակառույցում անմիջապես մուտքի դիմաց նախատեսել պահակակետ,
2. Տվյալ հարկի մնացած հատվածը բաժանել աշխատասենյակների,
3. Իրականացնել տղամարդկանց սանհանգույց, թվով 2-ը, իսկ որպես կանացի սանհանգույց կարող է ծառայել ԲՄԽ-ների համար նախատեսված սանհանգույցը , որն ունի 1.65x1.8մ ներքին չափեր,
4. Միջանցքները նախատեսվում է անջատել աստիճաններից համապատասխան առանձին միջանցքներով:

2-րդ հարկ

1. 2-րդ հարկում նույնպես նախատեսվում է տարածքը բաժանել աշխատասենյակների, նշված հատվածներում ապակեպատումներով առանձնացված,

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
				Ստոր.	Ամս.	
1-013-25 ՏԱՊ						Թերթ
						8

2. Սանհանգույցների հատվածում կրկնել 1-ին հարկի դասավորվածությունը:

3-րդ հարկ

1. Նախատեսվում է 3-րդ հարկում ունենալ թվով 2 տեխնիկական սենյակ,
2. Միջանցքից նախատեսել ելք դեպի հարթ տանիք, սպասարկումը ապահովվելու համար,
3. Տանիքի պարապետերը նախատեսել 1200 մմ բարձրությամբ:
4. Կցակառույցի տանիքը նույնպես նախատեսել հարթ, դեպի վերակառուցված շենքի տանիք ջրահեռացմամբ:

Վերակառուցման արդյունքում նախատեսվում է առաստաղների մաքուր բարձրությունը ունենալ 2800մմ, իսկ բոլոր միջանցքների և անցուղիների լայնությունները ամենաքիչը 1800մմ: Շենքում նախատեսվող աշխատողների քանակը - 1 հարկում 6 հոգի է, 1-ին հարկում աշխատելու են ընդհանուր թվով 15 հոգի, իսկ 2-րդ հարկում նախատեսվող աշխատողների քանակը նույնպես 15 հոգի:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №							1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
										9
										Ստոր.

Մեքենայի կամ սարքավորման արտադրողը մեքենային և սարքավորումներին տրամադրում է շահագործման հրահանգներ:

Մեքենայի կամ սարքավորման արտադրողը մեքենային և սարքավորումներին տրամադրում է շահագործման հրահանգներ:

Գործողությունների ջանկն ուղղված է պահանջներին բավարարելուն.

- արդյունաբերական անվտանգություն;
- ջերմային անվտանգություն;
- էլեկտրական անվտանգություն;
- պայթյունի անվտանգություն;
- հրդեհային անվտանգություն;
- մեխանիկական անվտանգություն;
- ճառագայթային անվտանգություն;
- կառավարման համակարգի անվտանգություն;
- Վերակառուցվող տարածքներ;
- Վերակառուցվող տեղամասերին և Վերակառուցվող ձեռնարկության տարածքին.

2.2.3. ՇԵՆՔԵՐԻ, ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

ՀՀ ՇՆ I-3.01.01-2008 սահմանում է շենքերի և շինությունների, ցանցերի և ինժեներական աջակցության համակարգերի, ինչպես նաև նախագծային գործընթացների համար անհրաժեշտ նվազագույն պահանջները:

- մելիսանիկական անվտանգություն;
- հրդեհային անվտանգություն;
- անվտանգություն բնական վտանգավոր գործընթացների և երևույթների և (կամ) տեխնաձին ազդեցությունների ժամանակ.
- անվտանգ կենսապայմաններ մարդու առողջության և շենքերում և շինություններում մնալու համար.
- անվտանգություն շենքերի և շինությունների օգտագործողների համար.
- շենքերի և շինությունների մատչելիությունը հաշմանդամություն ունեցող անձանց և սահմանափակ շարժունակությամբ բնակչության այլ խմբերի համար.
- շենքերի և շինությունների էներգաարդյունավետություն.
- Շենքերի և շինությունների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության անվտանգ մակարդակը:

Ивн. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №
<p>(կամ) տեխնաձին ազդեցությունների ժամանակ.</p> <ul style="list-style-type: none"> անվտանգ կենսապայմաններ մարդու առողջության և շենքերում և շինություններում մնալու համար. անվտանգություն շենքերի և շինությունների օգտագործողների համար. շենքերի և շինությունների մատչելիությունը հաշմանդամություն ունեցող անձանց և սահմանափակ շարժունակությամբ բնակչության այլ խմբերի համար. շենքերի և շինությունների էներգաարդյունավետություն. Շենքերի և շինությունների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության անվտանգ մակարդակը: 		
	Ստոր.	Ամս.
1-013-25 ՏԱՊ		Թերթ
		11

Նախագծային փաստաթղթերը պետք է օգտագործվեն որպես հիմնական փաստաթուղթ շենքի կամ կառույցի շահագործման ցիկլի բոլոր հետագա փուլերում շենքի կամ շինության անվտանգության ապահովման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

2.2.4. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԹՎԱՔԱՆԱԿԻ, ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐԻ ԵՎ ԴԴԱՆՑ ՀԱԳԵՑՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Աշխատակիցների քանակը որոշվում է սպասարկող անձնակազմի համալրման ժամանակացույցին համապատասխան՝ ըստ աշխատատեղերի և հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության գործող նորմերը, կանոնները և աշխատանքային օրենսդրությունը:

Աշխատողների մասնագիտական և որակավորման կազմը որոշվում է «Մի շարք դասակարգիչներ հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 07.02.2013թ-ի N 141-Ն որոշմանը, աշխատակիցների որակավորման և անվտանգության կանոնակարգերի պահանջների համաձայն:

Ըստ հարկերի անձնակազմի բաշխումը

Հարկը	Աշխատակիցների քանակը
1	6
2	15
3	15

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 ՏԱՊ Թերթ 12
					Ստոր.	Ամս.	

Հակաահաբեկչական միջոցառումների նպատակները

Ահաբեկչության դեմ պայքարի կազմակերպումը նպատակաուղղված է՝

1. ահաբեկչական գործունեության նախազգուշացմանը, բացահայտմանը, կանխմանը, խափանմանը և դրա հետևանքների նվազեցմանը.
2. ահաբեկչությունից անձի, հասարակության և պետության պաշտպանությանը.
3. ահաբեկչական գործունեությանը նպաստող պատճառների ու պայմանների բացահայտմանը և վերացմանը:

Ահաբեկչության դեմ պայքարի իրավական հիմքերը

Ահաբեկչության դեմ պայքարի իրավական հիմքերն են Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունը, Հայաստանի Հանրապետության քրեական, քրեական դատավարության և քաղաքացիական օրենսգրքերը, սույն օրենքը, այլ օրենքներն ու նորմատիվ իրավական ակտերը, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերը:

Ահաբեկչության դեմ պայքարի հիմնական սկզբունքները

1. օրինականությունը.
2. նախագգուշացման միջոցառումների գերակայությունը.
3. հակաահաբեկչական գործողություններ անցկացնելիս ներգրավվող ուժերի և միջոցների միանձնյա ղեկավարումը.
4. ահաբեկչական գործողության կատարման, ինչպես նաև նախապատրաստման և ֆինանսավորման համար պատժի անխուսափելիությունը.
5. ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում ահաբեկչին նվազագույն զիջումներ կատարելը.
6. ահաբեկչության դեմ պայքարի բացահայտ և գաղտնի մեթոդների զուգակցումը.
7. կանխարգելիչ, իրավական, քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական, քարոզչական միջոցների համալիր օգտագործումը.
8. ահաբեկչական գործողության հետևանքով վտանգի ենթարկված անձանց իրավունքների պաշտպանության գերակայությունը.
9. հակաահաբեկչական գործողությունների անցկացման եղանակների, գործելակերպի (մարտավարության) և մասնակիցների կազմի նվազագույն հրապարակայնությունը:

Ահաբեկչության դեմ պայքարի իրականացնող մարմինները

վաստավելի.							
6. ահաբեկչության դեմ պայքարի բացահայտ և գաղտնի մեթոդների զուգակցումը.							
7. կանխարգելիչ, իրավական, քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական, քարոզչական միջոցների համալիր օգտագործումը.							
8. ահաբեկչական գործողության հետևանքով վտանգի ենթարկված անձանց իրավունքների պաշտպանության գերակայությունը.							
9. հակաահաբեկչական գործողությունների անցկացման եղանակների, գործելակերպի (մարտավարության) և մասնակիցների կազմի նվազագույն հրապարակայնությունը:							
Ահաբեկչության դեմ պայքար իրականացնող մարմինները							
Инв. № подл.						1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
							13
					Ստոր.		Ամս.

Ահաբեկչության դեմ պայքարն իրականացնում են պետական կառավարման համակարգի մարմինները՝ օրենքով իրենց վերապահված լիազորությունների շրջանակներում:

Ահաբեկչության դեմ պայքարն անմիջականորեն իրականացնող սուբյեկտներն են՝

- Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության պետական կառավարման համակարգի մարմինը.
- Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության պետական կառավարման համակարգի մարմինը.
- Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության պետական կառավարման համակարգի մարմինը:

Ահաբեկչության դեմ պայքարին օրենքով ամրագրված իրենց լիազորությունների սահմաններում մասնակցում են նաև պետական կառավարման համակարգի մյուս մարմինները:

Աջակցությունը ահաբեկչության դեմ պայքարն իրականացնող մարմիններին

Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, քաղաքացիներն ու կազմակերպությունները (անկախ կազմակերպական-իրավական և սեփականության ձևից) պարտավոր են աջակցություն ցուցաբերել ահաբեկչության դեմ պայքար իրականացնող մարմիններին իրենց պարտականությունները կատարելիս:

Հակաահաբեկչական գործողություններ իրականացնելիս օգտագործվող ուժերն ու միջոցները

Հակաահաբեկչական գործողություններն օրենքով իրենց վերապահված լիազորությունների շրջանակներում իրականացնում են պետական կառավարման համակարգի մարմինները՝ հատուկ ծառայությունների, ահաբեկչության դեմ պայքարի՝ դրանց մասնագիտացված ստորաբաժանումների, այդ թվում՝ հակաահաբեկչական մարտական խմբերի ներգրավմամբ:

Հակաահաբեկչական գործողություններ իրականացնելիս օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կիրառվում են անհրաժեշտ զենք և հատուկ միջոցներ, տրանսպորտային, կապի և այլ նյութատեխնիկական միջոցներ:

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՏԱՊ</div>	Թերթ
								14
					Ստոր.	Ամս.		

4.1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Օրյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության կազմակերպման սույն պահանջները մշակվել են «Ահաբեկչության դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքի՝ Ընդունված 22.03.2005թ, պահանջներին համապատասխան

Ահաբեկչության համար խոցելի օբյեկտ շահագործելիս ապահովվում է սույն պահանջների պահպանումը, ինչպես նաև ահաբեկիչների կողմից խոցելի օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության կազմակերպման հրահանգները, որոնք մշակվել են հաստատվել են պետական մարմինների կողմից:

Օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության կազմակերպման հրահանգների բովանդակության հիմնական պահանջները սահմանվում են սույն նախագծով:

Օրյեկտի հակահաբեկչական պաշտպանության կազմակերպման նպատակն է ստեղծել պայմաններ, որոնք կկանխեն ահաբեկչական ակտի կատարումը (օրյեկտի տարածքում ահաբեկչական գործողության իրականացման ռիսկի նվազեցում) և նվազագույնի հասցնելը և (կամ) վերացնել հնարավոր ահաբեկչական սպառնալիքների հետևանքները:

Օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության ընդհանուր սկզբունքներ.

1. կապիտալ շինարարության օբյեկտն ընդգրկել օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության, չարտոնված ներթափանցման կանխարգելման և անվտանգության ապահավման ընդհանուր համակարգում,
2. ձեռնարկված միջոցառումների ժամանակին (կանխարգելիչ)՝ նախապես մշակված միջոցառումների մի շարք՝ հաշվի առնելով ահաբեկչական սպառնալիքների բնույթն ու առանձնահատկությունները.
3. տարբերակված մոտեցում - տեխնիկայի մի շարք, որն ուղղված է օբյեկտի գործունեության և դրա գտնվելու վայրի արդյունաբերության առանձնահատկությունները հաշվի առնելուն.
4. համարժեքություն՝ օբյեկտում կիրառվող հակաահաբեկչական միջոցառումների համատեղելիությունը հավանական ահաբեկչական սպառնալիքների բնույթին և առանձնահատկություններին.
5. բարդություն՝ միջոցառումների մի շարք, որոնք հնարավորություն են տալիս վերը նշված սկզբունքների հիման վրա կառուցել օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանություն և օգտագործել առկա ուժերն ու միջոցները:
6. Կազմակերպությունում ահաբեկչական գործողության կատարումը

Ивв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №
<p>3. տարբերակված մոտեցում - տեխնիկայի մի շարք, որն ուղղված է օբյեկտի գործունեության և դրա գտնվելու վայրի արդյունաբերության առանձնահատկությունները հաշվի առնելուն.</p> <p>4. համարժեքություն՝ օբյեկտում կիրառվող հակաահաբեկչական միջոցառումների համատեղելիությունը հավանական ահաբեկչական սպառնալիքների բնությին և առանձնահատկություններին.</p> <p>5. բարդություն՝ միջոցառումների մի շարք, որոնք հնարավորություն են տալիս վերը նշված սկզբունքների հիման վրա կառուցել օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանություն և օգտագործել առկա ուժերն ու միջոցները:</p> <p>6. Կազմակերպությունում ահաբեկչական գործողության կատարումը</p>	<p>1-013-25 ՏԱՊ</p>	<p>Թերթ</p> <p>15</p>

- կատարված ահաբեկչության մասին ժամանակին ՀՀ ազգային անվտանգության և (կամ) ներքին գործերի մարմիններին.
- օբյեկտի անձնակազմի մասնակցությունը զորավարություններին, ուսուցումներին և փորձերին ահաբեկչական դրսևորումներին արձագանքելու, ինչպես նաև ահաբեկչական գործողության հետևանքով առաջացած տեխնածին սպառնալիքների նվազագույնի հասցնելու և (կամ) վերացնելու համար, երբ իրականացվում է լիազորված պետական մարմինների և կազմակերպությունների կողմից. գործառնական կառավարման մարմիններ.
- կազմակերպության անձնակազմին և անվտանգության մարմիններին աշխատակիցներին ահաբեկչական սպառնալիքներին առաջնային արձագանքելու հմտություններ.
- կազմակերպությունում ահաբեկչական գործողության դեպքում անձնակազմի և այցելուների ծանուցման և տարհանման կազմակերպումը.
- օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության համար անձնագրի ժամանակին պատրաստում և պահպանում, որա պատշաճ պահպանում.

- ահաբեկչական գործողության հետևանքները վերացնելու և նվազագույնի հասցնելու նպատակով առաջնային արձագանքման միջոցառումներ կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ուժերի և միջոցների ձևավորումը, բացառությամբ այն դեպքերի, որոնք ուղղակիորեն սպառնում են մարդկանց կյանքին և առողջությանը, մինչև հիմնական փրկարարի ժամանումը. արտակարգ և այլ ծառայություններ;
- կենսապահովման համակարգերի և օբյեկտի (ջրամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, գազամատակարարում, հրդեհաշիջում), օբյեկտի անձնակազմի և այցելուների անվտանգությունն ապահովելու համար արտակարգ միջոցառումների նախապատրաստում և կազմակերպում, տարհանման ուղիների որոշում, անձնակազմի ապահովում. պաշտպանիչ սարքավորումներ՝ բացահայտելով գործունեության այս ոլորտների համար պատասխանատու անձանց;

Կազմակերպությունում անձը (անձերը) և (կամ) ստորաբաժանումը (միավորները) որոշված են ապահովելու օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության միջոցառումների իրականացումը:

Ահաբեկչական գործողության սպառնալիքի մասին տեղեկատվություն ստանալուն պես՝ ի հայտ եկած ահաբեկչական սպառնալիքներին ժամանակին և համարժեք արձագանքելու և ահաբեկչության խոցելի օբյեկտում ահաբեկչական գործողությունները կանխելու համար, սեփականատերերը, ղեկավարները և այլ պաշտոնյաներ ձեռնարկում են ահաբեկչական սպառնալիքի սահմանված մակարդակին համապատասխան միջոցներ՝ համաձայն Տեղեկատվության մոնիտորինգի պետական համակարգի կազմակերպման և գործունեության կանոնների և ահաբեկչական ակտիվ տանգի առաջացման մասին բնակչությանն ահազանգելու, ըստ հաստատված կարգի:

ՀՀ Ազգային անվտանգության ծառայությունը, անհրաժեշտության դեպքում, լրացուցիչ պահանջներ է սահմանում օբյեկտի հակաահաբեկչական պաշտպանության կազմակերպման համար, որոնք նախատեսված են պահպանվող անձանց գտնվելու համար՝ հաշվի առնելով այդ պահանջները, ծավալը և առանձնահատկությունը. կազմակերպչական, անվտանգության, ռեժիմի և այլ միջոցառումների, որոնք ապահովում են դրանց անվտանգության անհրաժեշտ մակարդակները:

4.2. ՄՈՒՏՔԻ ՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Մուտքի հսկողությունը ապահովում է անձնակազմի և հաստատության այցելուների անվտանգության բարձր մակարդակը հետևյալի միջոցով՝

- կազմակերպում է անձանց թույլատրված մուտքը օբյեկտ կամ դրա մասեր (գոտիներ).

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div>1-013-25 ՏԱՊ</div> <div>17</div> </div> </div>						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div>Ստոր.</div> <div>Ամս.</div> </div> </div>						

- անօրինական մտադրություններ ունեցող անձանց, ինչպես նաև դրանց իրականացման համար օգտագործվող առարկաների և նյութերի նույնականացումը.
- օբյեկտի անվտանգությունը, օբյեկտի պոտենցիալ վտանգավոր տարածքների և կրիտիկական տարածքների պաշտպանությունը, ներառյալ դրանցում չարտոնված անձանց անվերահսկելի ներկայության բացառումը.

Կազմակերպությունում ստեղծվում է մուտքի վերահսկման համակարգ, որը համապատասխանում է օբյեկտի առանձնահատկություններին:

Օբյեկտի անվտանգության ապահովման միջոցառումները, մուտքի հսկողության կազմակերպման ընթացակարգից բացի, պետք է ներառեն՝

- պատասխանատու անձի(ների) և (կամ) ստորաբաժանման(ների) որոշումը մուտքի հսկողության համապատասխան ռեժիմի պահպանման համար.
- անվտանգության ծառայությունների մատուցման պայմանագրում հակաահաբեկչական պաշտպանության և անվտանգության պատշաճ մակարդակի ապահովման նպատակով անվտանգության գործունեության սուբյեկտի կողմից իրականացվող միջոցառումների նշումը (կանոնավոր անվտանգության բացակայության դեպքում):

Մուտքի հսկողության կազմակերպումը, անհրաժեշտության դեպքում, նախատեսում է օբյեկտի գոտիավորում՝ պոտենցիալ վտանգավոր տարածքներ և օբյեկտի կրիտիկական տարածքներ (առկայության դեպքում) մուտքը սահմանափակելու նպատակով:

Մուտքի հսկողության կազմակերպման կարգը սահմանում է օբյեկտի սեփականատերը, կամ կառավարիչը՝ հաշվի առնելով հրահանգներով սահմանված նրա կազմակերպության առանձնահատկությունները, եթե այլ բան նախատեսված չէ Ղազախստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

4.3. ԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԱՐՁԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

Կանխարգելիչ և ուսումնամարզական աշխատանքներն իրականացվում են հրահանգավորումների, պարապմունքների (գործնական և տեսական) և փորձերի տեսքով՝

- օբյեկտի սեփականատերերը, անձնակազմը.
- անվտանգության մարմնի աշխատակիցները, որոնք պայմանագիր են կնքել օբյեկտի անվտանգության ծառայությունների մատուցման մասին:

Взам. инв. №								
	Подп. и дата							
Инв. № подл.								
							1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
								18
				Ստոր.	Ամս.			

Կանխարգելիչ միջոցառումները կազմակերպվում են՝

- մշտապես գործող կենտրոնական կառավարման լիազորված և տեղական գործադիր մարմինների տարածքային ստորաբաժանումների կողմից հակաահաբեկչական հանձնաժողովի համակարգմամբ: Հակաահաբեկչական հանձնաժողովը համակարգում է կանխարգելիչ միջոցառումները՝ ուղղված օբյեկտի անվտանգության ապահովմանը, դասեր անցկացնելով օբյեկտի սեփականատերերի, կառավարիչների և այլ պաշտոնյաների իրազեկության բարձրացման համար:
- ահաբեկչության դեմ պայքարի հանրապետական, մարզային օպերատիվ շտաբն իր ղեկավարության որոշմամբ՝ օբյեկտի սեփականատերերի, անձնակազմի հետ. ահաբեկչության համար խոցելի, աշխատողներ անվտանգության մարմին, որը պայմանագիր է կնքել փորձերի միջոցով ահաբեկչության խոցելի օբյեկտի անվտանգության ծառայությունների տրամադրման վերաբերյալ:

Փորձերը նպատակ ունեն գնահատելու օբյեկտի անվտանգության ստորաբաժանումների ահաբեկչական բնույթի սպառնալիքի դեպքում առաջնահերթ գործողությունների պատրաստականությունը:

Ուսումնական միջոցառումներ կազմակերպում են սեփականատերերը, ղեկավարները օբյեկտի անձնակազմի հետ, իսկ անվտանգության գործունեության սուբյեկտների ղեկավարները՝ օբյեկտի պահպանության մեջ ներգրավված աշխատողների հետ:

Ուսումնական գործունեությունը նախատեսում է անձնակազմի ուսուցում՝ ըստ օբյեկտի միջոցառումների պլանի ահաբեկչական գործողության կամ ահաբեկչության (ակտերի) կատարման սպառնալիքի պայմաններում գործելու համար, դրա հետևանքներից պաշտպանության մեթոդներ, այցելուների և անձնակազմի անվտանգ և ժամանակին տարահանում տեղամասից:

Լրացուցիչ պարապմունքներ են անցկացվում մուտքի հսկողության կազմակերպման համար պատասխանատու աշխատակիցների հետ՝ ձեռք բերելու և (կամ) կատարելագործելու հակաահաբեկչական պաշտպանության ինժեներական և տեխնիկական միջոցների, տարածքների զննման տեխնիկայի և պայթուցիկ սարքեր տեղադրելու հնարավոր վայրերի հայտնաբերման հմտությունները:

Ելնելով հրահանգավորման բնույթից և ժամկետից՝ այն բաժանվում է պլանային և արտապլանային:

Հրահանգավորման ընթացքում անձնակազմին տեղեկացվում է ահաբեկչական գործողության դեպքում վարքագծի կանոնների, դրա հետևանքները նվազագույնի

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
1-013-25 СУՊ						Թերթ
Ստոր. Ամս.						19

հասցնելու և վերացնելու մեթոդները:

Պլանավորված հրահանգավորումն իրականացվում է առնվազն տարին մեկ անգամ կամ, կախված աշխատանքի կազմակերպման ձևից (ռոտացիոն, հերթափոխային, սեզոնային) առնվազն երկու տարին մեկ անգամ:

Պլանավորված ուսուցումն իրականացվում է անհատապես կամ մի խումբ աշխատակիցների համար:

Արտապլանային հրահանգավորումն իրականացնում են օբյեկտի սեփականատերերը, ղեկավարները կամ այլ պաշտոնատար անձինք, անվտանգության մարմինների ղեկավարները կամ ընթացիկ վարժանքներում, վերապատրաստման և փորձարկումների մեջ ներգրավված պետական մարմինների ներկայացուցիչները հետևյալ դեպքերում՝

- ահաբեկչական վտանգի մակարդակի ներմուծում այն տարածաշրջանում, որտեղ գտնվում է օբյեկտը.
- ահաբեկչական ակտի հնարավոր սպառնալիքի մասին տեղեկատվության առկայությունը.
- վարժությունների, պարապմունքների, փորձերի նախապատրաստում.
- անվտանգության միջոցառումների նախապատրաստում.

Արտապլանային հրահանգավորումն իրականացվում է անհատապես կամ մի խումբ աշխատողների հետ: Չպլանավորված հրահանգավորման բովանդակությունը որոշվում է յուրաքանչյուր կոնկրետ դեպքում՝ կախված դրա իրականացման պատճառներից և հանգամանքներից:

Գործնական և տեսական պարապմունքներն անցկացվում են օբյեկտի սեփականատիրոջ, կառավարչի (անվտանգության մարմնի ղեկավարի) կողմից հաստատված ժամանակացույցի համաձայն՝ տարին առնվազն մեկ անգամ հաճախականությամբ:

Գործնական և տեսական պարապմունքները կարող են անցկացվել անհատապես կամ նմանատիպ օբյեկտի աշխատողների խմբի հետ:

Տեսական պարապմունքների ընթացքում տրվում է համապատասխան տեղեկատվություն, իսկ գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ անձնակազմի գործողությունների հղկում՝

- իրականացնել անվտանգ և անարգել տարահանում.
- ահաբեկչական ակտի սպառնալիքի դեպքում.
- օբյեկտում կասկածելի անձինք և առարկաներ, ինչպես նաև օբյեկտին հատուկ

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div> <p>1-013-25 ՏԱՊ</p> <p>Ստոր. Ամս.</p> </div> <div> <p>Թերթ</p> <p>20</p> </div> </div>						

ահաբեկչական ակտերի կատարման այլ սցենարներ հայտնաբերելիս:

Հրահանգավորումների և պարապմունքների անցկացումը գրանցվում է հակահաբեկչական պաշտպանության վերաբերյալ ուսումնական միջոցառումների գրանցամատյանում:

Մեծ թվով անձնակազմ ունեցող օբյեկտի համար (ավելի քան 20 մարդ) այդ գործողությունների փաստաթղթավորումը կարող է իրականացվել արձանագրության կամ վկայագրի տեսքով:

4.4. ԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ՄԻՋԱԴԵՊԵՐԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔԵԼՈՒ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ՏԵԽՆԱԾԻՆ

ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒՄ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ, ՈՐՈՆՔ ԱՌԱՋԱՑԵԼ ԵՆ ԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ

Օբյեկտի անձնակազմի, անվտանգության գործունեության սուբյեկտների միջև փոխգործակցությունը լիազորված պետական մարմինների և օպերատիվ շտաբների հետ կազմակերպվում է շարունակական՝ ահաբեկչական ակտի (ակտերի) կատարման կամ կատարման սպառնալիքներին արձագանքելու պատրաստակամության ապահովման, նախապատրաստման և իրականացման համար բազմամակարդակ հակահաբեկչական վարժանքներ, վարժանքների, փորձարկումներ, ինչպես նաև հակահաբեկչական գործողություններ:

Օբյեկտի սեփականատերերը, կառավարիչները, անվտանգության գործունեության սուբյեկտները, ովքեր պայմանագիր են կնքել օբյեկտին անվտանգության ծառայություններ մատուցելու մասին, օգնություն են ցուցաբերում լիազորված պետական մարմիններին և (կամ) օպերատիվ շտաբներին նախապատրաստման և անցկացման գործում՝ բազմամակարդակ հակահաբեկչական վարժանքների, վարժանքների, փորձերի և հակահաբեկչական գործողությունների:

Օբյեկտի սեփականատերերը, կառավարիչները, անվտանգության մարմինների ղեկավարները, որոնք պայմանագիր են կնքել օբյեկտի անվտանգության ծառայություններ մատուցելու մասին՝ որպես գործողություն կատարելու կամ կատարելու սպառնալիքներին արձագանքելու պատրաստակամության ապահովման մաս (ակտեր). ահաբեկչության դեմ, մշակել գործողությունների ալգորիթմ՝ օբյեկտի անձնակազմի, սուբյեկտների անվտանգության գործունեության ապահովման համար՝

- անհապաղ տեղեկացնել ՀՀ ՆԳՆ և Ազգային անվտանգության տարածքային մարմիններին ահաբեկչական գործողություն (ակտեր) կատարելու կամ կատարելու սպառնալիքի մասին.
- լիազորված պետական մարմիններից ահաբեկչական գործողություն (ակտեր)

Взам. инв. №						
Подп. и дата						
Инв. № подл.						
				Ստոր.	Ամս.	
1-013-25 ՏԱՊ						Թերթ
						21

Օբյեկտը վերազինելու համար օգտագործվում են ինժեներատեխնիկական միջոցներ՝

- օբյեկտի պարագծի սարքավորումների վրա՝ բացառելով չարտոնված մուտքը և բավարարելով օբյեկտի ռեժիմային պայմաններն, ըստ անվտանգության ապահովման համակարգի կառավարման ընթացակարգերի՝ օբյեկտի պարագծի, գոտիների և առանձին հատվածների ցանկապատում (ֆիզիկական արգելք), անցակետեր; հակահամաճարակային սարքեր (ներառյալ ծաղկամանները, ճարտարապետական և լանդշաֆտային տարրերը, սյուները և այլն); շենքերի, շինությունների, պատուհանների բացվածքների պատերի ամրացում:
- մուտքի վերահսկման և կառավարման գործիքներ, մուտքի սահմանափակումներ, ստուգման և զննման համակարգեր և միջոցներ, լուսավորություն; բացառման գոտիներ, հսկողության և հետքի շերտեր; արտաքին պարագծի կառավարման այլ համակարգեր;
- վերահսկել օբյեկտում իրավիճակը:
- անվտանգության համակարգերի՝ պահեստային համակարգերի և միջոցների, անխափան սնուցման ապահովում:

Թույլատրվում է օբյեկտը համալրել սույն կետում հստակորեն չնշված, բայց նույն առաջադրանքներն ու գործառույթները կատարող կամ նույն նպատակներին համապատասխանող այլ ինժեներական և տեխնիկական սարքավորումներով:

Օբյեկտը պետք է հազեցած լինեն անվտանգության տեսաձայնագրման և ազդարարման համակարգերով:

Օբյեկտի անվտանգության տեսանկարախանման համակարգում ընդգրկված տեսահսկման համակարգերի տեխնիկական պահանջները պետք է համապատասխանեն տեսահսկման համակարգերի նվազագույն տեխնիկական հնարավորություններին:

Օբյեկտի սեփականատիրոջ, կառավարչի կամ այլ պաշտոնատար անձանց որոշմամբ տեղանքում կարող են տեղադրվել լրացուցիչ ինժեներատեխնիկական սարքավորումներ:

Նախագծել և սարքավորել օբյեկտը ինժեներական և տեխնիկական սարքավորումներով, օբյեկտի սեփականատերերը և ղեկավարները բացահայտում են դրա պոտենցիալ վտանգավոր տարածքները:

Взам. инв. №						<p>տեսահսկման համակարգերի տեխնիկական պահանջները պետք է համապատասխանեն տեսահսկման համակարգերի նվազագույն տեխնիկական հնարավորություններին:</p> <p>Օբյեկտի սեփականատիրոջ, կառավարչի կամ այլ պաշտոնատար անձանց որոշմամբ տեղանքում կարող են տեղադրվել լրացուցիչ ինժեներատեխնիկական սարքավորումներ:</p> <p>Նախագծել և սարքավորել օբյեկտը ինժեներական և տեխնիկական սարքավորումներով, օբյեկտի սեփականատերերը և ղեկավարները բացահայտում են դրա պոտենցիալ վտանգավոր տարածքները:</p>	
Подп. и дата							
Инв. № подл.							
						1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
							23
				Ստոր.	Ամս.		

Այս տարածքներ տանող ուղղություններում ապահովված է ինժեներատեխնիկական սարքավորումների ամենամեծ խտությունը:

Օբյեկտը ինժեներատեխնիկական սարքավորումներով հագեցնելու միջոցառումներն ավարտելու ժամկետը 6 ամսից ոչ ավելի է՝ սկսած.

- տարածքային ցուցակներում ընդգրկված օբյեկտի համար օբյեկտին ահաբեկչության նկատմամբ խոցելի կարգավիճակ տալու մասին ծանուցման ստացում.
- գերատեսչական ցուցակում ընդգրկված օբյեկտի համար օբյեկտին ահաբեկչության համար խոցելի կարգավիճակ տալը.

Պահպանվող օբյեկտը ինժեներական և տեխնիկական սարքավորումներով հագեցնելու միջոցառումների ավարտի ժամկետները սահմանում է ՀՀ Ազգային անվտանգության ծառայությունը՝ շահագրգիռ պետական մարմինների, կազմակերպությունների և օբյեկտի սեփականատերերի հետ համաձայնությամբ:

Մինևույն ժամանակ, տեսադիտարկման ազգային համակարգին ներօբյեկտային տեսահսկման համակարգերի միացման ժամկետները որոշվում են Տեսադիտարկման ազգային համակարգի գործունեության կանոններով:

Օբյեկտի ինժեներատեխնիկական հագեցվածությունը պետք է մշտապես պահպանվի աշխատանքային վիճակում:

Օբյեկտը պարագծային պարիսպով կահավորման անհրաժեշտություն չունի:

Անձնակազմի և այցելուների համար մուտքի (ելքի), մուտքի (ելքի) օբյեկտ մուտքի (ելքի) սահմանափակում ունեցող օբյեկտը սարքավորված են անցակետերով՝ մարդկանց թույլատրված անցումը իրականացնելու համար:

Անցակետերի քանակը պետք է ապահովի մարդկանց անհրաժեշտ թողունակությունը:

Օբյեկտը հագեցված են մուտքի վերահսկման և կառավարման համակարգերով և (կամ) մուտքի սահմանափակման միջոցներով՝ շենքեր, տարածքներ և օբյեկտի տարածքներ թույլատրված մուտքը և (կամ) ելքը ապահովելու համար:

Մուտքի վերահսկման և կառավարման համակարգերը պետք է ապահովեն արխիվային կրիչների վրա բոլոր իրադարձությունների ավտոմատ գրանցումը և պահպանումը որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում՝ դրանց հետագա միանշանակ դասակարգման համար՝ ապահովելու համար ահաբեկչական գործողության փորձի կամ հնարավոր կատարման օբյեկտիվ հետաքննություն, ապացույցների ձևավորում և հաստատության անձնակազմի կամ երրորդ անձանց չարտոնված գործողությունների

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
1-013-25 СУՊ						Թերթ
Ստոր. Ամս.						24

հետաքննությունը:

Անձնակազմի և այցելուների ցածր հաճախում ունեցող օբյեկտի համար թույլատրվում է սարքավորել միայն կազմակերպություն և (կամ) դրա պոտենցիալ վտանգավոր տարածքներ և կրիտիկական տարածքներ սահմանափակող միջոցներով:

Օբյեկտը հազեցված են անվտանգության տեսանկարահանման համակարգերով՝ օբյեկտում և (կամ) դրա պոտենցիալ վտանգավոր տարածքները վերահսկելու, ինչպես նաև տեսողական հաստատելու չարտոնված մուտքի փաստը՝ իրավիճակը գնահատելու և խախտողների գործողությունները արձանագրելու համար:

Հետևյալները հազեցած են անվտանգության տեսանկարահանման համակարգով՝

- տարածքի պարագիծը.
- անցակետեր (առկայության դեպքում).
- գնման տարածքները (սենյակները).
- հիմնական և վթարային մուտքերը.
- պոտենցիալ վտանգավոր տարածքներով հատվածներ և տարածքներ, դեպի դրանց տանող միջանցքներ.
- օբյեկտի ղեկավարի (սեփականատիրոջ) հայեցողությամբ այլ տարածքներ:

Անվտանգության տեսանկարահանման համակարգը պետք է ապահովի.

- տեսողական տեղեկատվության փոխանցում տեղական դիտակետի մոնիտորներին անվտանգության ստորաբաժանման հատուկ նշանակված սենյակում կամ կենտրոնացված անվտանգության կետում ավտոմատացված ռեժիմով.
- վիդեո տեղեկատվության պահպանում իրադարձությունների հետագա վերլուծության համար (տեղեկատվության պահպանման ժամկետը պետք է լինի առնվազն 30 օր).
- արագ, արտոնված մուտք դեպի տեսագրություններ.

Օբյեկտը հազեցվում են անվտանգության և ահազանգման համակարգերով և միջոցներով՝ օբյեկտ և (կամ) օբյեկտի պահպանվող տարածք չթույլատրված մուտքի կամ մուտք գործելու փորձի հայտնաբերման և ծանուցումների տրամադրման համար:

Անվտանգության ազդանշանային համակարգի կառուցվածքը որոշվում է՝ ելնելով.

- այս օբյեկտի գործառնական ռեժիմից.
- շենքերի ներսում գտնվող տարածքների գտնվելու առանձնահատկություններից.
- պահպանվող տարածքների թվից:

Взам. инв. №								
	Подп. и дата							
Инв. № подл.								
							1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
								25
				Ստոր.	Ամս.			

Օբյեկտը հազեցված են անվտանգության լուսավորության համակարգերով և միջոցներով՝ մթության մեջ դրանց հակահաբեկչական պաշտպանությունն ապահովելու համար:

Անվտանգության լուսավորությունը պետք է ապահովի օբյեկտի լուսավորությունը գիշերը պարագծի ցանկացած կետում՝ ձևավորելով 3-4 մետր լայնությամբ շարունակական շերտ, առնվազն 10 լյուքս լուսավորությամբ:

Պահպանության տակ գտնվող օբյեկտը ապահովել կապի համակարգերով և միջոցներով՝ անվտանգության ստորաբաժանումների ուժերն ու միջոցները կառավարելու համար տեղեկատվության փոխանակման նպատակով:

Կապի համակարգը պետք է ապահովի երկկողմանի ռադիոհաղորդակցություն անվտանգության կետի հերթապահի և ծառայության տարածքում անվտանգության ջոկատի և ծառայության տարածքում գտնվող անվտանգության խմբերի միջև:

Օբյեկտը պետք է հազեցված լինի նախագգուշացման համակարգերով և միջոցներով՝ անձնակազմին և հաստատության այցելուներին արտակարգ իրավիճակի (ահաբեկչական գործողության կամ դրա կատարման սպառնալիքի և դրանից բխող հետևանքների) մասին անհապաղ տեղեկացնելու և նրանց գործողությունները համակարգելու համար:

Հաստատության անձնակազմի և այցելուների ծանուցումն իրականացվում է տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ, որոնք պետք է ապահովեն.

- ձայնային և (կամ) լուսային ազդանշանների հաղորդում/փոխանցում մարդկանց մշտական կամ ժամանակավոր գտնվելու տարածքներին.
- վտանգի բնույթի, տարհանման անհրաժեշտության և երթուղիների մասին ձայնային տեղեկատվության հեռարձակում և այլ գործողություններ, որոնք ուղղված են օբյեկտի անձնակազմի և այցելուների անվտանգության ապահովմանը:

Ազդարարիչների քանակը և դրանց հզորությունը պետք է ապահովեն անհրաժեշտ լսելիություն մարդկանց մշտական կամ ժամանակավոր գտնվելու վայրերում:

Օբյեկտը հազեցված են պահուստային էլեկտրամատակարարման համակարգերով և միջոցներով՝ ապահովելու անվտանգության և ահազանգման համակարգերի անխափան աշխատանքը, մուտքի վերահսկումը և կառավարումը, լուսավորությունը և տեսահսկումը:

Անվտանգության և ազդանշանային համակարգերը, մուտքի վերահսկման և կառավարման համակարգերը պետք է պարունակեն մարտկոցի աջակցությամբ

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 СУՊ</div> <div>Թերթ</div> <div>26</div>
					Ստոր.	Ամս.	

անխափան սնուցման աղբյուրներ, որոնք ապահովում են սարքավորումների շահագործումը հիմնական սնուցման բացակայության դեպքում առնվազն 2 ժամ:

Ինքնավար պահեստային էներգիայի աղբյուրները պետք է ապահովեն մուտքի վերահսկման և կառավարման համակարգի, տեսահսկման համակարգի, անվտանգության և վթարային լուսավորության շահագործումը առնվազն 48 ժամ:

Շենքերի և օբյեկտի շինությունների ինժեներական և տեխնիկական ամրությունը պետք է ապահովի, որ ներխուժողների համար դժվար լինի ներթափանցել օբյեկտ և սենքերից ներս:

Ստորգետնյա և վերգետնյա հաղորդակցությունները, որոնք ունեն մուտքեր կամ ելքեր հորերի, լուկերի, դիտահորերի, հանքերի, բաց խողովակաշարերի և այլ նմանատիպ կառույցների տեսքով, որոնցով կարելի է մուտք գործել շենքեր և շինություններ, հազեցած են մշտական կամ շարժական վանդակաճաղերով, կափարիչներով, դռներով փակող սարքերով և կարող է համալրվել նաև տեխնիկական անվտանգության այլ միջոցներով:

Օբյեկտում պետք է որոշվի պատուհանների, շենքերի դռների պաշտպանության միջոցների (զրահապատ ապակիներով սարքավորումներ, պայթուցապաշտպան թաղանթով, վանդակաճաղեր), կառույցների, տարածքների, կողպեքների և կողպման սարքերի և այլ ինժեներատեխնիկական լուծումների օգտագործումը. օբյեկտի պաշտպանության մակարդակի բարձրացմամբ, ինչպես նաև փոխհատուցել այլ ինժեներատեխնիկական միջոցների պակասը:

Անհրաժեշտության դեպքում օբյեկտը համալրվում են պահպանության ստորաբաժանումների և (կամ) դրանց պահակների համար նախատեսված տարածքներով, որոնք խորհուրդ է տրվում տեղակայել շենքերի առաջին հարկում: Այս դեպքում տարածքների նախագծումը պետք է բավարարի համապատասխան կատեգորիայի շենքերի նախագծման պահանջներին:

Անօդաչու թռչող սարքերի, այդ թվում՝ կվադկոպտերների միջոցով ահաբեկչական զենքի առաքման և օգտագործման հետ կապված ընթացիկ սպառնալիքներին պարագայում խորհուրդ է տրվում տրամադրել անօդաչու թռչող սարքերին հակազդելու համակարգեր:

Взам. инв. №								
	Подп. и дата							
Инв. № подл.							1-013-25 СУՊ	Թերթ
					Ստոր.	Ամս.		
								27

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 1

Հակահաբեկչական պատրաստության ուսումնական միջոցառումների
հաշվառման մատյան

ՀԱԿԱԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ

ՄԱՏՅԱՆ

Գրանցման սկիզբնական ամսաթիվը «__» ____ 20__

Գրանցման ավարտի ամսաթիվը «__» ____ 20__

Ը/Ը	Ամսաթիվ	Հրահանգավորվող			Հրահանգավորվողի ստորագրություն	Հրահանգող	
		Ազգանուն Անուն	Պաշտոն	Ատոմացանցային նշանակում		Ազգանուն Անուն պաշտոն	Ատոմացանցային նշանակում

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	

				Ստոր.	Ամս.

1-013-25 ՏԱՊ

Թերթ

28

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 2

ՊԼԱՆ

ԱՀԱԲԵԿՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ
ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ

Հ/Հ	Միջոցառման անվանումը	Ժամկետը	Վայրը	Կատարող	Նշումներ
1.	Զրույցներ վարել. 1. Վերջին տարիներին կորցրած արժեքների քարոզչությունը, որը կարող է համախմբել մարդկանց ահաբեկչության համընդհանուր վտանգի դեմ պայքարում: 2. Ահաբեկչության կործանարար բնույթի և ավերիչ նպատակների, ինչպես նաև մարտավարության բացահայտում.				
2.	Օբյեկտի պաշտպանության արդյունավետ միջոցառումների իրականացում և ահաբեկչական գործողությունների հետևանքով առաջացած արտակարգ իրավիճակներում մշտական գործողությունների պլանների նախապատրաստում:				
3.	Մշակել հրահանգներ և սովորեցնել աշխատողներին, թե ինչ պետք է անեն, երբ նրանք աշխատավայրում, փողոցում և				

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	

				Ստոր.	Ամս.

1-013-25 ՏԱՊ

Թերթ

29

	հասարակական տրանսպորտում առանց հսկողության (անտեր) իրեր են հայտնաբերում:				
4.	Միջին օդակի դեկավարների հետ անցկացնել դասեր՝ չվերահսկվող առարկաների նկատմամբ զգոնության, կազմակերպությունում անձանոթ մարդկանց դիտարկման և աշխատակիցների վարքագծի կարգավորման վերաբերյալ:				

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	

				Ստոր.	Ամս.

1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
	30

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 3

Հրահանգ

Կազմակերպության ղեկավարի կամ նշանակված պաշտոնյայի՝ ապահովելու աշխատողների անվտանգությունը, հակաահաբեկչական պաշտպանությունը

Անվտանգության ապահովմանն ուղղված իր գործունեության ընթացքում կազմակերպության ղեկավարը պետք է առաջնորդվի սույն դրույթներով և՝

- Կազմակերպել և անձամբ ղեկավարել վստահված կազմակերպության աշխատակիցների անվտանգության, հակաահաբեկչական պաշտպանության ապահովման միջոցառումների պլանավորումը:
- ղեկավարել կազմակերպության՝ Անվտանգության տվյալների թերթիկի բաժիններում համապատասխան լրացումներ և փոփոխությունների մշակումը և ներդրումը. Ահաբեկչական գործողությունները կանխելու կանխարգելիչ աշխատանքների պլան;
- հրամաններ է արձակում հաստատությունում անվտանգության, մուտքի և ներքին հսկողության կազմակերպման, կազմակերպության տեխնոլոգիական գործընթացի անվտանգ ապահովման աշխատանքների կազմակերպման վերաբերյալ.
- կառավարում է մարդկանց և գույքի տարահանման քաղաքացիական պաշտպանության հաստատությունում ուսուցման և վարժանքների անցկացման ծրագրերի մշակումը և հաստատումը. արտակարգ իրավիճակների հետևանքների վերացման դեպքում միջոցառումների իրականացում.
- կառավարել անվտանգության ապահովման, ահաբեկչության և ծայրահեղականության դեմ պայքարի վերաբերյալ հրահանգների և թռուցիկների մշակումը.
- ներառել արտադրական աշխատանքների տարեկան և ամսական պլաններում հանդիպումները իրավապահ մարմինների, շրջանային ոստիկանության բաժանմունքների, ԱԱԾ, քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների, պետական սահմանապահ ծառայության, անվտանգության ընկերությունների ղեկավարության, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների հետ, զրույցներ, բանավեճեր, երեկոներ ահաբեկչության, ծայրահեղականության էությունը բացահայտող թեմաների շուրջ, նրանց դաժան ծրագրերն ու գործողությունները կազմակերպելու և իրականացնելու մեթոդները. բարձրացնել զգոնությունը և ահաբեկիչներին ճանաչելու և նրանց ծրագրերի իրականացումը կանխելու կարողությունը:

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՏԱՊ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								31

Սահմանել ցանկապատերի, հատկացված տարածքի, առկա և կառուցվող (վերանորոգման փուլում գտնվող) շենքերի, շինությունների, ապրանքների և գույքի առաքման և օբյեկտի սպասարկման, շինությունների վիճակի ամենօրյա ստուգման կարգը:

Բացառել չստուգված և կասկածելի անձանց և բնակության հաշվառում չունեցող անձանց աշխատանքի ընդունումը որպես սպասարկող և տեխնիկական անձնակազմ՝ վերանորոգման կամ այլ սպասարկման համար: Ցանկացած աշխատանք կատարելու իրավունք ունեցողները պետք է խստորեն սահմանափակվեն իրենց գործունեության շրջանակով և տարածքով: Նրանց գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունն ու հսկողությունը, ինչպես նաև սահմանված ռեժիմի պահանջներին համապատասխանելը հանձնարարել կազմակերպության ղեկավարությունից կոնկրետ պատասխանատու անձանց:

Միջին օղակի ղեկավարներին պարտավորեցնել նախնական տեսողական ստուգում անցկացնել աշխատավայրերում՝ պայթուցիկ սարքերի առկայության համար:

Միջոցառումներ ձեռնարկել անվտանգության և հակաահաբեկչական պաշտպանության ապահովման համար՝ առաջնորդվել անվտանգության տվյալների թերթիկով: Անձամբ հանձնարարել պաշտոնատար անձանց, որոնք պատասխանատու են գործունեության հանձնարարված ոլորտների համար և միջոցառմանը աջակցող անձանց:

Ուժեղացնել տարածք մուտքերի ամրացումը (դարպասներ, արգելապատնեշներ, հակահարվածային սարքեր), շենքերի և տարածքների մուտքերը:

Արգելել տրանսպորտային միջոցների չարտոնված մուտքն ու տեղակայումը տարածք:

Բացառել տարածքի օգտագործումը ցանկացած նպատակներով (առևտրային, տնտեսական, կենդանիների զբոսանքի, ժամանցի կազմակերպման և ակտիվային խմիչքների օգտագործման համար) շուրջօրյա:

Ապահովել, որ տարածքում կամ կազմակերպության անմիջական հարևանությամբ գտնվող բեռնարկղերի, ավտոտնակի սարքերի և այլ ինքնակամ շինությունների չարտոնված տեղաբաշխումն ու տարհանումը, ցանկացած վտանգավոր նյութերի պահեստավորման և պահպանման արգելք:

Սահմանել և պահպանել տարածք մուտքի մշտական խիստ ռեժիմ՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով կոմունալ մուտքերի միջոցով անձանց չարտոնված մուտքի բացառմանը: Աջակցել կազմակերպության աշխատակիցների զանգվածային մուտքի և ելքի մոնիտորինգին, աջակցելու անվտանգությանը:

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px; margin-right: 5px;"></div> <div style="border: 1px solid black; width: 20px; height: 20px;"></div> </div> <div style="text-align: center; margin-top: 10px;"> <p>1-013-25 ՏԱՊ</p> </div> </div>						Թերթ
Ստոր. Ամս.						32

Աշխատանքի ընթացքում (ղեկավարի որոշմամբ՝ կախված կազմակերպության տեսակից) անհրաժեշտ է շինությունների մուտքերը փակ պահել (փակ, դռան բացման սահմանափակիչ՝ շղթա կամ կրկնօրինակ դուռ, փակում): վանդակաճաղ):

Այցելուների ընդունելությունը պետք է կատարվի դրա համար լիազորված պաշտոնատար անձի համապատասխան թույլտվությունից հետո (սահմանված է կազմակերպության հրամանով): Թույլ մի տվեք այցելուներին անվերահսկելի շրջել հաստատությունում կամ թողնել իրենց հետ բերած իրերը կամ առարկաները:

Բոլոր վթարային ելքերը պահեք լավ վիճակում, փակ՝ հեշտ բացվող սողնակներով: Որոշել մարդկանց և գույքի տարահանման արտակարգ անհրաժեշտության դեպքում դրանց պահպանման համար պատասխանատուներին:

Ունենալ ազդարարման և բարձրախոսի նախազգուշացման համակարգ աշխատողների համար՝ ազդանշաններ և համապատասխան հրամաններ փոխանցելու համար, վթարային լուսավորության համակարգ՝ տարահանման երթուղու նշանների համար:

Որոշել կարգը, ստուգումների հաճախականությունը, հրդեհաշիջման սարքավորումների պատշաճ պահպանման համար պատասխանատու անձինք:

Կազմակերպության հրամանով նշանակել վերապատրաստված աշխատակիցներից կազմված ոչ կադրային հրշեջ խումբ՝ հրդեհները մարելու և հրդեհի դեմ պայքարելու համար մինչև հրշեջ բրիգադի ժամանումը, մի խումբ մարդիկ՝ ապահովելու աշխատակիցների կազմակերպված տարահանումը:

Ամեն օր վերահսկել անվտանգության ապահովման կարգավիճակը և պահանջել, որ նրանք պատշաճ կերպով կատարեն անվտանգության գործառույթները՝ պայմանագրային պարտավորություններին համապատասխան: Պահանջել անվտանգության ընկերության ղեկավարությունից մշտապես վերահսկել անվտանգության աշխատակիցների աշխատանքը և հաստիքը համալրել փաստաթղթերով՝ փաստաթղթերի հաստատված ցանկին համապատասխան:

Հստակ սահմանել այցերի կազմակերպման կարգը, ուղեկցման և սպասասրահի կարգը:

Սարքավորել և պահպանել այն վայրերում, որտեղ այցելուներին հասանելի է լայն հնարավորություններ, տեսողական քարոզչություն՝ կանխելու իրավախախտումները և պատասխանատվությունը ահաբեկչական գործողությունների սպառնալիքների մասին կեղծ հաղորդումների համար («հեռախոսային ահաբեկչություն»), ինչպես նաև տեղեկատվություն անվտանգության կազմակերպության և անվտանգության ծախսերի մասին:

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Ստոր.</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Ամս.</div> </div> <div style="flex-grow: 1; text-align: center;"> <p>1-013-25 ՏԱՊ</p> </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 2px;">Թերթ</div> </div>						

Կազմակերպել և մշտապես պահպանել փոխգործակցությունը իրավապահ մարմինների, շրջանային ոստիկանության բաժինների, ԱԱԾ-ի, Քաղաքացիական պաշտպանության և արտակարգ իրավիճակների, Պետական սահմանային ծառայության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ:

Հնարավոր ահաբեկչական գործողությունների նախապատրաստման կամ իրականացման նշանների հայտնաբերման դեպքում բոլոր արտակարգ միջադեպերը պետք է անհապաղ տեղեկացվեն իրավապահ մարմիններին, շրջանային ոստիկանության բաժանմունքների հերթապահ ծառայություններին, ԱԱԾ-ն, ըստ առնչության:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
								34
								Ստոր.

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 4

ՀՐԱՀԱՆԳ

Աշխատակազմին երբ հայտնաբերվում է պայթուցիկ սարքի նման օբյեկտ

1. Անվտանգության ընդհանուր պահանջները

Կազմակերպությունում պայթյունները կանխելու համար.

Տեղադրեք ամուր դռներ և կողպեք դրանք:

Փակ պահեք չօգտագործվող տարածքները (ձեղնահարկերը, նկուղները և այլն):

Ստուգեք կազմակերպության բոլոր դատարկ տարածքները.

Ուշադրություն դարձրեք կազմակերպության շենք մտնող անձանքներին, հարցրեք մշտական անձնակազմին նրանց ժամանման նպատակը և, հնարավորության դեպքում, ստուգեք փաստաթղթերը: Կազմակերպության բակում գտնվող ցանկացած կասկածելի մարդ և ցանկացած տարօրինակ իրադարձություն պետք է գրավի մշտական անձնակազմի և անվտանգության աշխատակիցների ուշադրությունը:

Կասկածելի իրեր հայտնաբերելու դեպքում՝ անտեր (մոռացված) իրեր, օտար, կողմնակի առարկաներ, անհրաժեշտ է, առանց դրանց դիպչելու, անհապաղ տեղեկացնել կազմակերպության տնօրինությանը (կազմակերպության ղեկավարությունը հաղորդում է անվտանգության ծառայությանը):

Որպես քողարկող պայթուցիկ սարքերի համար օգտագործվում են սովորական կենցաղային իրեր՝ պայուսակներ, փաթեթներ, տուփեր, խաղալիքներ, դրամապանակներ, խմիչքի տարաներ և այլն: Ինքնուրույն որևէ գործողություն մի ձեռնարկեք պայթուցիկ սարքերի կամ պայթուցիկ սարքերի մեջ կասկածվող առարկաների հետ, դա կարող է հանգեցնել դրանց պայթյունի, բազմաթիվ զոհերի և ավերածությունների:

Կատարել ամենօրյա շրջայց և ստուգել տարածքն ու շինությունները՝ կասկածելի առարկաներ հայտնաբերելու համար:

Արգելել մեքենաների կայանումը կազմակերպության տարածքում.

Տարաներ՝ աղբամաններ պետք է տեղադրվեն կազմակերպության շենքից դուրս:

Տեղեկացրեք բոլոր մշտական անձնակազմին այն հեռախոսահամարների մասին, որոնցով անհրաժեշտ է տեղեկացնել որոշակի մարմինների կասկածելի առարկաների կամ

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՏԱՊ</div>	<div>Թերթ</div> <div>35</div>
					Ստոր.	Ամս.		

ահաբեկչության սպառնալիքի հայտնաբերման դեպքում:

2. Անվտանգության պահանջներն աշխատանքները սկսելուց առաջ:

Կազմակերպությունում հերթապահողները պարտավոր են.

- նախքան հերթապահության գնալը շրջել և զննել տարածքները (զուգարաններ, միջանցքներ, հատակներ)՝ կասկածելի առարկաներ հայտնաբերելու նպատակով.
- կասկածելի առարկա հայտնաբերելու դեպքում տեղեկացնել կազմակերպության ղեկավարությանը (հեռախոսով) և որևէ մեկին թույլ չտալ կազմակերպության շենք մտնել (մինչև նրանց ժամանումը).
- Տարածք ընդունելիս ստուգեք տարածքների վիճակը:

Մուտքի պատասխանատուն պարտավոր է.

- տարածքը մաքրելուց առաջ շրջել և ստուգել կազմակերպության շենքերի շրջակայքը՝ կասկածելի առարկաներ հայտնաբերելու նպատակով.
- կազմակերպության տարածքում կասկածելի առարկա հայտնաբերելու դեպքում տեղեկացրեք կազմակերպության ղեկավարությանը և թույլ մի տվեք որևէ մեկին մոտենալ կասկածելի առարկային (մինչև նրանց ժամանումը):

Կազմակերպությունում հերթապահ անձը պարտավոր է.

- իրականացնել տարածքների (զուգարաններ, միջանցքներ, հատակներ) զննում և զննում՝ կասկածելի առարկաներ հայտնաբերելու նպատակով.
- կասկածելի առարկա հայտնաբերելու դեպքում տեղեկացրեք կազմակերպության ղեկավարությանը և որևէ մեկին թույլ մի տվեք մուտք գործել կազմակերպության շենք (մինչև նրանց ժամանումը):

3. Անվտանգության պահանջներն տեխնոլոգիական գործընթացում

Միջին օդակի ղեկավարները՝ տեխնոլոգիական գործընթացում, առնվազն երկու անգամ շրջել և ստուգել շենքի ներսում գտնվող տարածքները (զուգարաններ, միջանցքներ, հարթակներ և այլն)՝ կասկածելի առարկաներ հայտնաբերելու նպատակով:

Կազմակերպության մշտական անձնակազմին, անվտանգության աշխատակիցներին արգելվում է չլիազորված անձանցից պահելու, փոխանցելու համար ընդունել որևէ առարկա կամ իր:

4. Անվտանգության պահանջները, երբ հայտնաբերվում է կասկածելի առարկա

Взам. инв. №								
	Подп. и дата							
Инв. № подл.							1-013-25 СУՊ	Թերթ 36
					Ստոր.	Ամս.		

Գործողություններ, որոնք պետք է ձեռնարկվեն, երբ հայտնաբերվում է պայթուցիկ սարքի նմանվող առարկա.

- 1) Նշաններ, որոնք կարող են վկայել պայթուցիկ սարքի առկայության մասին.
  - հայտնաբերված օբյեկտի վրա լարերի, պարանների, էլեկտրական ժապավենի առկայությունը.
  - օբյեկտի կողմից արված կասկածելի ձայներ, կտտոցներ, ժամացույցի տկտկոց.
  - ապրանքը արձակում է նուշի կամ այլ անսովոր հոտի բնորոշ հոտ
- 2) Անհանգստության պատճառները.
  - կասկածելի անձանց հայտնաբերելը մինչև այս իրի հայտնաբերումը.
- 3) Գործողություններ.
  - մի դիպչեք, մի բարձրացրեք կամ տեղափոխեք հայտնաբերված առարկան:
  - մի փորձեք ինքներդ մաքրել պայթուցիկ սարքերը կամ տեղափոխել դրանք մեկ այլ տեղ
  - ձեռնպահ մնալ այս օբյեկտի մոտ ռադիոկապի, ներառյալ բջջային հեռախոսների օգտագործումից.
  - հայտնաբերված կասկածելի առարկայի մասին անհապաղ հայտնել կազմակերպության ղեկավարությանը.
  - գրանցել կասկածելի առարկայի հայտնաբերման ժամանակը և վայրը.
  - հնարավորության դեպքում ապահովել կասկածելի առարկայի պաշտպանությունը՝ ապահովելով անվտանգությունը՝ հնարավորության դեպքում գտնվելով պաշտպանություն ապահովող օբյեկտի հետևում (շենքի կամ միջանցքի անկյուն):

Կազմակերպության վարչակազմի գործողությունները՝ պայթուցիկ սարքին նմանվող առարկա հայտնաբերելու մասին հաղորդագրություն ստանալուց հետո՝

- համոզվեք, որ հայտնաբերված առարկան ցույց է տալիս պայթուցիկ սարքի նշաններ.
- հնարավորության դեպքում ապահովել կասկածելի առարկայի պաշտպանությունը՝ ապահովելով անվտանգությունը՝ հնարավորության դեպքում գտնվելով պաշտպանություն ապահովող օբյեկտի հետևում (շենքի կամ միջանցքի անկյուն).
- անհապաղ ահազանգել իրավապահ մարմիններին կասկածելի իրի հայտնաբերման մասին հեռախոսահամարով:
- անհրաժեշտ է կազմակերպել մշտական անձնակազմի տարհանումը կազմակերպության շենքից և տարածքից՝ շրջանցելով վտանգավոր գոտին, անվտանգ վայր.

Հետագա գործողություններն ըստ իրավապահ մարմինների հրահանգների:

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՏԱՊ Ստոր. Ամս.	Թերթ 37

5. Հերթափոխի ավարտին անվտանգության պահանջները

Կազմակերպության միջին օղակի ղեկավարները պարտավոր է շրջել և ստուգել շենքի ներսում գտնվող տարածքները՝ կասկածելի առարկաներ հայտնաբերելու նպատակով:

Կազմակերպության հերթապահ անձը անվտանգության աշխատակցին հերթապահություն հանձնելիս քայլում և զննում է շենքի ներսում գտնվող տարածքները՝ կասկածելի առարկաներ հայտնաբերելու նպատակով:

Инв. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №								1-013-25 СУՊ		Թերթ
														38
												Ստոր.	Ամս.	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 5

ՀՐԱՀԱՆԳ

Ահաբեկչական սպառնալիքը հեռախոսով ստանալու դեպքում

1. Կանխարգելիչ միջոցառումներ (կանխարգելիչ միջոցառումներ) հեռախոսով ահաբեկչության սպառնալիք ստանալու դեպքում.

- մշտական անձնակազմին հանձնարարել ահաբեկչության սպառնալիքով հեռախոսային հաղորդագրություններ ստանալու կարգը.
- պայթյունի սպառնալիքի կամ պայթուցիկ սարքի առկայության մասին հեռախոսային հաղորդագրություն ստանալուց հետո խուճապի մի մատնվեք.
- Կազմակերպության հեռախոսները օպերատիվ կերպով համալրել ձայնագրող սարքերով.
- զրույցի փաստի և դրա բովանդակության մասին տեղեկատվություն չտարածել.
- հնարավորինս սահմանափակել ստացված տեղեկատվության կրողների թիվը:

2. Ահաբեկչական հարձակման սպառնալիքի մասին հեռախոսային հաղորդագրություն ստանալուց հետո գործողությունները՝

Եթե հեռախոսով սպառնալիք եք ստանում, պետք է գործեք համաձայն

«Ահաբեկչական սպառնալիքներ պարունակող հեռախոսային հաղորդագրությունների ստացման կարգը»

- արձագանքել յուրաքանչյուր մուտքային հեռախոսագանգին;
- փորձեք տեղեկացնել ձեր գործընկերոջը այս սպառնալիքի մասին, եթե հնարավոր է, նա պետք է զրույցի հետ միաժամանակ տեղեկացնի ոստիկանության օպերատիվ հերթապահին հեռախոսահամարով (102) և ԱԱԾ հերթապահին՝ հեռախոսահամարով.
- ստացված սպառնալիքի մասին՝ ենթադրյալ ահաբեկչի զանգած հեռախոսահամարը.
- եթե ունեք ավտոմատ զանգահարողի ID (ANI), գրանցեք նույնացված հեռախոսահամարը նոթատետրում, որը կապահովի դրա պատահական կորստից.
- ձայնագրման սարքավորում օգտագործելիս ձայնագրեք այս խոսակցությունը և անմիջապես հանեք ձայներիզը (մինի սկավառակ) և միջոցներ ձեռնարկեք դրա անվտանգությունն ապահովելու համար: Համոզվեք, որ տեղադրեք ևս մեկը իր տեղում;
- ապահովել հեռախոսով ստացված տեղեկատվության անխոչընդոտ փոխանցումը իրավապահ մարմիններին և կազմակերպության ղեկավարին.

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՏԱՊ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								39

- անհրաժեշտության դեպքում տարհանել կազմակերպության մշտական անձնակազմին՝ ըստ տարհանման պլանի, անվտանգ վայր.
- ապահովել օպերատիվ հետախուզական խմբի, շուն զբաղվողների և այլնի անխոչընդոտ աշխատանքը.

3. Գործողություններ, որոնք պետք է ձեռնարկվեն ռումբի սպառնալիքի մասին հեռախոսային հաղորդագրություն ստանալու դեպքում:

Եղեք հանգիստ, քաղաքավարի և մի ընդհատեք բանախոսին: Խոսակցությունը ձայնագրելու համար մատնանշեք սարքի վատ որակը: Զանգն ավարտելուց հետո մի՛ անջատեք հեռախոսը:

Հարցերի օրինակ.

- Ե՞րբ կարելի է պայթյունն իրականացնել:
- Որտե՞ղ է տեղադրված պայթուցիկ սարքը:
- Ի՞նչ է դա:
- Ինչպիսի՞ն է այն արտաքինից:
- Ուրիշ տեղ պայթուցիկ սարք կա՞:
- Ինչի՞ համար է պայթուցիկ սարքը: Ի՞նչ պահանջներ ունեք:
- Մենա՞կ ես, թե՞ քեզ հետ ուրիշ մարդ կա:

4. Հեռախոսով ահաբեկչական սպառնալիքներ պարունակող հաղորդագրություններ ստանալու կարգի մասին.

Հետևյալ գործողությունները մեծապես կօգնեն իրավապահ մարմիններին հանցագործությունների կանխարգելման և հանցագործների որոնման գործում.

Փորձեք բառացիորեն հիշել խոսակցությունը և արձանագրել այն թղթի վրա:

Ջրույցի ընթացքում նշեք զանգահարողի սեռը, տարիքը և նրա խոսքի առանձնահատկությունները.

- ձայնը՝ բարձր, (հանգիստ), ցածր (բարձր);
- խոսքի արագություն՝ արագ (դանդաղ);
- արտասանություն՝ հստակ, աղավաղված, կակազով, շրթունքով կակազով, առոգանությամբ կամ բարբառով;
- խոսքի ձևը՝ լկտի, ծաղրող, անպարկեշտ արտահայտություններով:

Անպայման նշեք ձայնային ֆոնը (ավտոմեքենաների կամ երկաթուղային տրանսպորտի աղմուկը, հեռուստատեսային կամ ռադիոտեխնիկայի ձայները, ձայները և այլն):

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 СУՊ</div>	Թերթ
								40
					Ստոր.	Ամս.		

Ուշադրություն դարձրեք զանգի բնույթին (տեղական կամ միջքաղաքային):

Համոզվեք, որ գրանցեք զրույցի սկսվելու ճշգրիտ ժամը և դրա տևողությունը:

Ամեն դեպքում, զրույցի ընթացքում փորձեք ստանալ հետևյալ հարցերի պատասխանները.

- Որտե՞ղ, ո՞ւմ, ի՞նչ հեռախոսահամարով է զանգում այս մարդը:
- Կոնկրետ ի՞նչ պահանջներ է նա ներկայացնում:
- Նա անձամբ է պահանջներ ներկայացնում, միջնորդի՞ դեր է կատարում, թե՞ ներկայացնում է մարդկանց որևէ խումբ:
- Ի՞նչ պայմաններով է նա կամ նրանք համաձայնվում հրաժարվել ծրագրից:
- Ինչպե՞ս և ե՞րբ կարող եմ կապվել նրա հետ:
- Ո՞վ կարող է կամ պետք է տեղեկացնեք այս զանգի մասին:

Փորձեք ստիպել զանգահարողին, որպեսզի հնարավորինս շատ ժամանակ տրամադրի ձեզ և ձեր ղեկավարությանը որոշումներ կայացնելու կամ որևէ գործողություն կատարելու համար:

Հնարավորության դեպքում այդ մասին տեղեկացրեք հաստատության ղեկավարությանը զրույցի ընթացքում, եթե ոչ, անմիջապես հետո:

<div> <div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div> </div>							<div>1-013-25 ՏԱՊ</div>	Թերթ
								41
					Ստոր.	Ամս.		

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 6

ՀՐԱՀԱՆԳ

Ահաբեկչության սպառնալիքի վերաբերյալ գրավոր տեղեկություն ստանալու դեպքում

1. Ընդհանուր անվտանգության պահանջներ

Գրավոր սպառնալիքները հաստատությունը կարող է ստանալ կամ փոստային կապուղու միջոցով, կամ տարբեր տեսակի անանուն նյութերի հայտնաբերման արդյունքում (նշումներ, մակագրություններ, անգործունյա սկավառակի վրա գրանցված տեղեկատվություն և այլն):

Միաժամանակ անհրաժեշտ է, որ կազմակերպության անձնակազմը խստորեն պահպանի անանուն նյութերի մշակումը:

Կանխարգելիչ միջոցառումներ (կանխարգելիչ միջոցառումներ).

- քարտուղարների կողմից մուտքային գրավոր արտադրանքի ուշադիր վերանայում, մագնիսական ժապավեններ լսելու, սկավառակների դիտում;
- հատուկ ուշադրություն պետք է դարձնել ծանրոցներին, նամակներին, մեծ փաթեթներին, փաթեթավորման պատյաններին և այլն, ներառյալ գովազդային բրոշյուրները:

Ստուգման նպատակը ահաբեկչության սպառնալիքի մասին հնարավոր հաղորդագրությունները բաց չթողնելն է:

2. Ահաբեկչական սպառնալիքներ պարունակող անանուն նյութերի հետ աշխատելու կանոններ

Ահաբեկչական սպառնալիքներ պարունակող անանուն նյութեր ստանալիս կատարեք հետևյալ պահանջները.

- կարգավորեք այն առավելագույն խնամքով;
- դրեք այն մաքուր, ամուր փակված պոլիէթիլենային տոպրակի մեջ և դրեք առանձին կոշտ թղթապանակում;
- աշխատեք չթողնել ձեր մատնահետքերը դրա վրա;
- եթե փաստաթուղթը հասել է ծրարի մեջ, ապա այն բացվում է միայն ձախ կամ աջ կողմից՝ զգուշորեն մկրատով կտրելով ծայրերը.
- Պահպանեք ամեն ինչ. փաստաթուղթն ինքնին տեքստով, ցանկացած հավելվածով, ծրարով և փաթեթավորմամբ, ոչինչ մի նետեք;
- չընդլայնել փաստաթղթի բովանդակությանը ծանոթ մարդկանց շրջանակը:

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>Թերթ</div> <div>42</div>	
	<div>1-013-25 ՏԱՊ</div>							
						Ստոր.	Ամս.	

ՀԱՎԵԼՎԱԾ 7

ՀՐԱՀԱՆԳ

Ահաբեկիչների կողմից պատանդ վերցնելու դեպքում

1. Ընդհանուր անվտանգության պահանջներ.

Ահաբեկչությունն անբաժան է պատանդ վերցնելուց: Ավագակային հարձակումների ամենատարածված զոհերն են անպաշտպան երեխաները, կանայք և տարեցները: Թաքնվելով մարդկանց հետևում որպես կենդանի վահան՝ ահաբեկիչները հնարավորություն ունեն իրենց պայմանները թելադրել իշխանություններին: Եթե ներկայացված պահանջները չկատարվեն, նրանք սովորաբար սպառնում են սպանել պատանդներին կամ պայթեցնել նրանց իրենց հետ միասին:

Կանխարգելիչ միջոցառումներ՝

- ուղղված զգոնության բարձրացմանը.
- մուտքի խիստ ռեժիմ;
- տարբեր նպատակների համար հսկողության և ազդանշանային համակարգերի տեղադրում.
- Կազմակերպության մշտական անձնակազմը պետք է հրահանգավորվի և վերապատրաստվի նման իրավիճակներում գործելու համար.

Այս ամենը կօգնի որոշ չափով նվազեցնել կազմակերպության տարածքում և գտնվելու վայրում պատանդ վերցնելու հավանականությունը:

2. Երբ պատանդներ են վերցվում.

Գործողություններ պատանդ վերցնելու դեպքում.

- միջադեպի մասին անհապաղ հեռախոսով հայտնել համապատասխան մարմնին և կազմակերպության ղեկավարին.
- Կազմակերպության ղեկավար հեռ. No.;
- ոստիկանության հեռ. (102);
- ԱԱԾ հեռ. Ոչ; հեռ. Ոչ;
- սեփական նախաձեռնությամբ մի մտեք բանակցությունների մեջ ահաբեկիչների հետ.
- անհրաժեշտության դեպքում կատարել զավթիչների պահանջները, եթե դա չի ներառում մարդկանց կյանքին և առողջությանը վնաս պատճառելը, մի հակադրեք ահաբեկիչներին և մի վտանգեք ուրիշների և ձեր կյանքը.

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՏԱՊ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								44

- չիրահրել գործողություններ, որոնք կարող են հանգեցնել ահաբեկիչների կողմից զենքի օգտագործմանը.
- ապահովել համապատասխան իրավապահ մարմինների աշխատակիցների անարգել անցումը (անցումը) դեպքի վայր.
- ԱԱԾ-ի և Ներքին գործերի նախարարության հատուկ նշանակության ջոկատների մարտիկների ժամանումով մանրամասն պատասխանել նրանց հրամանատարների հարցերին և ապահովել նրանց աշխատանքը:

Ապահովել կազմակերպության մշտական անձնակազմի մեջ ահաբեկչական գործողությունների սպառնալիքի կանխարգելման և գործողությունների վերաբերյալ գիտելիքների և հմտությունների սերմանումը (հաշվի առնելով գտնվելու վայրի և տարածքի առանձնահատկությունները), կազմակերպության ղեկավարը տեղական իշխանությունների, ԱԱԾ-ի և ՆԳՆ-ի հետ միասին:

Կազմակերպության մշտական անձնակազմի անվտանգությունն ապահովելու համար մշակվում են հրահանգներ և Գործողությունների ծրագիր:

3. Ի՞նչ անել, եթե ձեզ պատանդ վերցնեն:

Խուճապի մի մատնվեք:

Արժանապատիվ վարվեք - դիմանալ ազատագրկմանը առանց արցունքների, բողոքների կամ ողբի: Անգամ ահաբեկիչները, եթե, իհարկե, լիովին չեն կորցրել իրենց մարդկային տեսքը, հարգանք կունենան քո հանդեպ:

Հարցրեք ահաբեկիչներին՝ կարո՞ղ եք կարդալ, գրել, օգտագործել անձնական հիգիենայի միջոցներ և այլն:

Եթե ձեզ հնարավորություն է տրվում հեռախոսով խոսել հարազատների հետ, վերահսկեք ինքներդ ձեզ: Մի լացիր, մի բղավիր, պահիր այն կարճ և ճիշտ:

Համոզվեք, որ հետևեք ժամանակին՝ նշելով անցած օրերը լուցկիներով, խճաքարերով կամ պատին գծերով:

Փորձեք էմոցիոնալ կապի մեջ մտնել ձեզ հսկող ավագանների հետ, երբեմն պատահում է, որ նրանց կտրականապես արգելվում է պատասխանել պատանդների հարցերին. Հետո խոսիր այնպես, կարծես քեզ հետ, պոեզիա կարդա կամ ցածր ձայնով երգիր:

Անընդհատ մարզե՛ք ձեր հիշողությունը: Հիշելով, օրինակ, պատմական տարեթվերը, դասընկերների անունները, աշխատանքային կամ ուսումնական գործընկերների հեռախոսահամարները և այլն:

Взам. инв. №							1-013-25 СУՊ	Թերթ
Подп. и дата							Ստոր.	Ամս.
Инв. № подл.							45	

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. «Ահաբեկչության դեմ պայքարի մասին» ՀՀ Օրենք Ընդունված է 2005 թվականի մարտի 22-ին:
2. «Հայաստանի հանրապետությունում ահաբեկչության դեմ պայքարի ազգային ռազմավարությունը հաստատելու մասին» ՀՀ Նախագահի կարգադրություն, ընդունված 2012թ-ի ապրիլի 16-ին
3. СП132.13330.2011 Обеспечение антитеррористической защищенности зданий и сооружений. Общие требования проектировани

Инв. № подл.	Подл. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
					Ստոր.	Ամս.		47

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Ինվ. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №							1-013-25 ՏԱՊ	Թերթ
										48
							Ստոր.	Ամս.		

Լիցենզիա

Ինվ. № подл.		Подл. и дата		Взам. инв. №		<div>1-013-25 ՏԱՊ</div>						Թերթ
												49
										Ստոր.	Ամս.	

«ԳԱԶՊԻՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 Թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Инв. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №		1-013-25 ՏԱՊ						Թերթ	
												50	
												Ստոր.	Ամս.

Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ.

Инв. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №								1-013-25 ՏԱՊ		Թերթ
														51
												Ստոր.	Ամս.	

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ
«ԻՆՋԵՆԵՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ»
ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ

Լիցենզիա № ՔՊԼ-001233 առ 23.09.2024թ.

Պատվիրատու – «ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ ԹԲԻԼԻՍՅԱՆ ԽՃՈՒՂԻ 43/2 ՀԱՍՑԵՈՒՄ
ԳՏՆՎՈՂ ՇԵՆՔԻ ՀԻՄՆԱՆՈՐՈԳՈՒՄ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՆԱԽԱԳԻԾ

ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

1-013-25 ՀԱ

Հատոր 4

Տնօրենի տեղակալ-
գլխավոր ճարտարագետ՝

ՆՀԲ պետ

Նախագծի գլխավոր
ճարտարագետ՝

Հ. Իսախիրյան

Գ. Ալավերդյան

Ա. Վարդանյան

Գրքի, հատորի համար	Նշանակումը	Անվանումը	Ծանոթություն
--------------------------	------------	-----------	--------------

**Օրյեկտ՝ «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ Թբիլիսյան խճուղի 43/2 հասցեում գտնվող շենքի
հիմնանորոգում**

Աշխատանքային նախագիծ

1	ԸԲ	Ընդհանուր բացատրագիր	
2	ՃՇ	Ճարտարապետաշինարարական մաս	
2.1	Ճ	Ճարտարապետական լուծումներ	
2.2	ԵԿ	Կոնստրուկտիվ լուծումներ	
3	ԻՑՍ	Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ	
3.1	ԷՄ	Էլեկտրամատակարարման համակարգ	
3.2	ՀԱ Կ ՊԱ	Հրդեհային ազդանշանում Հեռահաղորդակցման համակարգեր Պահպանության տեսահսկման և ազդանշանային համակարգ	
3.3	Գ	Գազամատակարարում	
3.4	ՋԿ	Ջրամատակարարման և կոյուղու համակարգեր	
3.5	ՋՕ	Ջեռուցում և օդափոխություն	
4	ՀԱ	Հրդեհային անվտանգության միջոցառումներ	
5	ԱՊ	Աշխատանքի պայմաններ և կազմակերպում	
6	ՔՊ և ԱԻ	Քաղաքացիական պաշտպանության ու արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման միջոցառումներ	
7	ՏԱՊ	Տեղորհատական ակտերի դեմ պայքարի միջոցառումներ	
8	Ն	Շինարարական աշխատանքների նախահաշիվ	

Согласовано			

Взам. инв. №

Подп. и дата

Инв. № подл.

						1-013-25 ՆԿ		
Փուլ	Մասն	Թերթ	№ստ	Ստոր.	Ամ.ա	Նախագծի կազմը		
ՆԳՃ	Վարդանյան				05.2025			
						Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ «Ինժեներատեխնիկական կենտրոն» մասնաձյուղ		

Բովանդակություն

1	Ելակետային փաստաթղթեր.....	7
	ՏԵՐՄԻՆՆԵՐ ԵՎ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄՆԵՐ	8
2	Օբյեկտի նկարագիրը	10
2.1.	Ընդհանուր տեղեկություններ	10
2.2.	Վերակառուցվող օբյեկտի տեխնիկական սարքերի, սարքավորումների, շենքերի ԵՎ շինությունների անվտանգության ապահովման պահանջների ապահովման միջոցառումները.....	14
2.2.1.	Տեխնիկական սարքերին ներկայացվող պահանջներ.....	14
2.2.2.	Տեխնիկական սարքերի ԵՎ սարքավորումների անվտանգության պահանջների ապահովում	15
2.2.3.	Շենքերի, շինությունների ԵՎ շինությունների անվտանգության ապահովում պահանջներ	15
2.2.4.	Տեղեկատվություն աշխատողների հաշվարկային թվաքանակի, աշխատատեղերի ԵՎ դրանց հագեցվածության մասին	16
3.	ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՎՈՂ ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ հրդեհային անվտանգության ապահովման հիմնական միջոցառումները.....	18
3.1.	Ընդհանուր դրույթներ.....	18
3.2.	Հրդեհային անվտանգության ապահովման ընդհանուր պահանջները.....	18
3.3.	Հրդեհային անվտանգության ապահովման վերաբերյալ կազմակերպչական միջոցառումներ	20
4.4.	Շենքերին, շինություններին, տարածքներին ԵՎ շինարարական հրապարակներին ներկայացվող հրդեհային անվտանգության պահանջներ.....	21
5.	Կապիտալ շինարարության օբյեկտի շենքերի ԵՎ շինությունների միջԵՎ հակահրդեհային միջտարածությունները	27
6.	Հակահրդեհային արտաքին ջրամատակարարման	30
6.1.	Սառը ջրի մատակարարման համակարգերը.....	30

Согласовано			

Взам. инв. №

Подп. и дата

1-013-25 ՀԱ

Инв. № подл.

				Ստոր.	Ամս.
ՆԳՃ	Վարդանյան				
Նախագծող	Սարգսյան				

Հրդեհային անվտանգության
միջոցառումներ

Փուլ

Թերթ

Թերթեր

P

1

77

«Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ
«Ինժեներատեխնիկական
կենտրոն» մասնաձյուղ

6.2. Հակահրդեհային արտաքին ջրամատակարարման	31
7. Ընդունված նախագծային ԵՎ ծավալա-տարածական պլանավորման որոշումների նկարագրությունը ԵՎ հիմնավորումը, շինարարական կոնստրուկցիաների հրակայունության աստիճանը ԵՎ հրդեհային վտանգի դասը.....	32
8. Հրդեհի դեպքում մարդկանց անվտանգությունն ապահովելու նախագծային լուծումների նկարագրությունը ԵՎ հիմնավորումը.....	34
8.1. Հրդեհի տարածման կանխարգելում.....	34
8.2. Հրդեհի մարում ԵՎ փրկարարական աշխատանքներ.....	36
8.2.1. Հրդեհաշիջման ժամանակ հրշեջ ստորաբաժանումների անվտանգությունն ապահովելու միջոցառումները	44
8.3. Տարահանման կազմակերպումը ԵՎ կառավարումը.....	46
8.3.1. Հրդեհի դեպքում լուսային ազդարարումը	53
8.3.2. Հրդեհի ազդանշանման եվ հրդեհաշիջման, հակաձխային պաշտպանության համակարգերի կայանքների պահպանում և տարահանման կազմակերպում.....	55
8.4. Հրդեհի դեպքում գործելու կարգ.....	56
9. Պայթյունի ԵՎ հրդեհի վտանգի հիման վրա շենքերի, շինությունների, տարածքների, սարքավորումների և արտաքին կայանքների կատեգորիայի մասին տեղեկատվություն.....	58
10.3. Հրդեհային ազդանշանային համակարգ, Ազդարարման և տարահանման կառավարման համակարգ	59
10.3.1. Նախագծում ընդունված հիմնական որոշումները	59
10.3.2. Հրդեհի դեպքում ազդարարման ԵՎ մարդկանց տարահանման կառավարման համակարգ	64
11. Վերակառուցվող շինության հրդեհային անվտանգության ապահովման կազմակերպչական ԵՎ տեխնիկական միջոցառումների նկարագրությունը	66
11.1 Ընդհանուր դրույթներ.....	67
11.2 Հրդեհային պաշտպանության անվտանգության կազմակերպում	70
12. Մարդու կյանքին եվ առողջությանը սպառնացող ու գույքի ոչնչացման հրդեհային ռիսկերի հաշվարկ	72
Օգտագործված գրականությունը.....	73

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div>Ստոր.</div> <div>Ամս.</div> </div> <div>1-013-25 ՀԱ</div> <div>Թերթ</div> </div>						
						2

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	75
Լիցենզիա	76
«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ.....	77
Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ.....	78

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 ՀԱ	Թերթ
								3
					Ստոր.	Ամս.		

գործոնների ազդեցության հնարավորություն,

- 13) **շենքի հրակայունության աստիճան՝** կոնստրուկտիվ տարրերի կրողունակությունների, ամբողջականության և ջերմամեկուսացման պահպանման չափանիշ:
- 14) **ազդանշաններ իրավիճակի մասին՝** տեղային հրդեհի ազդանշանման համակարգից երեք ազդանշաններ՝ «ՆՈՐՄԱ», «ԱՆՍԱՐՔՈՒԹՅՈՒՆ» և «ՀՐԴԵՀ», որոնք պետք է փոխանցվեն վերին մակարդակի համակարգին,
- 15) **ազդասարք հրդեհի, ինքնաշխատ՝** պաշտպանվող միջավայրում հրդեհի արգասիքների (ջերմություն, ծուխ, ճառագայթում, գազեր և այլն) տարբեր մեթոդներով հայտնաբերմամբ հրդեհի առկայության մասին ազդանշան կազմավորող սարքվածք,
- 16) **հրդեհի տեղեկացման և տարհանման կառավարման համակարգ՝** հրդեհի բռնկման, տարհանման անհրաժեշտության և ուղղությունների, ինչպես նաև հաջորդակա-նության մասին մարդկանց ժամանակին տեղեկացնելու համար նախատեսված տեխնիկական միջոցների համալիր,

Համառոտագրություններ և նշագրումներ

ПГ	–	Пожарный гидрант
ՀԱՀ	–	հրդեհի ազդանշանման համակարգ,
ՀԱՎՀ	–	հակահրդեհային ավտոմատիկայի համակարգ,
ՀՏՏԿՀ	–	հրդեհի տեղեկացման և տարհանման կառավարման համակարգ,
ՆՓ	–	նորմատիվային փաստաթղթեր,
ՏՓ	–	տեխնիկական փաստաթղթեր:
ՓԾ	–	Փրկարար ծառայություն
ՆԳՆ	–	Ներքին գործերի նախարարություն
ԸՎՀՄ	–	Ընդունիչ-վերահսկիչ հրդեհային սարք
ՀԱՎԳ	–	Հրդեհային ազդանշանի վերահսկման գոտի
ՀԿՄ	–	Հրակայուն մալուխային գիծ
ԻԷԱ	–	Էներգիայի ինքնավար աղբյուր
ՀՊՀ	–	Հակահրդեհային պաշտպանության համակարգ
ՀԱ	–	Հրդեհի ազդասարք

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ	Թերթ 6
					Ստոր.	Ամս.		

Նախագծով նախատեսվում է.

1. Ապամոնտաժել շենքին կից միահարկ կցակառույցը,
2. Ապամոնտաժել շենքի տանիքը,
3. Ապամոնտաժել շենքի պատի պանելները և գոյություն ունեցող պատուհանները,
4. Ապամոնտաժել գոյություն ունեցող հողամասի սահմանից դուրս գտնվող թվով 2 մուտքերը,
5. Ապամոնտաժել շենքի ներքին բոլոր պատերը, թողնել միայն ե/բ կմախքը,
6. Կառուցել կցակառույց վերակառուցվող շենքին կից,
7. Արտաքին պատերը շարել ե/բ ծածկի վրա, պատի պանելների փոխարեն, ինչի արդյունքում շենքի արտաքին մակերեսը կփոքրանա և շինության արտաքին պատերը հողամասի սահմանից կհեռանան ամենաքիչը 100 մմ - ով,
8. Պատերը նախատեսվում է շարել 200 մմ հաստությամբ, տուֆով կամ բետոնե բլոկերով, արտաքինից ջերմամեկուսացնել և երեսապատել բնական քարով

Взам. инв. №		Подп. и дата		Инв. № подл.		<p> 3. Ապամոնտաժել շահքի պատերի պատվարները և գոյություն ունեցող պատմամասերը, 4. Ապամոնտաժել գոյություն ունեցող հողամասի սահմանից դուրս գտնվող թվով 2 մուտքերը, 5. Ապամոնտաժել շենքի ներքին բոլոր պատերը, թողնել միայն ե/բ կմախքը, 6. Կառուցել կցակառույց վերակառուցվող շենքին կից, 7. Արտաքին պատերը շարել ե/բ ծածկի վրա, պատի պանելների փոխարեն, ինչի արդյունքում շենքի արտաքին մակերեսը կփոքրանա և շինության արտաքին պատերը հողամասի սահմանից կհեռանան ամենաքիչը 100 մմ - ով, 8. Պատերը նախատեսվում է շարել 200 մմ հաստությամբ, տուֆով կամ բետոնե բլոկերով, արտաքինից ջերմամեկուսացնել և երեսապատել բնական քարով </p>	Թերթ
						1-013-25 ՀԱ	
				Ստոր.	Ամս.		8

կամ սվաղ-ներկով,

9. Շենքի կցակառույցից նախատեսել գլխավոր մուտքը, 600մմ բարձր ասֆալտի նիշից, աստիճաններով և ԲՄԽ - ների համար աստիճան բարձրացնող էլեկտրական սարքով,
10. Մյուս մուտքը նախատեսել կիսանկուղային հարկից, «Գազպրոմ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սեփականություն հանդիսացող կից հողամասի տարածքից, կառուցելով 1500 մմ լայնությամբ դեպի 0.00 նիշ իջնող աստիճան,
11. Շարել ներքին պատերը նախագծով նշված հատվածներում,
12. Պահպանել գոյություն ունեցող աստիճանները,
13. Շենքի տանիքը նախատեսել հարթ, կազմակերպված ջրահեռացմամբ, կցակառույցից նախատեսել ելք դեպի հարթ տանիք սպասարկման համար,
14. Շենքը երեսապատել տրավերտինով, բազալտով, տուֆով,սվաղով և ներկով (նախագծով նշված հատվածներում),

Շենքը ծառայելու է որպես արտադրական և գրասենյակային նշանակության շինություն: Ներսում նախատեսվում է տարածքը բաժանել.

-1 հարկ.

1. Նախատեսվում է -1 հարկը բաժանել արտադրական սենքերի, պահեստասենյակների, որտեղ պահվելու են մետաղական խողովակներ, դետալներ և գործիքներ,
2. Նախատեսվում է ունենալ 2 սանհանգույց, լոգարաններով:
3. Արտադրական սենք 1 ում և 2 ում նախատեսվում է ունենալ պատուհաններ, վերևում տեղադրված:

1-ին հարկ.

1. Կցակառույցում անմիջապես մուտքի դիմաց նախատեսել պահակակետ,
2. Տվյալ հարկի մնացած հատվածը բաժանել աշխատասենյակների,
3. Իրականացնել տղամարդկանց սանհանգույց, թվով 2-ը, իսկ որպես կանացի սանհանգույց կարող է ծառայել ԲՄԽ-ների համար նախատեսված սանհանգույցը , որն ունի 1.65x1.8մ ներքին չափեր,
4. Միջանցքները նախատեսվում է անջատել աստիճաններից համապատասխան առանձին միջանցքներով:

2-րդ հարկ

1. 2-րդ հարկում նույնպես նախատեսվում է տարածքը բաժանել աշխատասենյակների, նշված հատվածներում ապակեպատումներով առանձնացված,

Взам. инв. №							
	Подп. и дата						
Инв. № подл.							
						1-013-25 ՀԱ	Թերթ
							9
				Ստոր.	Ամս.		

3-րդ հարկ

- Վերակառուցման արդյունքում նախատեսվում է առաստաղների մաքուր բարձրությունը ունենալ 2800մմ, իսկ բոլոր միջանցքների և անցուղիների լայնությունները ամենաքիչը 1800մմ: Շենքում նախատեսվող աշխատողների քանակը - 1 հարկում 6 հոգի է, 1-ին հարկում աշխատելու են ընդհանուր թվով 15 հոգի, իսկ 2-րդ հարկում նախատեսվող աշխատողների քանակը նույնպես 15 հոգի:

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 ՀԱ 10
					Ստոր.	Ամս.	

Վերականգնող օբյեկտում օգտագործվող (շահագործվող) տեխնիկական սարքերը արտադրվում են այն կազմակերպությունների կողմից, որոնք ունեն անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներ և որակյալ մասնագետներ՝ նախագծային փաստաթղթերին համապատասխան՝ հաշվի առնելով գիտության և տեխնիկայի ձեռքբերումները և արդյունաբերական անվտանգության պահանջները: Տեխնիկական սարքերի արտադրության մեջ իրականացվում է արտադրված արտադրանքի որակի հսկողություն և դրանց համապատասխանությունը տեխնիկական փաստաթղթերին, բաղադրիչների և նյութերի մուտքային որակի հսկողություն, ինչպես նաև արտադրված արտադրանքի վերաբերյալ բողոքների գրանցման և վերացման սահմանված ընթացակարգերի պահպանում: Տեխնիկական սարքի տեխնիկական փաստաթղթերում, ներառյալ օտարերկրյա, արտադրողը (մատակարարը) կազմակերպությունը նշում է անվտանգ շահագործման պայմաններն ու պահանջները, այս սարքի և դրա հիմնական բաղադրիչների հսկողության փորձարկումների (ստուգումների) անցկացման մեթոդաբանությունը, ծառայության ժամկետը և սպասարկումը, կենսունակությունը, պահպանման և վերանորոգման և ախտորոշման կարգը:

Տեխնիկական սարքերը ենթակա են պահպանման՝ դրանց օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում: Տեխնիկական սարքը լավ վիճակում պահելու համար կանխարգելիչ սպասարկման շրջանակը և ժամկետները որոշվում են այս սարքի տեխնիկական փաստաթղթերում: Վերակառուցվող օբյեկտը շահագործող կազմակերպությունը կազմակերպում է նշված սարքերի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և վերահսկում դրանց իրականացումը: Վերակառուցվող օբյեկտներում տեխնիկական սարքերը վերանորոգելիս և կարգավորելիս երաշխավորվում է, որ այդ աշխատանքը կատարվում է համապատասխան կանոնակարգերի պահանջների հիման վրա, ինչպես նաև վերանորոգման և ճշգրտման աշխատանքների պլանավորման, որակի վերահսկման և գրանցման սահմանված ընթացակարգերի պահպանմամբ:

Взам. инв. №	տեխնիկական փաստաթղթերում: Վերակառուցվող օբյեկտը շահագործող կազմակերպությունը կազմակերպում է նշված սարքերի տեխնիկական սպասարկման աշխատանքները և վերահսկում դրանց իրականացումը: Վերակառուցվող օբյեկտներում տեխնիկական սարքերը վերանորոգելիս և կարգավորելիս երաշխավորվում է, որ այդ աշխատանքը կատարվում է համապատասխան կանոնակարգերի պահանջների հիման վրա, ինչպես նաև վերանորոգման և ճշգրտման աշխատանքների պլանավորման, որակի վերահսկման և գրանցման սահմանված ընթացակարգերի պահպանմամբ:										
Подп. и дата											
Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ				Թերթ
											11
					Ստոր.	Ամս.					

2.2.2. ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՍԱՐՔԵՐԻ ԵՎ ՍԱՐՔԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ

Մեքենայի կամ սարքավորման արտադրության ընթացքում ապահովվում են տեխնիկական կանոնակարգերին համապատասխան նախագծային փաստաթղթերով սահմանված անվտանգության պահանջները՝ հաշվի առնելով կիրառվող տեխնոլոգիական գործընթացները և կառավարման համակարգերը:

Արտադրողն իրականացնում է մեքենաների և սարքավորումների ռիսկերի գնահատում մինչև դրանք Հայաստանի Հանրապետության տարածքում շրջանառության մեջ դնելը:

Մեքենայի կամ սարքավորման արտադրողը մեքենային և սարքավորումներին տրամադրում է շահագործման հրահանգներ:

Գործողությունների ցանկն ուղղված է պահանջներին բավարարելուն.

- արդյունաբերական անվտանգություն;
- ջերմային անվտանգություն;
- էլեկտրական անվտանգություն;
- պայթյունի անվտանգություն;
- հրդեհային անվտանգություն;
- մեխանիկական անվտանգություն;
- ճառագայթային անվտանգություն;
- կառավարման համակարգի անվտանգություն;
- Վերակառուցվող տարածքներ;
- Վերակառուցվող տեղամասերին և Վերակառուցվող ձեռնարկության տարածքին.

2.2.3. ՇԵՆՔԵՐԻ, ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒՄ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

ՀՀ ՇՆ I-3.01.01-2008 սահմանում է շենքերի և շինությունների, ցանցերի և ինժեներական աջակցության համակարգերի, ինչպես նաև նախագծային գործընթացների համար անհրաժեշտ նվազագույն պահանջները.

- մեխանիկական անվտանգություն;
- հրդեհային անվտանգություն;

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	
<div>1-013-25 ՀԱ</div>	
<div>12</div>	
Ստոր.	Ամս.

- անվտանգությունն բնական վտանգավոր գործընթացների և երևույթների և (կամ) տեխնաձին ազդեցությունների ժամանակ.
- անվտանգ կենսապայմաններ մարդու առողջության և շենքերում և շինություններում մնալու համար.
- անվտանգություն շենքերի և շինությունների օգտագործողների համար.
- շենքերի և շինությունների մատչելիությունը հաշմանդամություն ունեցող անձանց և սահմանափակ շարժունակությամբ բնակչության այլ խմբերի համար.
- շենքերի և շինությունների էներգաարդյունավետություն.
- Շենքերի և շինությունների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության անվտանգ մակարդակը:

Նախագծային փաստաթղթերը պետք է օգտագործվեն որպես հիմնական փաստաթուղթ շենքի կամ կառույցի շահագործման ցիկլի բոլոր հետագա փուլերում շենքի կամ շինության անվտանգության ապահովման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

2.2.4. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԹՎԱՔԱՆԱԿԻ, ԱՇԽԱՏԱՏԵՂԵՐԻ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ՀԱԳԵՑՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Աշխատակիցների քանակը որոշվում է սպասարկող անձնակազմի համալրման ժամանակացույցին համապատասխան՝ ըստ աշխատատեղերի և հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության գործող նորմերը, կանոնները և աշխատանքային օրենսդրությունը:

Աշխատողների մասնագիտական և որակավորման կազմը որոշվում է «Մի շարք դասակարգիչներ հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 07.02.2013թ-ի N 141-Ն որոշմանը, աշխատակիցների որակավորման և անվտանգության կանոնակարգերի պահանջների համաձայն:

Ըստ հարկերի անձնակազմի բաշխումը

Հարկը	Աշխատակիցների քանակը	Նշումներ
-1		
1	2	

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								13

2	15	
3	15	

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №

				Ստոր.	Ամս.

1-013-25 ՀԱ

Թերթ
14

Формат А4

3.3. ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Օբյեկտների ղեկավարները կամ նրանց լիազորած անձինք պարտավոր են աշխատակիցներին ծանոթացնել սույն կանոններին:

Օբյեկտների ղեկավարները կամ նրանց լիազորած անձինք պարտավոր են՝

- անցկացնել աշխատակիցների հրդեհային անվտանգության հրահանգավորում.
- կազմակերպել հրդեհի դեպքում մարդկանց տարահանման ուղիների պլանների մշակումը և համապատասխան վայրերում այդ պլանների տեղադրման աշխատանքները.
- հրդեհային անվտանգության նորմատիվ փաստաթղթերի պահանջների կատարման նպատակով մշակել և իրագործել միջոցառումներ (կազմել միջոցառումների պլան):

Օբյեկտների, ինչպես նաև դրանց կառուցվածքային ստորաբաժանումների հրդեհային անվտանգության համար պատասխանատու հանդիսանում է օբյեկտի ղեկավարը կամ իր կողմից նշանակված անձը: Առանձին տարածքների, շենքերի, շինությունների, արտադրամասերի, տեղամասերի, տեխնոլոգիական սարքավորումների և պրոցեսների, ինժեներական սարքավորումների հրդեհային անվտանգության համար պատասխանատվությունը օբյեկտի ղեկավարի կողմից ընդունված համապատասխան իրավական ակտով կարող է դրվել այլ պաշտոնատար անձանց վրա:

Հրդեհների կանխարգելման, ինչպես նաև դրանց մարման աշխատանքներին օբյեկտների աշխատակիցների ներգրավման նպատակով կարող են ստեղծվել հրդեհային պահպանության հասարակական կազմավորումներ:

Օբյեկտների հրդեհային անվտանգությունն ապահովող մարմինների կողմից Վերակառուցվող, վարչական, պահեստային և օժանդակ շինությունների, ինչպես նաև կառուցվող օբյեկտների շինարարական հրապարակների տեսանելի վայրերում փակցվում են ցուցատախտակներ՝ հրդեհային պահպանության կանչի հեռախոսահամարով:

Հրդեհավտանգ օբյեկտի ղեկավարի կողմից ընդունված համապատասխան իրավական ակտով պետք է սահմանվի հրդեհային վտանգին համապատասխան հակահրդեհային կանոնակարգ, որն իր մեջ ներառում է՝

- ծխելու վայրը և կահավորումը.
- շենքում (արտադրամասում) գտնվող միանվագ թույլատրելի դյուրավառ հումքի, կիսաֆաբրիկատների, պատրաստի արտադրանքի քանակները և պահման վայրերը.
- դյուրավառ թափոնների, հրդեհավտանգ փոշու հավաքման և հագուստների պահման կարգը.
- աշխատանքային օրվա վերջում էլեկտրասարքավորումների հոսանքազրկման, ժամանակավոր կրակային և այլ հրդեհավտանգ աշխատանքներ կատարելու կարգը.

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								17

- աշխատողների գործողությունները հրդեհ հայտնաբերելու դեպքում, ինչպես նաև հակահրդեհային հրահանգավորման անցկացման կարգը, ժամկետները և պատասխանատուները.
- կառուցվող օբյեկտի շինարարական հրապարակում ժամանակավոր շինությունների և արտադրամասերի, շինանյութի և սղոցանյութի պահեստների, հրդեհաշիջման ջրաղբյուրների, հրշեջ վահանակների և դրանց մոտեցման հրշեջ ավտոմեքենաների ճանապարհների տեղանշմամբ շինարարության ղեկավարի կողմից հաստատված և պետական հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության տեսչության հետ համաձայնեցված տարածքի հատակագիծը.
- հրդեհավտանգ օբյեկտի տարածքում բաց կրակի օգտագործման կարգը.
- հրդեհավտանգ օբյեկտի տարածքում բաց կրակի օգտագործման ժամանակ ծխելու կարգը.
- ժամանակավոր հրդեհավտանգ աշխատանքների կատարման կարգը:

Այն օբյեկտներում, որտեղ շինության մեկ հարկում միաժամանակ գտնվում են 10 և ավելի մարդ, տեսանելի վայրերում փակցվում են հրդեհների ժամանակ դեպի ելք ցույց տվող նշագծեր, սլաքներ, նախատեսվում են կայանքներ՝ հրդեհի դեպքում մարդկանց տեղեկացման համար:

Պայթյունավտանգ, ուժեղ ներգործող թունավոր նյութեր օգտագործող, վերամշակող և պահող օբյեկտների ղեկավարները հրդեհ առաջանալու դեպքում հրդեհաշիջման ղեկավարին տրամադրում են այդ նյութերի վերաբերյալ տվյալներ՝ անձնակազմի անվտանգությունն ապահովելու նպատակով:

4.4. ՇԵՆՔԵՐԻՆ, ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ, ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻՆ ԵՎ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՆԵՐԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՅՎՈՂ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

Կազմակերպությունների, շենքերի, շինությունների, շինարարական հրապարակների, բաց պահեստների, ինչպես նաև շենքերին կից հակահրդեհային միջտարածությունները պետք է ժամանակին մաքրվեն հրդեհավտանգ թափոններից: Հրդեհավտանգ թափոնները, աղբը պետք է հավաքվեն հատուկ հատկացված տարածքներում, կոնտեյներների կամ արկղերի մեջ և տեղափոխվեն:

Շենքերի, շինությունների, շինարարական հրապարակների, հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման, շենքերի և շինությունների կառուցման համար:

Շենքերի, շինությունների, բաց պահեստների հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների, անշարժ հրդեհային սանդուղքների, հրդեհային գույքի մոտեցման ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն:

Վերակառուցման պատճառով ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելու նպատակով պետք է տեղադրվեն շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ:

Взам. инв. №																														
Подл. и дата																														
Инв. № подл.																														

1-013-25 ՀԱ

Թերթ

18

Հրշեջ հիդրանտների դիտահորերի կափարիչները և հրշեջ ջրավազաններին հարակից, հրշեջ ավտոմեքենաների կայանման համար նախատեսված հարթակները, պարբերաբար պետք է մաքրվեն սառույցից և ձյունից:

Ժամանակավոր շինությունները, կրպակները, տաղավարները պետք է տեղադրվեն շենքերից և շինություններից 8 մետրից ոչ պակաս հեռավորության վրա կամ հակահրդեհային պատնեշի մոտ (բացառությամբ, այլ իրավական ակտերով սահմանված պահանջվող ավելի մեծ հակահրդեհային միջտարածության): Առանձին բլոկոնտեյներային շենքերը թույլատրվում է տեղադրել խմբերով, յուրաքանչյուր բլոկում 10-ից ոչ ավելի կոնտեյներ, որոնց գումարային մակերեսը չպետք է գերազանցի 800մ2: Այդ շենքերի խմբերից մինչև շինությունները, առևտրական տաղավարները և օբյեկտները ընկած հեռավորությունը չպետք է լինի 15 մ-ից պակաս:

Հակահրդեհային միջտարածություններում, բաց տարածքներում արգելվում է կրակի միջոցով թափոններ ոչնչացնելը, իսկ աղբառնչացման համար նախատեսված հատուկ տեղերում այրումը հսկողությունից դուրս թողնելը:

Հակահրդեհային ջրաղբյուրները, շենքերի և շինությունների մուտքերը արագ ի հայտ բերելու նպատակով, օբյեկտների այդ տարածքները պետք է ապահովված լինեն լուսավորությամբ:

Վերակառուցվող և պահեստային շինությունների համար պետք է որոշվի պայթյունահրդեհավտանգության կարգը և նշվի շինությունների դռների վրա:

Բարձր հրդեհավտանգություն ունեցող սարքավորումների մոտ փակցվում են անվտանգության նշաններ, ցուցանակներ:

Արտադրության պրոցեսում չի թույլատրվում օգտագործել պայթյունահրդեհավտանգության ցուցանիշները չուսումնասիրված նյութեր:

Շենքերի և շինությունների հակահրդեհային համակարգը և սարքավորումները (հակաձխային պաշտպանության, հրդեհային ինքնաշխատ միջոցներ, հակահրդեհային ջրամատակարարման համակարգեր, հակահրդեհային դռներ, փականքներ, հակահրդեհային պատերի, ծածկերի միջի պաշտպանական սարքեր) պետք է մշտապես պահվեն սարքին, աշխատունակ վիճակում:

Դռների ինքնափակման համար օգտագործվող սարքերը պետք է գտնվեն աշխատունակ վիճակում: Չի թույլատրվում տեղադրել հակաձխային, հակահրդեհային դռների նորմալ փակմանը խոչընդոտող հարմարանքներ:

Չի թույլատրվում աշխատանքներ կատարել ջերմային ճնշման ռեժիմների հսկողության համար նախատեսված վերահսկիչ-չափիչ սարքերի տեխնոլոգիական ինքնաշխատ համակարգերի անջատման դեպքում, ինչպես նաև անսարքություններով տեխնիկական սարքերի, սարքավորումների վրա, եթե դրանք կարող են հրդեհի պատճառ դառնալ:

Նորմավորված հրակայունության աստիճան պահանջող մետաղական կամ փայտյա կառուցատարրերի հրակայունության սահմանի բարձրացման կամ հրդեհային

Взам. инв. №	Подп. и дата	Инв. № подл.							Թերթ
						1-013-25 ՀԱ		19	
						Ստոր.	Ամս.		

Формат А4

- ելքի նախամուտքերում, տարահանման ուղիներում (բացառությամբ բնակարանների) ստեղծել հագուստի չորանոցներ, կախիչներ, զգեստապահարաններ, պահել որևէ տեսակի գույք և նյութեր, իսցանել տարահանման ելքերը.
- տարահանման ճանապարհներին ստեղծել մարդկանց ազատ տարահանմանը խոչընդոտող հարմարանքներ.
- տարահանման ճանապարհների պատերի, առաստաղների երեսապատման և հատակի ծածկման համար (բացի IV աստիճանի հրակայության շենքերից) այնպիսի նյութերի օգտագործումը, որոնք նվազ կայորիականության ջերմության

						1-013-25 ՀԱ
				Ստոր.	Ամս.	

Չի թույլատրվում այն նյութերի համատեղ օգտագործումը (եթե դա նախատեսված չէ տեխնոլոգիական աշխատակարգով), պահումը, տեղափոխումը, որոնց փոխազդեցության դեպքում կարող է տեղի ունենալ բռնկում, պայթյուն կամ կարող են առաջանալ այրվող և թունավոր գազեր (միացություններ):

Սարքավորումների պլանային կանխարգելիչ վերանորոգումը և նախապահպանական ստուգումը պետք է կատարվի սահմանված ժամկետներում, տեխնոլոգիական նորմերով և նախագծով նախատեսված հրդեհային անվտանգության պայմանների կատարմամբ:

Օդափոխության սարքերի (պահարաններ, ներկման, չորացման խցիկներ և այլն) խողովակաշարերի կառուցվածքը պետք է կանխի հրդեհավտանգ նստվածքների կուտակումը: Այդ սարքերի մաքրումը պետք է կատարվի հրդեհաանվտանգ եղանակներով, տեխնոլոգիական նորմերի համաձայն, և գրանցվի մատյանում:

Տեխնոլոգիական սարքավորումների, խողովակաշարերի վրա տեղադրվող կայծմարիչները, կայծորսիչները, կրակարգելիչները, փոշու, մետաղի որսիչ և հակապայթյունային սարքերը, ստատիկ էլեկտրականությունից պաշտպանող համակարգերը պետք է պահվեն աշխատանքային վիճակում:

Սարքավորումների, արտադրանքի, մասերի լվացումը, յուղագերծումը պետք է կատարվի հրդեհաանվտանգ եղանակներով, չայրվող տեխնիկական լվացման նյութերի օգտագործմամբ:

Խողովակաշարերում սառած նյութերի, սառցային, բյուրեղահիդրատային և այլ խցանումների վերացումը պետք է կատարվի տաք ջրով, գոլորշով և այլ անվտանգ եղանակներով: Այդ նպատակների համար չի թույլատրվում օգտագործել բաց կրակ:

Չի թույլատրվում պահեստների, Վերակառուցվող շինությունների վրայով անցկացնել այրվող, վառողունակ հեղուկների, դյուրավառ փոշիների, այրվող գազերի փոխադրման խողովակաշարեր:

Պայթյունահրդեհավտանգ տեղամասերում, շինություններում, արտադրամասերում աշխատանքները պետք է կատարվեն միայն կայծ չառաջացնող նյութերից (գունավոր մետաղներից) պատրաստված կամ պայթյունաանվտանգության պահանջներին համապատասխանող գործիքներով:

Արտադրության ընթացքում վառողունակ փոշեգոյացման դեպքում շինությունների պատերը, առաստաղները, կառուցվածքները և սարքավորումները պետք է կանոնավոր կերպով մաքրվեն: Մաքրման աշխատանքների պարբերականությունը սահմանվում է կազմակերպության ղեկավարի կողմից ընդունված համապատասխան իրավական ակտով:

Հակահրդեհային դռների ինքնափակման մեխանիզմները պետք է պահվեն սարքին վիճակում: Հրապատենշող սարքերը աշխատանքային օրվա վերջում պետք է փակվեն:

Մշակման խցիկներում, յուղային վաննաներում ջերմաստիճանը պետք է հսկվի ինքնաշխատ սարքերով:

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> <div> <div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> </div> <div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> <div style="width: 20px; height: 20px; border: 1px solid black;"></div> </div> </div> <div style="margin-top: 5px;"> <div style="width: 40px; height: 15px; border: 1px solid black; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">Ստոր.</div> <div style="width: 40px; height: 15px; border: 1px solid black; display: flex; align-items: center; justify-content: center;">Ամս.</div> </div> </div> <div style="text-align: center; flex-grow: 1;"> 1-013-25 ՀԱ </div> <div style="width: 50px; text-align: center;">Թերթ</div> </div>						
						23

5. ԿԱՊԻՏԱԼ ՇԻՆԱՐԱԻՈԹՅԱՆ ՕԲՅԵԿՏԻ ՇԵՆՔԵՐԻ ԵՎ ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԵՎ ՀԱԿԱՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ՄԻՋՏԱՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Արդյունաբերական կազմակերպությունների օժանդակ շենքերի միջև հակահրդեհային միջտարածությունները ընդունվում են ըստ 4.1 աղյուսակի, իսկ արդյունաբերական և գյուղատնտեսական կազմակերպությունների Վերակառուցվող շենքերի միջև՝ ըստ ՀՀՇՆ21-01-2014 շինարարական նորմերի:

Բնակելի, հասարակական և I ու II հրակայունության աստիճանի օժանդակ շենքերից մինչև Վերակառուցվող շենքերը և I ու II հրակայունության աստիճանի ավտոտնակները եղած նվազագույն հեռավորությունը պետք է ընդունել 9 մ-ից ոչ պակաս, իսկ մինչև պոլիմերային կամ այրվող նյութերից պատրաստված ծածկերով Վերակառուցվող շենքերը՝ 15 մ:

Աղյուսակ 5.1

Շենքերի հրակայունության աստիճանը	Հակահրդեհային միջտարածությունները՝ կախված օժանդակ շենքերի հրակայունության աստիճանից, մ		
	I, II	III	IV, V
I, II	6	8	10
III	8	8	10
IV, V	10	10	15

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՀԱ</div>	Թերթ
								24
					Ստոր.	Ամս.		

6. ՀԱԿԱՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐՄԱՆ

6.1. ՍԱՌԸ ՋՐԻ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԸ

Ջրմուղի ներքին համակարգերը (խմելու-կենցաղային, Վերակառուցվող, հակահրդեհային) ներառում են՝ ներանցումներ, ջրաչափական հանգույցներ, բաժանարար ցանցեր, կանգնակներ, սանիտարական սարքերին և տեխնոլոգիական սարքավորումներին մոտեցվող խողովակներ և ջրաբաշխիչ սարքավորանքներ, փակող ու կարգավորող արմատուր: Տեղական պայմաններից և արտադրության տեխնոլոգիայից կախված, ջրամատակարարման ներքին համակարգում կարող են ներառվել նաև պոմպային կայանքներ և պաշարապահ ու կարգավորման ծավալներ:

Ջրմուղի ներքին համակարգի ընտրությունը պետք է կատարել ելնելով տեխնիկատնտեսական նպատակահարմարությունից, սանիտարահիգիենիկ և հակահրդեհային պահանջներից, հաշվի առնելով նաև արտադրության տեխնոլոգիական պահանջները: Չի թույլատրվում խմելու-կենցաղային ջրմուղների ցանցերի միացումը ջրմուղի այլ ցանցերին, որոնցով տրվում է ոչ խմելու որակի ջուր:

Վերակառուցվող ջրմուղի համակարգերը պետք է բավարարեն տեխնոլոգիական պահանջներին և չառաջացնեն սարքերի ու խողովակաշարերի քայքայում, ինչպես նաև դրանցում աղերի կուտակում ու կենսաբանական գոյացումներ:

Շենքերում (շինություններում) դրանց նշանակությունից կախված նախատեսել է ներքին ջրմուղների հետևյալ համակարգեր՝

- խմելու-կենցաղային,
- հակահրդեհային,
- Վերակառուցվող (մեկ կամ մի քանի):

Խմելու-կենցաղային կամ Վերակառուցվող ջրմուղներ ունեցող շենքերում (շինություններում), հակահրդեհային ջրմուղի համակարգը պետք է միացնել նշված համակարգերից որևէ մեկի հետ:

Վերակառուցվող և օժանդակ շենքերում, կախված արտադրության տեխնոլոգիայի պահանջներից և արդյունաբերության տարբեր բնագավառներում նախագծման նորմատիվ փաստաթղթերին համապատասխան ջրի ծախսի կրճատման նպատակով պետք է նախատեսել շրջադարձային և ջրի կրկնակի օգտագործման համակարգեր: Տեխնոլոգիական լուծույթների, արտադրանքի և սարքավորումների հովացման համար ջրամատակարարման շրջադարձային համակարգերը, տեխնիկական հնարավորության

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div>1-013-25 ՀԱ</div> <div>Ստոր. Ամս.</div> </div> <div>Թերթ</div> </div>						
						27

դեպքում, պետք է նախագծել առանց շիթի խզման հովացուցչին ջրի մատակարարմամբ՝ օգտագործելով մնացորդային ճնշումը:

6.2. ՀԱԿԱՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՐՏԱՔԻՆ ՋՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ

Այս բաժինը լրացվել է նախագծային բնութագրերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ընթացիկ կարգավորող նյութեր.

ՀՀՇՆ 40-01.01-2014 «Շենքերի ներքին ջրամատակարարում եվ ջրահեռացում»

Նախագիծը պարունակում է պայմաններ, որոնք ապահովում են.

- օգյեկտի տեխնոլոգիական կարիքների համար մաքուր ջրի սպառման կրճատում՝ վերամշակման ջրամատակարարման համակարգերի կազմակերպման միջոցով.
- վերացնել աղտոտված կեղտաջրերի արտահոսքը ջրային մարմիններ.
- կենցաղային կեղտաջրերի մաքրում.

Ջրի հաշվարկային սպառումը

Կենցաղային, խմելու կարիքների համար ջրի հաշվարկային սպառումը որոշվում է համաձայն ՇՆևԿ 2.04.01-85.

Տեխնոլոգիական կարիքների համար ջրի սպառման ծավալներն ընդունված են պատվիրատուի կողմից տրամադրված տվյալների համաձայն:

Արտադրական նշանակության սենքերում ներքին հրդեհաշիջման համակարգի համար նախատեսել հրշեջ ծորակներ, առնվազն մեկ կետով յուրաքանչյուր հարկի համար, համաձայն ՀՀՇՆ 40-01.01-2014-ի պահանջների:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ՀԱ		Թերթ
							Ստոր.	Ամս.	28

7. ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ԵՎ ԾԱՎԱԼԱ-ՏԱՐԱԾԱԿԱՆ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄԸ, ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԿՈՆՍՏՐՈՒԿՑԻԱՆԵՐԻ ՀՐԱԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆԸ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ՎՏԱՆԳԻ ԴԱՍԸ

Շինությունների հրակայունության աստիճանը որոշվում է ըստ շինարարական կոնստրուկցիաների՝ համաձայն «Հրդեհային անվտանգության մասին» ՀՀ օրենքի՝ (ընդունված 18.04.2001թ), ՇՆԿ-ի «Հրդեհային պաշտպանության համակարգերի: Պաշտպանված օբյեկտների հրակայունության ապահովում» և ՀՀՇՆ 21-01-2014 «Շենքերի եվ շինությունների հրդեհային անվտանգություն»

Հրդեհի դեպքում շենքերի ընդհանուր կայունությունն ու երկրաչափական անփոփոխությունն ապահովելու համար նախագիծը ընդունել է շենքի կառուցվածքի տարրերի հետևյալ հրակայունության աստիճանների, համաձայն աղյուսակ 7.1-ի պահանջների:

**Աղյուսակ 7.1. - Շենքերի կառույցների հրդեհային դիմադրություն
Շենքերի կոնստրուկտիվ բնութագրերը կախված հրակայունության աստիճանից**

Շենքերի կոնստրուկցիաների հրակայունության աստիճանը	Բնութագիր
I	Շենքեր, որոնց կրող կամ պատող կոնստրուկցիաները բնական կամ արհեստական քարե, բետոնե կամ երկաթբետոնե շինանյութերից են՝ թերթավոր և սալիկային չայրվող նյութերի օգտագործմամբ
II	Շենքեր, որոնց կրող կամ պատող կոնստրուկցիաները բնական կամ արհեստական քարե, բետոնե կամ երկաթբետոնե շինանյութերից են, օգտագործվում են թերթավոր և սալիկային չայրվող շինանյութեր: Շենքերի ծածկերում կարելի է օգտագործել չպաշտպանված պողպատե կոնստրուկցիաներ:
III	Շենքեր, որոնց կրող կամ պատող կոնստրուկցիաները բնական կամ արհեստական քարե, բետոնե կամ երկաթբետոնե շինանյութերից են: Միջհարկային ծածկերի համար կարելի է օգտագործել փայտե կոնստրուկցիաներ, պաշտպանված ծեփասվաղով կամ դժվար այրվող թիթեղային և սալիկային նյութերով: Ծածկի տարրերին հրակայունության և կրակի տարածման սահմանների վերաբերյալ պահանջներ չեն ներկայացվում, ընդ որում, ձեղնահարկի ծածկի փայտե կոնստրուկցիաները պետք է տոգորված լինեն

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								29

						1-013-25 ՀԱ
				Ստոր.	Ամս.	

Հրդեհի տարածումը կանխարգելվում է այրման մակերեսի ինտենսիվությունը և տևողությունը սահմանափակող միջոցառումների իրականացմամբ: Դրանց են վերաբերում.

- սենքում, սենքերի միջև, տարբեր գործառնական հրդեհային վտանգավորության սենքերի խմբերի միջև, հրդեհային հատվածամասերի միջև, ինչպես նաև շենքերի միջև հրդեհի վտանգավոր գործոնների տարածումն արգելակող կոնստրուկտիվ և ծավալահատակագծային լուծումները,
- շենքի կոնստրուկցիաների, այդ թվում՝ տանիքածածկերի, ճակատների հարդարման ու երեսապատման, սենքերի և տարահանման ուղիների մակերևութային շերտերում օգտագործվող շինարարական նյութերի հրդեհային վտանգավորության սահմանափակումը,
- սենքերի և շենքերի տեխնոլոգիական պայթյունահրդեհային և հրդեհային վտանգավորության նվազեցումը,
- հրդեհաշիջման առաջնային, այդ թվում՝ ավտոմատ հրդեհաշիջման միջոցների առկայությունը,
- հրդեհի մասին ազդանշանումը և ազդարարումը:

Շենքերի մասերը, որտեղ հրդեհի մարումը դժվար է իրականացնել (տեխնիկական սենքեր և հարկեր, նկուղային և որմնախարսխային հարկեր ու շենքի այլ մասեր), պետք է սարքավորել լրացուցիչ միջոցներով՝ ուղղված այրման մակերեսի, ինտենսիվության և տևողության սահմանափակմանը:

Տարբեր դասի գործառական հրդեհային վտանգավորության շենքերի մասերը և սենքերը միմյանցից պետք է բաժանված լինեն հրակայունության սահմաններով և կոնստրուկտիվ հրդեհային վտանգավորության դասերով՝ նորմավորված պատող կոնստրուկցիաներով կամ հակահրդեհային պատնեշներով: Ընդ որում, այդպիսի պատող կոնստրուկցիաներին և հակահրդեհային պատնեշների տեսակներին ներկայացվող

Взам. инв. №	<p>սենքեր և հարկեր, նկուղային և որմնախարսխային հարկեր ու շենքի այլ մասեր), պետք է սարքավորել լրացուցիչ միջոցներով՝ ուղղված այրման մակերեսի, ինտենսիվության և տևողության սահմանափակմանը:</p>												
Подп. и дата	<p>Տարբեր դասի գործառական հրդեհային վտանգավորության շենքերի մասերը և սենքերը միմյանցից պետք է բաժանված լինեն հրակայունության սահմաններով և կոնստրուկտիվ հրդեհային վտանգավորության դասերով՝ նորմավորված պատող կոնստրուկցիաներով կամ հակահրդեհային պատնեշներով: Ընդ որում, այդպիսի պատող կոնստրուկցիաներին և հակահրդեհային պատնեշների տեսակներին ներկայացվող</p>												
Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ				Թերթ		
					Ստոր.	Ամս.							31

պահանջները սահմանվում են, հաշվի առնելով սենքերի գործառական հրդեհային վտանգավորությունը, հրդեհային բեռնվածքի մեծությունը, հրակայունության աստիճանը և շենքի կոնստրուկտիվ հրդեհային վտանգավորության դասը:

Շինարարական կոնստրուկցիաները չպետք է նպաստեն այրման թաքնված տարածմանը:

Շինարարական կոնստրուկցիաների ամրակման հանգույցի հրակայունությունը պետք է լինի կոնստրուկցիայի պահանջվող հրակայունությունից ոչ ցածր:

Նորմավորված հրակայունությամբ և հրդեհային վտանգավորությամբ պատող կոնստրուկցիաների հետ խողովակաշարով և մալուխներով փոխհատվող հանգույցները չպետք է նվազեցնեն կոնստրուկցիաների պահանջվող հրդեհատեխնիկական ցուցանիշները:

Կոնստրուկցիաների բաց մակերևույթի վրա պատված հատուկ հրապաշտպան ծածկույթները և տոգորանյութերը պետք է համապատասխանեն կոնստրուկցիաների հարդարմանը ներկայացվող պահանջներին: Տեխնիկական փաստաթղթերում այդ ծածկույթների և տոգորանյութերի վերաբերյալ պետք է տրված լինի դրանց փոխարինման կամ վերականգնման պարբերականությունը՝ կախված շահագործման պայմաններից: Կոնստրուկցիաների հրակայունության սահմանը բարձրացնելու կամ հրդեհային վտանգավորության դասը նվազեցնելու նպատակով անհրաժեշտ է այդ կոնստրուկցիաները հատուկ հրապաշտպան նյութերով ենթարկել տոգորման: Կոնստրուկցիաների հրակայունության սահմանների բարձրացման կամ հրդեհային վտանգավորության կարգերի նվազեցման դեպքում չի թույլատրվում հատուկ հրապաշտպան ծածկույթների օգտագործումն այն տեղերում, որտեղ բացառվում է դրանց պարբերական փոխարինումը կամ վերականգնումը:

Ծածկերի և վերնածածկերի հրակայունության սահմանը բարձրացնելու նպատակով օգտագործվող կախովի առաստաղներն ըստ հրդեհային վտանգավորության պետք է համապատասխանեն այդ ծածկերին և վերնածածկերին ներկայացվող պահանջներին: Տարահանման ուղիներում և սենքերում կախովի առաստաղների հիմնակմախքը հարկավոր է իրականացնել չայրվող նյութերից: Կախովի առաստաղներով սենքերում հակահրդեհային միջնորմերը պետք է բաժանեն դրանցից վեր գտնվող տարածությունը: Կախովի առաստաղների հետևի տարածությունում չի թույլատրվում

Взам. инв. №	Подп. и дата	Инв. № подл.							Թերթ	
								1-013-25 ՀԱ		32
				Ստոր.		Ամս.				

- ✓ հրշեջ սանդուղքներ շենքի գլխավոր ճակատում, եթե շենքի լայնությունը չի գերազանցում 150 մ-ը, իսկ գլխավոր ճակատին հակադիր կողմից գոյություն ունի հակահրդեհային ջրագիծ,
- ✓ ելք դեպի տանիք 100 մ²-ուց ոչ ավելի մակերեսով վերնածածկ ունեցող միահարկ շենքերում:

Շենքերի ձեղնահարկերում, հարկավոր է նախատեսել մշտական սանդուղքներով սարքավորված ելքեր դեպի տանիք՝ դռներից, ելանցքներից կամ 0,6x0,8 մ-ից ոչ պակաս չափերով պատուհաններից: Սանդղավանդակներից ելքերը դեպի տանիք կամ ձեղնահարկ պետք է նախատեսել ելքի առջև հարթակներ ունեցող սանդղաբազուկներով՝ 0,75x1,5 մ-ից ոչ պակաս չափերով 2-րդ տեսակի հակահրդեհային դռների միջով: Գ1, Գ2, Գ3 և Գ4 դասի մինչև 15 մ բարձրությամբ շենքերում դեպի ձեղնահարկ կամ տանիք ելքերը թույլատրվում է իրականացնել սանդղավանդակների պատերին ամրացված պողպատե ելարաններով, 0,6x0,8 մ չափերով 2-րդ տեսակի հակահրդեհային ելանցքների միջով:

Տեխնիկական հարկերում, այդ թվում՝ տեխնիկական ներքնահարկերում և տեխնիկական ձեղնահարկերում անցման բարձրությունը առլույս պետք է լինի 1,8 մ-ից ոչ պակաս, ձեղնահարկերում ամբողջ շենքի երկարությամբ՝ 1,6 մ-ից ոչ պակաս: Այդ անցումների լայնությունը պետք է լինի 1,2 մետրից ոչ պակաս: 2 մ-ից ոչ ավելի երկարությամբ առանձին տեղամասերում ելքի բարձրությունը թույլատրվում է փոքրացնել մինչև 1,2 մ, իսկ լայնությունը՝ մինչև 0,9 մ:

Տանիքածածկերի (այդ թվում՝ լուսաաերացիոն երդիկների տանիքածածկի) վրա բարձրանալու համար բարձրությունների 1 մ-ից ավելի անկման տեղերում պետք է նախատեսել հրշեջ սանդուղքներ: Տանիքածածկի 10 մ-ից ավելի բարձրությունների անկումներում չեն նախատեսվում հրշեջ սանդուղքներ, եթե տանիքածածկի յուրաքանչյուր 100 մ²-ից ավելի մակերեսով յուրաքանչյուր տեղամաս ունի նորմերի պահանջները բավարարող՝ դեպի տանիքածածկ տանող սեփական ելք, կամ տանիքածածկի ստորին հատվածի բարձրությունը չի գերազանցում 10 մ-ը:

Սանդղաբազուկների միջև և սանդղաբազուկների բազրիքների միջև պետք է նախատեսել բացակ հատակագծում՝ առլույս 75 մմ-ից ոչ պակաս լայնությամբ:

Բնակավայրերի տարածքում հրշեջ փրկարարական ստորաբաժանումները պետք է տեղաբաշխել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համապատասխան,

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՀԱ</div> <div>Ստոր. Ամս.</div>	<div>Թերթ</div> <div>35</div>

						1-013-25 ՀԱ
				Ստոր.	Ամս.	

- Հրդեհաշիջման ղեկավարին ենթարկվում են հրդեհի վայրում գտնվող հրդեհային պահպանության բոլոր ուժերն ու միջոցները: Պաշտոնատար անձինք և քաղաքացիները չեն կարող միջամտել նրա գործողություններին կամ չկատարել հրդեհաշիջմանը վերաբերող նրա կարգադրությունները:

Հրդեհաշիջման ղեկավարի՝ իր իրավասության շրջանակներում ներկայացրած պահանջները պարտադիր են կատարման բոլոր այն պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների համար, որոնց դրանք ուղղված են: Ղեկավարն իրավասու է անել կատարման համար պարտադիր կարգադրություններ հրդեհի գոտում գտնվող օբյեկտների, առանձին արտադրությունների, տեղամասերի, ագրեգատների աշխատանքի դադարեցման և սարքավորումների անջատման վերաբերյալ, հրդեհաշիջումը կազմակերպելու նպատակով հրդեհված օբյեկտի պաշտոնատար անձանցից ստանալ

Հրդեհաշիջման կազմակերպման և կատարման հիմնական դրույթները սահմանվում են հրդեհային պահպանության մարտական կանոնագրքով:

The image displays three sequential screenshots of the Yandex Maps mobile application interface, demonstrating route planning from a common starting point: 'The Administrative District of Arabkir'.

Screenshot 1 (Top): The destination is 'Pushkin Street, 2'. The estimated travel time is 16 minutes (9.7 km) and the arrival time is 23:42. A warning indicates 'Route leads to closed area'. The map shows a route through the city center, passing near landmarks like the Kanaker Hydroelectric Power Station and the Red Castle.

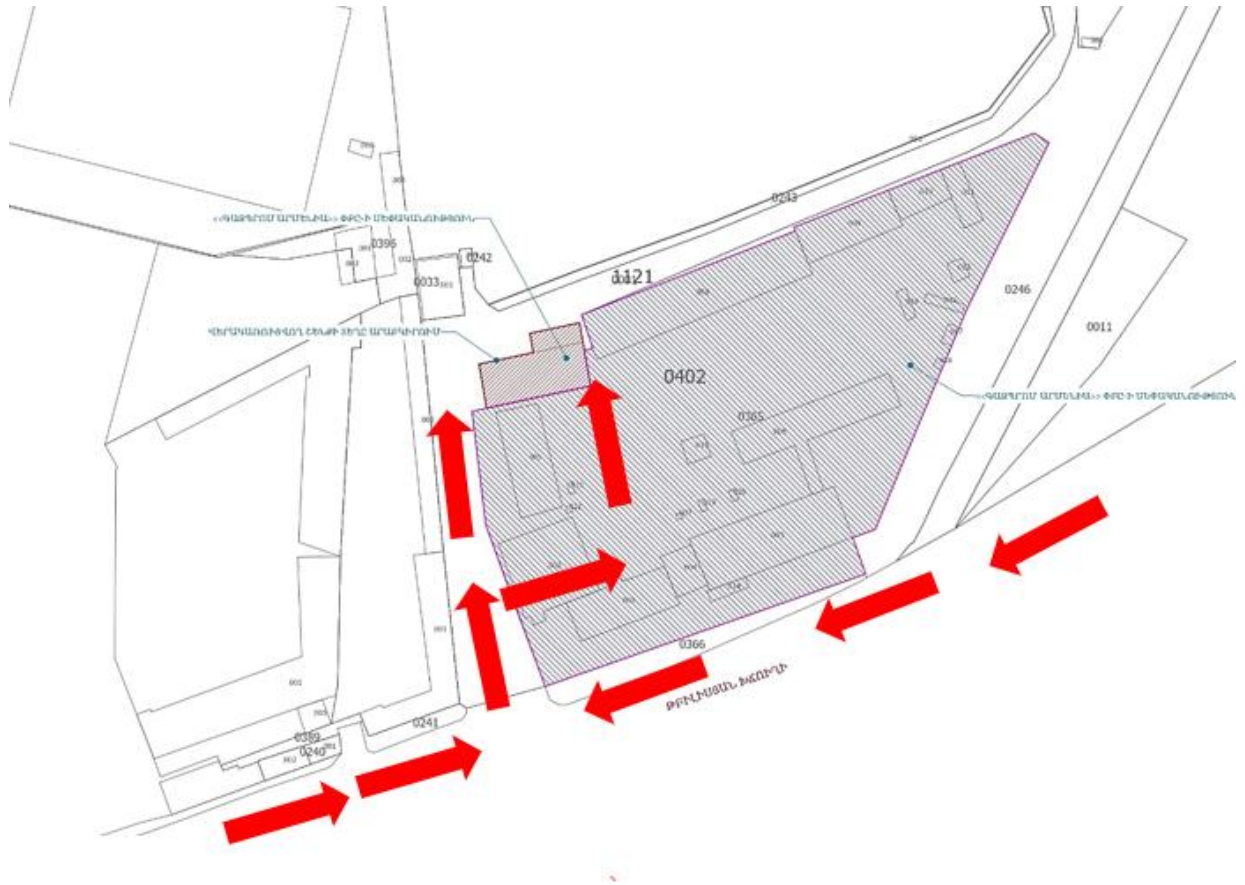
Screenshot 2 (Middle): The destination is 'Acharyan Street, 44'. The estimated travel time is 5 minutes (2.31 km) and the arrival time is 23:33. The map shows a shorter route through the Kanaker district, passing near the Kanaker Hydroelectric Power Station and the Red Castle.

Screenshot 3 (Bottom): The destination is 'Kanakaner Hydroelectric Power Station'. The estimated travel time is 9 minutes (4.1 km) and the arrival time is 23:41. The map shows a route passing near the Kanaker Hydroelectric Power Station and the Red Castle.

Each screenshot includes a search bar, a list of transport modes (car, bus, tram, walking, bicycle, scooter), a 'Parameters' dropdown, and a 'Details' link. The map displays the route in green, with the starting point marked by a red pin and the destination by a black pin.

Նկար 8.1. ՀՀ ՆԳՆ ՓՋ-ների տեղակայման վայրերը և մոտեցման ճանապարհները

Նկար 8.2. Վերակառուցվող շինությանը փրկարարական տեխնիկայի մոտեցման ուղիները

Հակահրդեհային ծառայության աշխատակիցները, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, պատասխանատվություն են կրում հրդեհաշիջման ժամանակ թույլ տրված սխալների, ինչպես նաև իրենց պարտականությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար:

Կապիտալ շինարարության օբյեկտերին արտակարգ, վթարային և հրդեհի դեպքերում փրկարարական տեխնիկայի մոտեցումներն ապահովվում է Վերակառուցվող ձեռնարկության գլխավոր հատակագծով սահմանված ներտնտեսային ճանապարհներով և անցուղիներով (ըստ ՀՀ Կառավարություն 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 1920-Ն որոշման պահանջների), որոնց թողունակությանն ապահովվում է շենքերի և շինությունների միջև հակահրդեհային տարածություններով:

Взам. инв. №	<p>Հակահրդեհային ծառայության աշխատակիցները, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, պատասխանատվություն են կրում հրդեհաշիջման ժամանակ թույլ տրված սխալների, ինչպես նաև իրենց պարտականությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման համար:</p>							
Подп. и дата	<p>Կապիտալ շինարարության օբյեկտերին արտակարգ, վթարային և հրդեհի դեպքերում փրկարարական տեխնիկայի մոտեցումներն ապահովվում է Վերակառուցվող ձեռնարկության գլխավոր հատակագծով սահմանված ներտնտեսային ճանապարհներով և անցուղիներով (ըստ ՀՀ Կառավարություն 2011 թվականի դեկտեմբերի 29-ի N 1920-Ն որոշման պահանջների), որոնց թողունակությանն ապահովվում է շենքերի և շինությունների միջև հակահրդեհային տարածություններով:</p>							
Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ	Թերթ
								40
				Ստոր.	Ամս.			

Վերակառուցվող շինության տարածքում հրդեհային անվտանգության ոլորտում ծառայություններ է մատուցում ՀՀ ՆԳՆ ՓԾ հրշեջ-փրկարարական տարածքային կազմավորումները: Հրդեհային ստորաբաժանումների՝ հրդեհի վայր ժամանելու ժամանակը չի գերազանցում «Հրդեհային անվտանգության պահանջների տեխնիկական կանոնակարգ»-ի պահանջներով սահմանված ժամանակը:

Հրդեհաշիջման ստորաբաժանումների անվտանգության ապահովումը հրդեհների մարման ժամանակ իրականացվում է Աշխատանքի անվտանգության կանոնների պահանջներին համապատասխան՝ ՀՀ ՆԳՆ Փրկարար ծառայության կանոնակարգերին:

Հրդեհաշիջումն իրականացվում է գործող ջրամատակարարման վրա տեղակայված հրշեջ հիդրանտներից շարժական հրդեհաշիջման սարքավորումներով:

Օրյեկտում միջոցներ են ձեռնարկվել հրդեհաշիջման ժամանակ հրշեջ ծառայության անվտանգությունն ապահովելու համար՝ համաձայն ՀՀԾՆ-21-01-2014 «Շենքերի եվ շինությունների հրդեհային անվտանգություն»

Հրդեհային ստորաբաժանումների անվտանգության ապահովման միջոցառումները ներառում են.

- արտակարգ իրավիճակներում մշակված գործողությունների պլանի առկայությունը.
- արտակարգ իրավիճակների դեպքում համապատասխան կազմակերպչական և տեխնիկական միջոցառումների ապահովում.
- հրշեջների ժամանակին ժամանումը կանչի վայր.
- շենք մուտքի ապահովում;
- անհրաժեշտ ջրի հոսքով հրդեհի մարման հնարավորության ապահովում.
- հրշեջ հիդրանտով ջրհոր ազատ մուտքի ապահովում: Հրդեհային հիդրանտների տեղակայման վայրերում նշեք ԳՕՍՏ Ռ 12.4.026-2001 համաձայն նշաններ.

Հրդեհը մարելիս հրշեջ բաժնի անձնակազմը պարտավոր է աշխատել մարտական հագուստով՝ պահպանելով անվտանգության նախազգուշական միջոցները, իսկ ծխի դեպքում՝ կրել անհատական շնչառական միջոցներ:

Օբյեկտի շահագործման հանձնման փուլում կկազմակերպվեն հրշեջ-

	Взам. инв. №	
	Подп. и дата	
	Инв. № подл.	
		Թերթ
		41

• շենք մուտքի ապահովում;

• անհրաժեշտ ջրի հոսքով հրդեհի մարման հնարավորության ապահովում.

• հրշեջ հիդրանտով ջրհոր ազատ մուտքի ապահովում: Հրդեհային հիդրանտների տեղակայման վայրերում նշեք ԳՕՍՏ Ռ 12.4.026-2001 համաձայն նշաններ.

Հրդեհը մարելիս հրշեջ բաժնի անձնակազմը պարտավոր է աշխատել մարտական հագուստով՝ պահպանելով անվտանգության նախազգուշական միջոցները, իսկ ծխի դեպքում՝ կրել անհատական շնչառական միջոցներ:

Օբյեկտի շահագործման հանձնման փուլում կկազմակերպվեն հրշեջ-

						1-013-25 ՀԱ	
				Ստոր.	Ամս.		

տեխնիկական վարժանքներ՝ հրդեհաշիջման պլան մշակելու համար:

Շահագործող և տեղակայման կազմակերպության աշխատակիցները առնվազն վեց ամիսը մեկ ստուգում են հրդեհային պաշտպանության համակարգերի գործունակությունը և վարժանքներ են անցկացնում աշխատող անձնակազմի գործողությունները և տեղանքի հրդեհային պաշտպանությունը արտակարգ իրավիճակներում, նրանք նաև ապահովում են հրահանգների մշակումը, համակարգումը և հաստատումը օպերատիվ անձնակազմ հրդեհային պայմաններում գործողությունների համար.

Հրդեհի վայր ժամանած օբյեկտի ղեկավարը հրդեհը մարելիս հրշեջ ստորաբաժանումների անվտանգությունն ապահովելու նպատակով պարտավոր է.

- կազմակերպել հրշեջ ստորաբաժանումների հրահանգավորում.
- օգնություն ցուցաբերել կրակին մուտք գործելու ամենակարճ ճանապարհի ընտրության հարցում.
- նշել հրշեջ մեքենաների տեղադրման անվտանգ վայրերը.
- տեղեկացնել հրդեհաշիջման ղեկավարին և հրշեջ ստորաբաժանման անձնակազմին, ժամանելուն պես, հաստատության, հարակից շենքերի և շինությունների նախագծման և տեխնոլոգիական առանձնահատկությունների, պահեստավորված և օգտագործված նյութերի, նյութերի, արտադրանքի և այլ նյութերի քանակի և հրդեհավտանգավոր հատկությունների մասին. հրդեհի հաջող մարման համար անհրաժեշտ տեղեկատվություն.
- կազմակերպել օբյեկտի ուժերի և ռեսուրսների ներգրավումը հրդեհը մարելու և դրա զարգացումը կանխելու հետ կապված անհրաժեշտ միջոցառումների իրականացմանը.
- դադարեցնել բոլոր աշխատանքները տեղում (եթե դա թույլատրելի է արտադրության գործընթացի համաձայն), բացառությամբ հրդեհաշիջման միջոցառումների հետ կապված աշխատանքների.
- ապահովել հրդեհաշիջման աշխատանքներին մասնակցող աշխատողների կողմից անվտանգության պահանջների պահպանումը:

Այս շենքերում հրդեհները մարելու մարտական գործողություններն իրականացվում են ծանր և վտանգավոր պայմաններում, հետևաբար

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								42

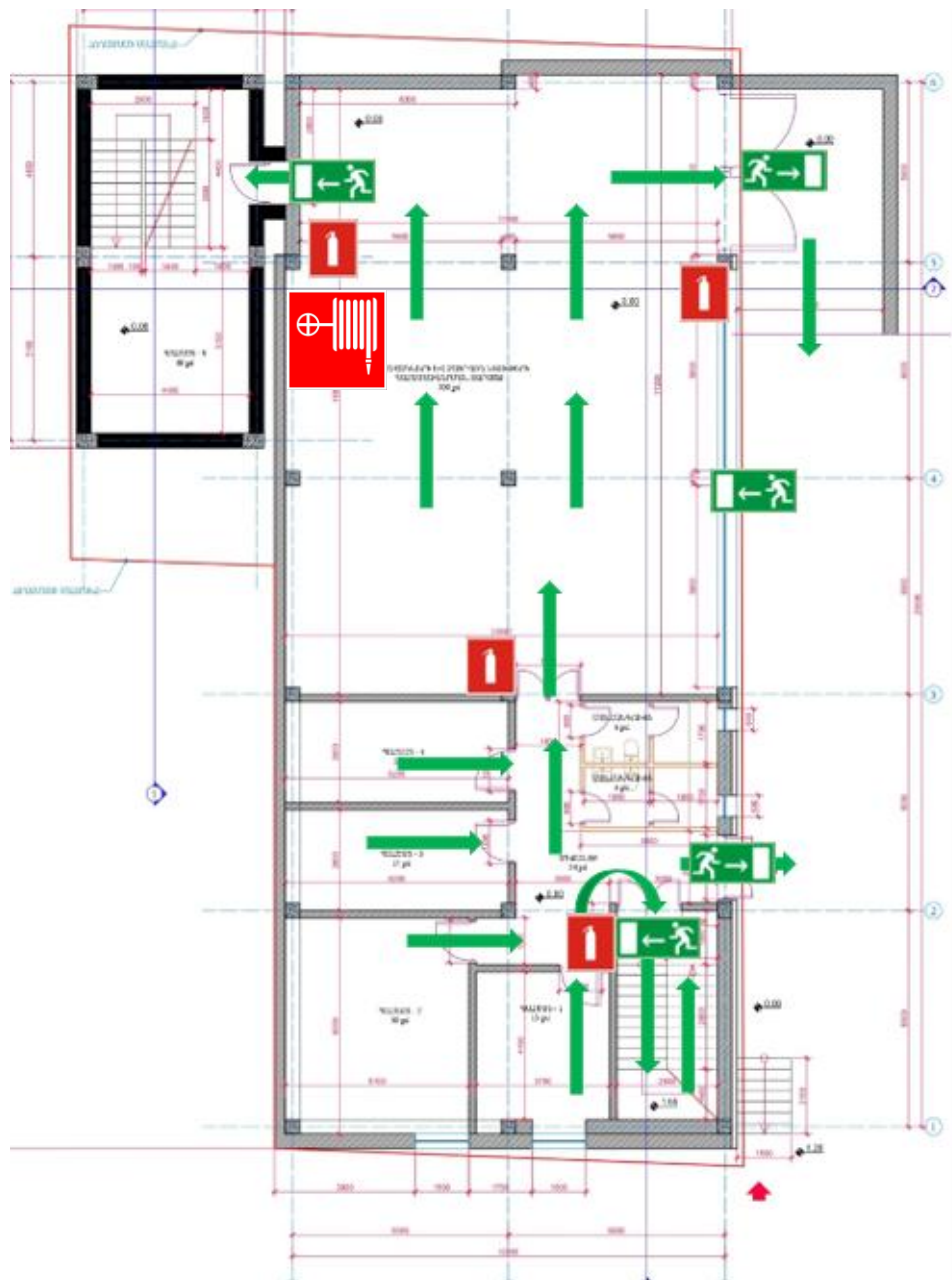

Формат А4

Հրդեհի տեղայնացման ժամանակ՝ օգտագործելով առաջնային հրդեհաշիջման միջոցներ, անձնակազմից պահանջվում է գնահատել կարճ միացման հնարավոր հետևանքները՝ մարել լարման տակ գտնվող էլեկտրական կայանքները, ինչպես նաև այն կայանքները, որոնք գտնվում են հոսանքի մասերին մոտ: Հրդեհի հետևանքով առաջացած վնասի դեպքում էլեկտրական սարքավորումները պետք է անհապաղ անջատվեն և հողակցվեն բոլոր կողմերից:

Շենքն ունի վթարային ելքեր անմիջապես դեպի արտաքին՝ առնվազն 0,8 մ լայնությամբ և առնվազն 1,9 մ բարձրությամբ Տարահանման երթուղիների երկայնքով ապահովված է վթարային լուսավորություն:

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	

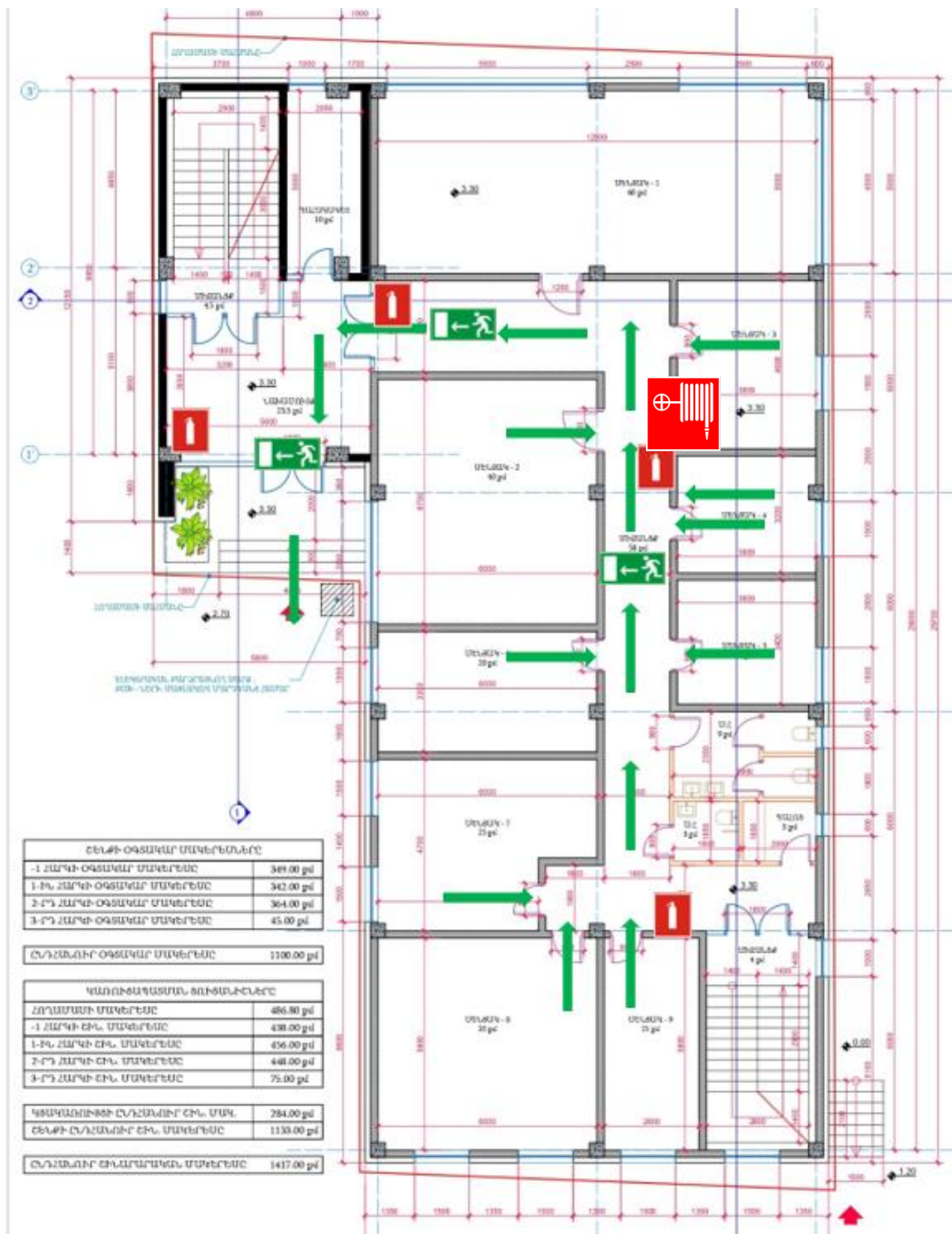
				Ստոր.	Ամս.

1-013-25 ՀԱ

Թերթ

44

				Ստոր.	Ամս.

Նկար 8.3. Մասնաշենքից տարահանման ուղիները և ելքերը

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №

				Ստոր.	Ամս.	

1-013-25 ՀԱ

է ունենան փականներ, որոնք կ'իտղշնդոտեն ներսից առանց բանալու դրանց ազատ բացմանը:

Համաձայն ՀՀ ՇՆ 21-01.01-2024 նորմերի պահանջների՝ բազմաֆունկցիոնալ շենքերում հասարակական նշանակության տարածքներում (այդ թվում վարձակալության տրամադրված) պետք է հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգ տեղադրվի

ՀՏՏԿՀ-ի շչակային/տեքստային ազդարարիչները պետք է տեղակայվեն մշտապես կամ ժամանակավոր 95դԲԱ -ից ոչ բարձր ձայնային (ֆոնային) աղմուկ ունեցող տարածքներում (աղմկաչափի Ա տիպի ստանդարտ կշռաչափող գոտիչով): ՀՏՏԿՀ նախագծման տեխնիկական առաջադրանքում պետք է նշվի պաշտպանվող սենքում/երում մշտական ձայնային աղմուկի առկա, իսկ նոր նախագծվող օբյեկտներում՝ հաշվարկային մակարդակը:

ՀՏՏԿՀ-ում պետք է կիրառել իրենցից 1 մ հեռավորության վրա 85-120 դԲԱ ձայնային ճնշում ստեղծող հրդեհի շչակային ազդարարիչներ և նույն հեռավորության վրա 70-120 դԲԱ ձայնային ճնշումով տեքստային ազդարարիչներ (բարձրախոսներ):

Կիրառվող շչակային ազդարարիչների ձայնը պետք է գտնվի 200-5000 Հց հաճախականային տիրույթում, իսկ տեքստային ազդարարիչների ձայնի հաճախականության անհավասարաչափությունը այդ նույն տիրույթում պետք է լինի ոչ ավելի քան 16 դԲ:

Ձայնային ազդարարիչները պետք է ապահովեն ոչ պակաս քան 15 դԲԱ ավելի ձայնային ճնշում, քան սենքում առկա ձայնային աղմուկի մակարդակն է: Ընդ որում ընդհանուր ձայնային ճնշման մակարդակը (մշտական աղմուկի և բոլոր հրդեհի ազդարարիչների) սենքի ցանկացած կետում, բայց ազդարարիչներից ոչ պակաս քան 1մ հեռավորության վրա, պետք է լինի 75-120 դԲԱ սահմաններում: Ձայնային ճնշումը պետք է չափել գետնից 1.5 մ բարձրության վրա աղմկաչափով:

Սենքում աղմուկի ձայնային ճնշումը 95 դԲԱ գերազանցելու դեպքում պետք է նախատեսել աղմուկի աղբյուրների անջատում կամ աղմուկի նվազեցում այնքան, դրա ընկալումը: Աղմուկի աղբյուրի անջատումը կամ աղմուկի նվազեցումը պետք է իրականացվի մինչև շչակային/տեքստային ազդարարիչների միանալը:

Աղմուկի աղբյուրի անջատման և/կամ աղմուկի մակարդակի նվազեցման անհնարինության դեպքերում պետք է ձայնային ազդարարիչների հետ համատեղ

Взам. инв. №						
	Подп. и дата					
Инв. № подл.						
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div> <div>1-013-25 ՀԱ</div> <div>Ստոր. Ամս.</div> </div> <div>Թերթ</div> </div>						
49						

կիրառվեն կարմիր գույնի թարթող լուսային ազդարարիչներ:

Պատի տեքստային ազդարարիչները պետք է ամրացվեն այնպես, որ նրա ստորին եզրը գտնվի գետնից ոչ պակաս քան 2.0 մ, իսկ վերին եզրը ծածկից (հիմնական կամ կեղծ առաստաղից) ոչ պակաս քան 0.15 մ հեռավորությունների վրա: 2.0 մ չափը պահպանելու անհնարինության դեպքում ազդարարիչները տեղակայվում են առաստաղից ներքև 0.15 մ հեռավորության վրա:

Առաստաղի տեքստային ազդարարիչները պետք է ամրացվեն ըստ ՀՀ քաղաքաշինության նախարարի 2014 թվականի մարտի 17-ի N 78-Ն հրամանով հաստատված ՀՀՇՆ 21-01-2014 «Շենքերի և շինությունների հրդեհային անվտանգություն» շինարարական նորմերով սահմանված հրդեհային վտանգավորության ՉԱ խմբի նյութերով և ԿՕ դասի շինարարական կառուցվածքատարրերով ծածկին (հիմնական կամ կեղծ) կամ հատուկ տեղակայման լրակազմերում:

Աղմկապաշտպանիչ հանդերձանքով մարդկանց առկայությամբ սենքերում պարտադիր պետք է կիրառվեն նաև լուսային ազդարարիչներ:

Հրդեհի ազդարարիչները (շչակներ, բարձրախոսներ) պետք է տեղակայվեն այնպես, որ բացառվի շինարարական կառուցվածքատարրերից անդրադարձվող ձայնի խտացումը (ռեզոնանսը) կամ անհավասարաչափ բաշխումը (արձագանքը):

Տեքստային հաղորդագրությունները պետք է մշակվեն նաև հաշվի առնելով մարդկանց հոգեբանական ու ֆիզիկական վիճակը: Առաջնահերթ պետք է տեղեկացվեն տեղեկացման այն գոտու մարդիկ, որտեղ բռնկվել է հրդեհը: Տեքստային հաղորդագրությունը չպետք է պարունակի խուճապ առաջացնող ցուցումներ:

Տեքստային հաղորդագրությունները պետք է հաղորդվեն ինքնաշխատ կերպով ՀՏՏԿՀ-ի գործարկման պահից, կախված հրդեհի բռնկման վայրից և ծրագրված աշխատաձևից:

8.3.1. ՀՐԴԵՀԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ԼՈՒՍԱՅԻՆ ԱԶԴԱՐԱՐՈՒՄԸ

Տարհանման նշաններով հրդեհի լուսային ազդարարիչները՝ լուսատախտակները, պետք է ունենան ներքին էլեկտրական լուսատուներ: Արտաքին լուսավորմամբ լուսատախտակների կիրառումն արգելվում է:

Տարհանման նշաններով լուսատախտակները պետք է միանան աշխատանքային լուսատուների հետ միաժամանակ, հերթապահ գործելաձևում լինեն անթարթ

Взам. инв. №	
Подп. и дата	
Инв. № подл.	
Ստոր.	Ամս.
1-013-25 ՀԱ	
Թերթ	
50	

- միջանցքների պտույտներում,
- չծխահարվող աստիճանավանդակներում,
- շարժման սահմանափակումներով մարդկանց մշտական ներկայությամբ (անկախ մարդկանց քանակից) սենքերում,

Սենքերում, որտեղ բացակայում է նորմատիվ փաստաթղթերով պահանջվող արտածվող հակածխային օդափոխությունը, տարհանման նշաններով լուսատախտակները պետք է տեղակայվեն նաև գետնից ոչ ավելի քան 0.5 մ բարձրության վրա:

«ԵԼՔ» տարհանման նշանով լուսատախտակների փոխարինումը ցանկացած այլ տիպի նշաններով, սարքերով արգելվում է:

Տարհանման ֆոտոլյումինեսցենտային նշանները կարող են կիրառվել Աղյուսակ 10-ով չնախատեսված դեպքերում և այնտեղ, որտեղ մարդկանց ներկայության ժամանակ լուսավորվածությունը 150 լյուքս և ավելի է:

Տարհանման ֆոտոլյումինեսցենտային նշանների կիրառումը թույլատրվում է հրդեհի լուսային այնպիսի ազդարարիչների փոխարեն, որոնց գույնի և պատկերի (իմաստային) փոփոխություն չի նախատեսվում ՀՏՏԿՀ-ի ոչ մի աշխատաձևերում, բացառությամբ տարհանման դռների վերևում սույն նորմերով պահանջվող «ԵԼՔ» տարհանման լուսատախտակների:

Տարհանման ֆոտոլյումինեսցենտային նշանների հետլուսարձակման տևողության համապատասխանությունը հրդեհային անվտանգության պահանջներին պետք է հիմնավորվի համապատասխանության գնահատման փաստաթղթով:

Տարհանման ֆոտոլյումինեսցենտային նշանները և գծանշումները պաշտպանվող տարածքներում պետք է տեղակայվեն ԳՕՍՏ 12.4.026-2015 և ԳՕՍՏ 34428-2018 ստանդարտներին համապատասխան:

8.3.2. ՀՐԴԵՀԻ ԱԶԴԱՆՇԱՆՄԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՇԻՋՄԱՆ, ՀԱԿԱԾԽԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԿԱՅԱՆՔՆԵՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄ և ՏԱՐԱՀԱՆՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ

Օբյեկտները պետք է համալրված լինեն հրդեհաշիջման, հրդեհի ազդանշանման ինքնաշխատ համակարգերով և հրդեհի տագնապի ազդանշանի փոխանցման

<div>Взам. инв. №</div> <div>Подп. и дата</div> <div>Инв. № подл.</div>							<div>1-013-25 ՀԱ</div> <div>Ստոր. Ամս.</div>	<div>Թերթ</div> <div>52</div>

- կազմակերպել հրդեհի տարածումը և շինությունների ծխապատումը կանխող միջոցառումներ,
- ապահովել հրդեհաշիջման աշխատանքներին ներգրավված աշխատակիցների կողմից անվտանգության պահանջների կատարումը,
- կազմակերպել հրշեջ փրկարարական ստորաբաժանումների դիմավորումը:

Հրշեջ փրկարարական ստորաբաժանման ժամանումից հետո օբյեկտի ղեկավարը (կամ նրան փոխարինող անձը) պարտավոր է հրդեհաշիջման ղեկավարին տեղեկացնել օբյեկտի կառուցվածքային և տեխնոլոգիական առանձնահատկությունների, հարակից շենքերի, շինությունների, պահվող, օգտագործվող նյութերի, արտադրանքի քանակի, դրանց հրդեհավտանգ հատկությունների մասին, հաղորդել այլ տեղեկություններ, որոնք անհրաժեշտ են հրդեհի հաջող վերացման համար, ինչպես նաև կազմակերպել օբյեկտի ուժերի և միջոցների ներգրավումը հրդեհի վերացման աշխատանքներին:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №							1-013-25 ՀԱ	Թերթ
										54
							Ստոր.	Ամս.		

Անվանումը	դրամ դրամավորման-ազգային դրամավորման-ազգային	դրամ դրամավորման-ազգային դրամավորման-ազգային	Մակերեսը, մ²	ՀԱՀ	ՀԱՀ	ՀԱՀ	Հրդեհաշիջման տեսակը		Նշումներ
							Ըստ նյութի տեսակի	Ըստ շիջման տեսակի	
Գրասենյակային	Դ	Փ.5.1	717	+	+	-	---	---	
Արտադրական	Դ	Փ.5.1	700	+	+	-	Կրակմարիչ	Հրշեջ ծորակ	

[illegible]

Համակարգը ներառում է կառավարման սարքեր և գործադիր բլոկներ, մանսավորապես՝ «Сириус», հակահրդեհային ազդանշանի կառավարման և ընդունման սարքը, կատարում է համակարգի վիճակների և պատահույթների ցուցանշման գործառույթներ, կառավարման վահանակի բաղադրիչների միջև փոխազդեցության կազմակերպման, ցուցանշման բլոկների վերահսկման, հաղորդագրությունների ստեղծման, վերահսկվող բլոկների մուտքերի և ելքերի ձեռքով կառավարման գործառույթներ: RS-485 ինտերֆեյսի միջոցով կատարում է «ИСО Орион» սարքերի կառավարում և վերահսկում:

«С2000-КДЛ» երկլարային կապի գծի կարգավորիչ, ապահովում է տվյալների ընթերցում, պահպանում և դրանց փոխանցում երկլարային կապի գծի անհասցե սարքերից դեպի հրդեհային ազդանշանային համակարգի հիմնական կառավարման սարք:

«ДИП-34А-03» օպտիկա-էլեկտրոնային անհասցե ծխի ազդասարք, որը նախատեսված է ծխի առաջացմամբ ուղեկցվող հրդեհները հայտնաբերելու համար:

«ДИП-34А-04» մեկուսիչով օպտիկա-էլեկտրոնային անհասցե ծխի ազդասարք, որը նախատեսված է ծխի առաջացմամբ ուղեկցվող հրդեհները հայտնաբերելու համար:

«С2000-Спектрон-607» բազմաընդգրկույթ ինֆրակարմիր/ուլտրամանուշակագույն հրդեհային անհասցե ազդասարք, որը նախատեսված է կրակի հայտնաբերման համար, որն ուղեկցվում է բոցի տեսքով:

«ИПР 513-3АМ ИСП. 01» ձեռքով հասցեավորվող, մեկուսիչով, հրդեհային ազդասարք, որը նախատեսված է «ПОЖАР2» (ՀՐԴԵՀ2) պատահույթ ձևավորելու համար,

«С2000-СП2 исп. 02» ազդանշանային և ձգանային միավոր, որը նախատեսված է բաց և կարճ միացումների համար գծային մոնիտորինգով մոլիչները կառավարելու համար,

«С2000-АР2 исп. 02» անհասցե ընդլայնիչ նախատեսված է վերահսկվող սխեմաների վիճակը վերահսկելու համար,

«С2000-БКИ» ստեղնաշարով ցուցիչ միավոր, որը նախատեսված է համակարգի հատվածների պատահույթների վերաբերյալ հաղորդագրությունների վերահսկման և ցուցադրման համար՝ ներկառուցված ցուցիչներ և ձայնային ազդանշանների օգտագործմամբ,

Взам. инв. №	Подп. и дата	Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ	Թերթ
							Ստոր.	Ամս.		57

Օբյեկտում Հրդեհային ազդանշանային համակարգի և Ազդարարման և տարհանման կառավարման Համակարգի միջև փոխազդեցությունն իրականացվում է «RS-485 ИСО Опцион» ինտերֆեյսի միջոցով:

Ըստ СП 484.1311500.2020-ի 5.11, 6.3.3 և 6.3.4 կետերի պահանջների պաշտպանվող օբյեկտը բաժանված է Հրդեհային ազդանշանի վերահսկման գոտի (ՀԱՎԳ): Առանձին ՀԱՎԳ-երն ունեն՝

- տարհանման միջանցքներ,
- տարածություններ կեղծ առաստաղների հետևում,
- 2000 մ²-ից ոչ ավելի մակերեսով սենքերկամ ընդհանուր միջանցքով ոչ ավելի, քան 5 հարակից սենյակներ,
- ոչ ավելի, քան 5 մեկուսացված սենյակ՝ ընդհանուր միջանցքով և 500 մ²-ից ոչ ավելի ընդհանուր մակերեսով Ընդ որում՝ - մեկ ՀԱՎԳ-ն վերահսկվում է ոչ ավելի, քան 32 հրդեհային ազդասարքի միջոցով,
- ՀԱՎԳ-ն առանձնանում է կարճ միացման մեկուսիչներով,
- ձեռքով հրդեհաշիջման կետերը հազեցած են կարճ միացման մեկուսիչներով, ՀԱՎԳ կապի գծում մեկ անսարքությունը չի հանգեցնի ավտոմատ և ձեռքով կառավարվող հրդեհային ազդասարքերի միաժամանակյա կորստի, ինչպես նաև այլ ՀԱՎԳ-ի ֆունկցիոնալության խաթարմանը:

Նախագիծը նախատեսում է հրդեհային ազդասարքերի տեղադրում բոլոր սենքերում, բացառությամբ հետևյալի՝

- թաց պրոցեդուրաների սենյակներում, ցնցուղարաններում, լողավազաններում, լոգարաններում, լվացատեղերում;
- օդափոխման խցիկներում (բացառությամբ «Ա» կամ «Բ» կարգի արդյունաբերական տարածքները սպասարկող արտանետվող խցիկներում), ջրամատակարարման պոմպակայաններում, կաթսայատներում, ջեռուցման կետերում,
- սանդղավանդակներում;
- նախամուտքերում և նախամուտքերի անցախուցերում:

Взам. инв. №	Подп. и дата	Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ	Թերթ	
							Ստոր.	Ամս.			

- տրվում է ազդանշան՝ միացնելու ազդարարման համակարգը և հրդեհի ժամանակ կառավարելու մարդկանց տարահանումը,
- տրվում է ազդանշան՝ փախելու ընդհանուր օդափոխության հակահրդեհային փականները,
- տրվում է ազդանշան՝ անջատելու ընդհանուր օդափոխության համակարգը,
- տրվում է ազդանշան՝ բացելու ծխի հեռացման համակարգի հրդեհաշիջող փականները (եթե սարքավորված է),
- տրվում է ազդանշան՝ միացնելու ծխի հեռացման համակարգը (եթե սարքավորված է),

- ժամանակային հապաղումից հետո, տրվում է ազդանշան՝ միացնելու օդի ճնշման համակարգը՝ ծխի հեռացման համակարգի (եթե սարքավորված է) աշխատանքի ազդագերծման նպատակով,
- տրվում է ազդանշան՝ գործարկելու վերահսկման և կառավարման համակարգը (եթե առկա է)։

10.3.2. ՀՐԴԵՀԻ ԴԵՊՔՈՒՄ ԱԶԴԱՐԱՐՄԱՆ ԵՎ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ՏԱՐՀԱՆՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

Նախագիծը նախատեսում է ազդարարման և մարդկանց տարհանման կառավարման համակարգի (այսուհետ՝ ՀԱՏԿ) 2 տեսակի տեղադրում՝ ըստ СП 3.13130.2009-ի պահանջների:

Հրդեհի դեպքում ազդարարման և մարդկանց տարհանման կառավարման համակարգը (այսուհետ՝ ՀԱՏԿ) կազմակերպվում է «НВП Болид» -ի կողմից արտադրված հետևյալ սարքավորումներով՝

«Сириус», հակահրդեհային ազդանշանի կառավարման և ընդունման սարքը, կատարում է համակարգի վիճակների և պատահույթների ցուցանշման գործառույթներ, կառավարման վահանակի բաղադրիչների միջև փոխազդեցության կազմակերպման, ցուցանշման բլոկների վերահսկման, հաղորդագրությունների ստեղծման, վերահսկվող բլոկների մուտքերի և ելքերի ձեռքով կառավարման գործառույթներ: RS-485 ինտերֆեյսի միջոցով կատարում է «ИСО Орион» սարքերի կառավարում և վերահսկում:

«Маяк-24-3М» ձայնային ազդասարք, որը նախատեսված է ձայնային ազդանշան տալու համար, երբ հրդեհ է հայտնաբերվել,

ստորոբոսկոպ, որը նախատեսված է բարձր աղմուկի մակարդակ ունեցող սենյակներում հրդեհի մասին ձայնային ազդանշան ապահովելու համար,

«С2000-СП2 исп. 02» ազդանշանային և ձգանային միավոր, որը նախատեսված է բաց և կարճ միացումների համար գծային մոնիտորինգով մոլիները կառավարելու համար:

Օբյեկտն ապահովված պետք է լինի 2 տեսակի ազդարարման և մարդկանց տարհանման կառավարման համակարգերով՝ ըստ СП 3.13130.2009-ի, հետևաբար, ըստ СП 484.1311500.2020-ի Ազդարարման և մարդկանց տարհանման կառավարման համակարգի ակտիվացումն իրականացվում է ինքնաշխատ եղանակով ցանկացած

Взам. инв. №								
	Подп. и дата							
Инв. № подл.								
							1-013-25 ՀԱ	Թերթ
				Ստոր.	Ամս.			
								61

Հրդեհային ազդանշանի վերահսկման գոտուց կամ ազդանշանով ցանկացած էներգիայի ինքնավար աղբյուր գոտի:

Հրդեհի դեպքում ձայնային ազդանշաններ հեռարձակելու համար տրամադրվում են ձայնային հաղորդիչներ: Վթարային ելքերը ցույց տալու համար նախատեսված են լուսավորված «ԵԼՔ» ցուցանակներ:

Ազդարարման և մարդկանց տարահանման կառավարման համակարգերի ձայնային ազդանշաններն ապահովում են ոչ պակաս քան 15 դեցիբել բարձրություն պահպանվող տարածքներում շարունակական աղմուկի թույլատրելի ձայնի մակարդակը ըստ СП 3.13130.2009-ի 4.2 կետի պահանջների:

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ՀԱ	Թերթ	
									62
								Ստոր.	Ամս.

11. ՎԵՐԱԿԱՌՏՈՒՑՎՈՂ ՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՊԱՀՈՎՄԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Կազմակերպչական և տեխնիկական միջոցառումները մշակվում են համաձայն «Հրդեհային անվտանգության կանոնակարգի» և գերատեսչական այլ նորմերին ու կանոններին՝ հրդեհային ռեժիմը պահպանելու և հնարավոր հրդեհի ժամանակին տեղայնացումն ու վերացումը, ինչպես նաև մարդկանց հաջող տարահանումն ապահովելու համար: և սպասարկող անձնակազմ:

Շենքի կառուցման ընթացքում պետք է տրամադրվեն հետևյալը.

- նախագծով նախատեսված հակահրդեհային միջոցառումների առաջնահերթ իրականացում.
- ԱԿՆ-ով նախատեսված հրդեհային անվտանգության պահանջներին համապատասխանելը, կառուցվող շենքերի հրդեհային պաշտպանությունը և շինարարական և տեղադրման աշխատանքների անվտանգ անցկացումը.
- հրդեհաշիջման սարքավորումների առկայությունը և պատշաճ սպասարկումը.

Նախատեսված շենքում և շինհրապարակում հրդեհի դեպքում մարդկանց անվտանգ տարահանման և փրկության, ինչպես նաև նյութական միջոցների պաշտպանություն:

Կազմակերպչական և տեխնիկական միջոցառումների ենթահամակարգը նախատեսում է.

- հրդեհային պաշտպանության սարքավորումների տեխնիկական սպասարկման կազմակերպում.
- հրդեհային անվտանգության կանոնների ուսուցում աշխատողների և օբյեկտի սպասարկման անձնակազմի համար.
- հրահանգների մշակում հրդեհի դեպքում պահպանվող ընթացակարգի վերաբերյալ.
- ձեռնարկության աշխատակիցների և սպասարկման անձնակազմի փոխազդեցությունը հրշեջ ծառայության հետ հրդեհների մարման ժամանակ և այլն:

Взам. инв. №	Подп. и дата	Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ	Թերթ
										63
							Ստոր.	Ամս.		

11.1 ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Օբյեկտի հրդեհային անվտանգությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ է.

- թույլ չտալ նախագծային, պլանավորման և ինժեներական լուծումների փոփոխություններ՝ առանց գործող ստանդարտներին համապատասխան մշակված և սահմանված կարգով հաստատված նախագծի,
- կրող շենքերի և հրդեհային պատնեշների, օդափոխության համակարգերի և այլնի հակահրդեհային ծածկույթների վիճակի մոնիտորինգ. (առնվազն տարին երկու անգամ);
- սահմանել և սարքավորել ծխելու վայրերը, սահմանել հրդեհային վտանգավոր աշխատանքների կատարման կարգ, տարածքների ստուգման և փակման կարգ.
- սահմանել տարածքների մաքրման կարգ.
- վերահսկել հոսանքի անջատումները, բացառությամբ վթարային լուսավորության.
- պայթուցիկ նյութերի և հրդեհավտանգավոր նյութերի և նյութերի պահպանման և փոխադրման կարգը և ստանդարտները.
- ժամանակավոր կրակային և այլ հրդեհավտանգավոր աշխատանքների կարգավորում.
- դյուրավատ նյութերի և նյութերի հավաքման, պահպանման և հեռացման կարգը,
- հայտնաբերված խախտումներն ու թերությունները վերացնելու համար անհետաձգելի միջոցներ ձեռնարկելը.
- հրդեհի կամ դրա նշանների հայտնաբերման դեպքում անհապաղ տեղեկացրեք հրշեջ ծառայությանը, տեղեկացրեք հաստատության ղեկավարությանը և սկսեք հրդեհի մարումը.
- օբյեկտի հրդեհային պաշտպանության համակարգերի պահպանման և վերանորոգման համար պետք է ստեղծվի միասնական ինժեներական ծառայություն կամ պայմանագիր կնքվի այս տեսակի գործունեության համար լիցենզավորված մասնագիտացված կազմակերպության հետ:

Այն վայրերում, որտեղ հնարավոր է դյուրավատ գոլորշու-օդ խառնուրդների ձևավորումը, աշխատանքը պետք է իրականացվի կայծակայուն գործիքներով և հագուստով և կոշիկներով, որոնք ունակ չեն կայծ առաջացնելու, հատուկ նշանակված վայրերում:

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								64

Տեխնոլոգիական սարքավորումները պետք է կնքված լինեն: Վառելիքի արտահոսքի առկայության դեպքում տեխնոլոգիական սարքավորումների շահագործումն արգելվում է: Բոլոր Վերակառուցվող, վարչական, պահեստային և օժանդակ տարածքներում, ինչպես նաև արտաքին կառույցներում նշանավոր վայրերում փակցված են ցուցանակներ՝ նշելով.

- տարածքների կատեգորիաներ ըստ պայթյունի և հրդեհի վտանգի.
- պայթուցիկ կամ հրդեհավտանգ գոտիների դաս.
- հրդեհային անվտանգության համար պատասխանատու աշխատող.
- հրդեհային վտանգների և հրդեհների տեղայնացման և գործող կազմակերպության կողմից հրդեհների տեղայնացման և վերացման աշխատանքները ղեկավարելու համար նախատեսված հեռախոսահամարներ:

Յուրաքանչյուր պայթյունավտանգ և հրդեհավտանգ տարածքի համար հրդեհային անվտանգության միջոցառումների վերաբերյալ հրահանգները պետք է մշակվեն,

Հրդեհային հիդրանտների տեղակայման վայրերում և դեպի նրանց շարժման ուղղությամբ տեղադրվում են ցուցանակներ՝ (ծավալային լամպով կամ հարթ ռեֆլեկտիվ ծածկույթների օգտագործմամբ)՝ դրանց վրա կիրառված՝ - հրշեջ հիդրանտի համար՝ PG տառային ինդեքս, թվային արժեքներ: Նշանից մինչև հիդրանտ հեռավորությունը մետրերով, ներքին տրամագիծը միլիմետրերով, ջրամատակարարման ցանցի տեսակի նշանակում:

Հրամանով նշանակում է պատասխանատու անձ, որը պատասխանատու է հրդեհաշիջման բոլոր միջոցների լավ վիճակի և մշտական պատրաստության պահպանման համար՝ հրդեհի դեպքում օգտագործելու համար:

- Անշարժ և ավտոմատ հրդեհային ազդանշանային կայանքների և հրդեհաշիջման այլ միջոցների կառավարման ստորաբաժանումները պետք է մշտապես պահպանվեն նույն միջոցներով՝ կախված դրանց ֆիզիկաքիմիական և հրդեհավտանգ հատկություններից, պաշտպանիչ հագուստի պարունակությունից և պահեստավորումից.
- կազմակերպում է բոլոր ինժեներների, աշխատողների և սպասարկման անձնակազմի կողմից հրդեհային անվտանգության կանոնների և հրդեհային անվտանգության միջոցառումների վերաբերյալ հրահանգների պահանջների պահպանման ուսումնասիրություն և մոնիտորինգ, օբյեկտի

Взам. инв. № Подп. и дата Инв. № подл.							1-013-25 ՀԱ Ստոր. Ամս.	Թերթ
								65

ստորաբաժանումներին հրդեհային կանխարգելման քարոզչությամբ (պաստառներ, ստենդեր, մակետներ, անվտանգության նշաններ)։

- կազմակերպել հրդեհային անվտանգության հրահանգավորումներ և դասեր հրդեհային անվտանգության տեխնիկական նվազագույնի վերաբերյալ.
  - պարբերաբար ստուգել օբյեկտի հրդեհային անվտանգության վիճակը, տեխնիկական հրդեհային պաշտպանության սարքավորումների և հրդեհաշիջման սարքավորումների առկայությունը և սպասարկումը, ձեռնարկել հրատապ միջոցներ հայտնաբերված թերությունները վերացնելու համար.
  - ժամանակին կատարել պետական վերահսկողության մարմինների ցուցումները.
- Կազմակերպել միջոցառումների մշակումն ու իրականացումը, որոնք ուղղված են՝

- հրդեհային անվտանգության ռեժիմի բարելավում, տեխնոլոգիական գործընթացների, Վերակառուցվող սարքավորումների և շարժակազմի հրդեհային վտանգի նվազեցում.
- հրդեհի դեպքում մարդկանց անվտանգության ապահովում և նյութական միջոցների պաշտպանություն.
- ապահովել տեղանքի հրդեհային անվտանգության համար պատասխանատու անձանց ստորաբաժանումների ղեկավարների հրամաններով կամ հրահանգներով, ինչպես նաև նշանակել օբյեկտի համար տեխնոլոգիական կայանքների, էլեկտրական կայանքների, հրդեհաշիջման աշխատանքների և լավ տեխնիկական վիճակի համար պատասխանատու անձանց. ջրամատակարարում, հաղորդակցություն;
- ապահովել հրդեհային անվտանգության միջոցառումների վերաբերյալ հրահանգների մշակումը բոլոր ստորաբաժանումների և հրդեհային վտանգավոր աշխատանքների առանձին տեսակների համար՝ կանոնների պահանջներին համապատասխան.
- կազմակերպել հրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումների ժամանակին իրականացում.
- Ապահովել ինժեներների, աշխատողների և սպասարկման անձնակազմի գործողությունների ծրագրի մշակումը հաստատությունում և ստորաբաժանումներում հրդեհի դեպքում և տարին մեկ անգամ անցկացնել

Инв. № подл. Подп. и дата Взам. инв. №							1-013-25 ՀԱ թերթ 66
					Ստոր.	Ամս.	

վեց ամիսը մեկ անգամ մեկ պլանային հրդեհային վարժանքների:

Հնարավոր հրդեհի պայմաններում ճիշտ, ինքնուրույն և արագ գործողություններ սովորեցնելու և հրշեջ ստորաբաժանումների, օպերատիվ և սպասարկման անձնակազմի հետ փոխգործակցության համար, հրդեհային ուսուցումը պետք է իրականացվի տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին համապատասխան:

Նաև, ամեն տարի օբյեկտում հրդեհը մարելու գործում ներգրավված հրշեջ ստորաբաժանումը վարչակազմի հետ համատեղ իրականացնում է պայմանական հրդեհը վերացնելու իր գործողությունները:

Հրդեհաշիջման ուսուցում անցկացնելիս հատկապես կիրառվել են հոսանքազրկված էլեկտրական սարքավորումների, ինչպես նաև այլ սարքավորումների վրա հրդեհների մարման մեթոդները՝ համաձայն գործող «Հրդեհների մարման հրահանգների»:

Աշխատողների և մասնագետների հրդեհային անվտանգության ուսուցման գործընթացի կառավարումը վստահված է օբյեկտի հիմնական տեխնիկական ղեկավարներին:

Տեխնիկական կանոնակարգերի համաձայն, հրդեհային ազդանշանային ավտոմատ համակարգերի և հրդեհային նախազգուշացման համակարգերի պահպանման և պլանային կանխարգելիչ վերանորոգման աշխատանքները պետք է իրականացվեն համաձայն տարեկան պլանի, որը կազմվում է՝ հաշվի առնելով տեխնիկական փաստաթղթերը, գործարանային վերանորոգման աշխատանքների ժամկետները: Սպասարկման և վերանորոգման աշխատանքները պետք է իրականացվեն մասնագիտացված կազմակերպության կողմից, որն ունի համապատասխան լիցենզիա պայմանագրով:

Տեղադրման անջատման հետ կապված սպասարկման կամ վերանորոգման աշխատանքների ընթացքում (առանձին գծեր, դետեկտորներ) ձեռնարկության ղեկավարը պարտավոր է ձեռնարկել անհրաժեշտ միջոցներ շենքերը, շինությունները, տարածքները և տեխնոլոգիական սարքավորումները հրդեհներից պաշտպանելու համար:

Взам. инв. №								
Подп. и дата								
Инв. № подл.								
					Ստոր.	Ամս.		
1-013-25 ՀԱ								Թերթ
								68

ավտոմատացում. Նախագծման ստանդարտներ և կանոններ» կանոնների հավաքածուն

15. СП 485.1311500.2020 «Հրդեհային պաշտպանության համակարգեր. Հրդեհաշիջման կայանքներ. նախագծման ստանդարտներ և կանոններ» կանոնների հավաքածուն

16. СП 486.1311500.2020 «Հրդեհային պաշտպանության համակարգեր. Շենքերի, շինությունների, տարածքների և սարքավորումների ցանկ, որոնք ենթակա են պաշտպանության ինքնաշխատ հրդեհաշիջման կայանքների և հրդեհային ազդանշանային համակարգերի միջոցով. Հրդեհային անվտանգության պահանջներ» կանոնների հավաքածու

17. ԳՕՍՏ 53325-2012 «Հրդեհային տեխնիկա. Հրդեհային ավտոմատիկայի տեխնիկական միջոցներ. Ընդհանուր տեխնիկական պահանջներ և փորձարկման մեթոդներ»;

18. ԳՕՍՏ 31565-2012 «Մալուխային արտադրանք. Հրդեհային անվտանգության պահանջներ»;

19. ԳՕՍՏ Ռ 21.101-2020 «ՄՆԻՊ. Նախագծային և աշխատանքային փաստաթղթերի հիմնական պահանջներ»

20. ԷՏԿ 7-րդ հրատարակություն «Էլեկտրակայանքների կառուցվածքի կանոններ»

Инв. № подл.	Подп. и дата	Взам. инв. №					1-013-25 ՀԱ		Թերթ
					Ստոր.	Ամս.			71

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

Ինվ. № подл.		Подл. и дата		Взам. инв. №							1-013-25 ՀԱ		Թերթ
													72
						Ստոր.	Ամս.						

Լիցենզիա

Ինվ. № подл.		Подл. и дата		Взам. инв. №							1-013-25 ՀԱ	Թվրթ	
												73	
						Ստոր.	Ամս.						

«ԳԱԶՊՐՈՄ ԱՐՄԵՆԻԱ» ՓԲԸ 24.06.2024 Թ. № Ն/29/26655-2024 ԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Инв. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №								1-013-25 ՀԱ		Թերթ
														74
												Ստոր.	Ամս.	

Նախագծման թույլտվություն N ՆԹ-1207-25, 10.03.2025թ.

Ինվ. № подл.		Подп. и дата		Взам. инв. №							1-013-25 ՀԱ		Թերթ
													75
						Ստոր.	Ամս.						